

APRĪLIS 2014
Nr. 4 (226)

LOGS

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS IZDEVUMS

Jau pusgadsimtu nekādi vēji nav aizpūtuši Ventspils novada domes priekšsēdētāju AIVARU MUCENIEKU no dzimtā jūras krasta. Par viņu un otro lielāko novadu Latvijā lasiet 2.-9. lpp.

CENTRALIZĀCIJAS IETEKME UZ NACIONĀLO DROŠĪBU

Nevienam negribas ticēt, ka esam globālas krīzes priekšvakarā. Gribētos domāt, ka Krima ir tālu un tur notiekošais mūs neskars. Tomēr situācijas attīstība pasaulē liek izvērtēt, cik gatavi esam krīzei savā valstī.

Atjaunojot valstisko neatkarību 1990. gadā, līdzeklis okupācijas varas pārvarēšanai bija decentralizēta lēmumu pieņemšana un decentralizēta iniciatīva. Svešā vara strauji zaudēja savu efektivitāti, pateicoties vietējām iniciatīvām – pašvaldību īstenotās īpašuma reformas, pašvaldību izveidotā municipālā policija un ar pašvaldību aktīvu līdzdalību veidotā zemessardze nodrošināja teritorijas kontroli.

Gandrīz ceturtdaļu gadsimta centrālisti ir centušies samazināt pašvaldību ietekmi. Ko esam ieguvuši?

Vājas aizsardzības struktūras – Latvijas drošība ir pilnībā atkarīga no kolektīvo drošību apsolijušo lielvalstu godaprāta. Neskaidrību, vai kritiskā situācijā paši spēsim kontrolēt sabiedrisko kārtību un drošību. Depopulāciju, kas sevišķi sāpīgi skar no Rīgas un citām lielajām pilsētām attālinātas teritorijas.

Aizstājot līdzsvarotu, decentralizētu attīstību ar centrālās birokrātijas attīstību, esam samazinājuši, nevis stiprinājuši nacionālo drošību. Valsts ilgtspēju var nodrošināt tikai demokrātiskas un ekonomiski stipras pašvaldības. Pretī ārējiem apdraudējumiem ir jāliek politiskā un ekonomiskā stabilitāte valsts iekšienē.

Vēl ir laiks pārdomām un iepriekš pieļauto kļūdu labošanai.

Andris Jaunsleinis,
LPS priekšsēdis

Dainas Oliņas foto

REDAKTORE

Gunta Klismeta
67326634, 29428303
fakss 67212241
gunta@lps.lv
skype: guntaklismeta

REDAKTORES VIETNIECE

Daina Oliņa
67508530, 29130839
fakss 67212241
daina.olina@lps.lv
skype: dainolina

MŪSU ADRESE

Latvijas Pašvaldību savienība
Mazajā Pils ielā 1,
Rīgā, LV 1050

ISSN
1407-3560

Izdevējdarbības licence
Nr. 1740

Bez redakcijas atļaujas
pārpublicēt aizliegts

Publicētie raksti ne vienmēr
pauž LPS viedokli

“LOGS VIESOS”

“TĀ VIŠĪ!” 2

PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

LPS DOMĒ 10
INFORMĀCIJAI UN DARBAM 12

REKLĀMA

PROFESIONĀLS AUDIO IERAKSTA IEKĀRTU RISINĀJUMS
SANĀKSMJU IERAKSTU VEIKŠANAI 25

LPS PĀRSTĀVNICĪBĀ BRISELĒ

EIROPAS ZIŅAS 26

PROJEKTI

GRISI PLUS PROJEKTA SEMINĀRĀ ĪRIJĀ – PIEREDZE SAISTOŠU
TŪRISMA MARŠRUTU VEIDOŠANĀ 28

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

VAI TAURENĪTIS IZDZĪVOS? 30

APSVEICAM!

APBALVOTI KONKURSA “LABĀKAIS TIRGOTĀJS” UZVARĒTĀJI 35

ZIŅAS

LATVIJAS PILSĒTĀS UN NOVADOS 36

ANEKDOTES

ATPŪTAI, ATELPAI, SMAIDAM 44

Gunta Klismeta
redaktore

Daina Oliņa
redaktore vietniece

Jūrkalnes brīvā laika pavadīšanas centrā

Žurnālu iespējams abonēt, piezvanot pa tālruni **67 508 530** vai **67 326 634**

“TĀ VIŠĪ!”

Daina Oliņa

Pēc virsraksta daudzi jau nopratuši, ka tik jauks skatnējums tradicionālajam teicienam ir tikai pieventiņiem. Nekļūdāties, jo 18. martā kopā ar Ventspils novada domes priekšsēdētāju AIVARU MUCENIEKU apbraukājām daļu no viņa valdījumiem un kopā ar domes Teritorijas un ekonomikas attīstības komitejas deputātu un darbinieku grupu apciemojām dažus no vietējiem uzņēmējiem.

Pērn Ventspils novada dome pirmoreiz izsludināja konkursu “Mēs savā novadā – 2013”. Finansējumu līdz 500 latu apmērā varēja saņemt projekti, kas paredz jaunu darba vietu radīšanu vai nodarbinātības veicināšanu; konkrētas teritorijas tēla veidošanu, kas sekmētu tūrisma attīstību un tūristu piesaisti; vides objektu pieejamību un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, kā arī izglītošanas un mācību pasākumiem, kuru rezultātā tiek veicināta pašnodarbinātība un profesionālā orientācija. Projektu konkursam Ventspils novada dome atvēlēja 6000 latu, vēl 1500 latu piešķīra sadarbības partneri – VAS “Latvijas Hipotēku un zemes banka”.

Pirms šāgada konkursa, kam budžetā jau rezervēti 10 000 eiro, tad arī kopā ar domes ļaudīm devāmies raudzīt, kā dzīvē iemiesoti pērnā gada piešķirumi. Busiņā vietas nepietika, tāpēc Rīgas ciemiņi kopā ar Aivaru Mucenieku “sēdās tam astē” folksvāgenā, apvienojot nepieciešamo un lietderīgo, jo garajos pābraucienos varējām netraucēti valodot par Ventspils novada dzīvi priekšsēdētāja redzējumā.

Pēc iepriekšējās dienas, kad visa Latvija negaidīti apsnīga, piejūrā mūs lutināja īsts pavasaris – tāda pacilāta jutoņa kā “Zaļās zemes” Brīviņu Jorgim, vērojot starojošo dabas atmodu, putnus un zvērus ceļmalās. Un dienas ritumā pacilātība nenoplaka, bet pieņēmas augumā, jo sapratām, ka, par spīti valstiskajai nesakārtotībai, šajā novadā nākotne rādās cerīga, jo ir daudz gadus jaunu ļaužu, kuri te nolēmuši iesakņoties. Bet “Zaļās zemes” asociācijas uzradās neviļus. Varbūt

tāpēc, ka pie stūres sēdēja Zemnieku savienības partijas biedrs. Varbūt tāpēc, ka līdzīgi Klidziņas plašumiem arī Ventspils novadā ir gana daudz dzīves un brīves telpas, kur dvēselei izskrieties – otrs lielākais novads pēc platības (2472 km², tikai par 50 km² atpaliekot no pirmrindnieka Rēzeknes novada), ar visgarāko jūras robežu (gandrīz 100 km). Turpretim iedzīvotāju blīvums te neliels (5,5 iedzīvotāji uz km²), jo novada centrā nav dižpilsētas (12 pagastu pulkā ir Piltenes mazpilsēta), bet Ventspils dzīvo pati savu, lielās pilsētas dzīvi. Tomēr lielpilsētā atrodas novada domes nams, arī citas pašvaldības iestādes, un, braucot cauri izdaudzīnātajai Ventspilij, Aivars Mucenieks pastāstīja arī par slavenā kaimiņa veiksmīgajiem projektiem, turklāt balsī nejutām ne miņas no nenovīdības.

– Ar pilsētu mums valda mierīga līdzāspastāvēšana, izmantojam arī viņu infrastruktūru. Ventspilij savukārt interesē mūsu ļaudis kā resurss – darbaspēks, skolu audzēkņu skaita papildinājums. Tomēr lielās pilsētas valstī ir privilēģētas, tām ir lielāks lobījs. Nevar ne salīdzināt ar citu salīdzinoši lielu pilsētu situāciju (piemēram, Kuldīgu un Saldu), kam jārūpējas arī par pievienoto pagastu teritoriju.

Grūti spriest, vai būtu bijis pareizāk mūsu novadā iekļaut arī centru – Ventspili. Man liekas, ka lielajām pilsētām nekad nav bijusi šī pieredze – rūpēties par apkārtējām lauku teritorijām. Nenoliegšu, ka reizēm jūtu gan uzņēmēju, gan iedzīvotāju domas, ka Ventspils paspārnē varbūt arī mēs būtu tikpat sakopti. Par to cepuri nost Lemberga priekšā! Tomēr dalīties ar naudu, kas pašiem vajadzīga, ar citiem, turklāt nelielu pagastu ļaudīm, diezin vai viņi būtu gatavi. Neesam jau mēs arī tie nabagākie. Dažus gadus jau bijām pietuvojušies izlīdzināšanas fonda pelēkajai zonai, tagad esam mazliet tālāk, jo arī citiem ieņēmumi pieauguši.

Ventspils pilsēta gan no mums paņem, bet baro jau arī, dodot darbu novada iedzīvotājiem. Varbūt pat baro vairāk, nekā ņem. Turklāt mums noslēgts sadarbības līgums ar Ventspils TIC, viņi reklamē arī mūsu intere-

santākos objektus, viesu mājas. Kad Ventspilī notiek vērienīgi pasākumi un pašu viesnīcas ir pilnas, arī mūsu viesnīcniekiem rodas vairāk klientu. Beidzot izdosim sava novada tūrisma bukletu.

Attālumi novadā ir lieli, varētu pieņemt, ka viduspunkts ir Piltenē, tomēr veidot tur novada centru būtu sarežģīti vairāku iemeslu dēļ. Pašlaik administrācija atrodas Ventspilī, 65 procenti no darbiniekiem ir novada iedzīvotāji. Uz Pilteni daļa mūsējo ar satiksmes autobusu nemaz nevarētu nokļūt, jo netiktu pāri Ventai, bet uz Ventspilī tomēr var nokļūt visi. Tā bijis mūždien rajonu

laikos, ļaudis pieraduši. Nebūtu reāli un jēdzīgi likt kulties visiem uz Pilteni. Attīstības plānā gan esam ierakstījuši sapni par tiltu, bet paši zinām, ka tas nav reāls – tik lielu braucēju plūsmu nespētu nodrošināt, lai naudas ieguldījums atmaksātos. Pat uz Ventspilī no Ances autobuss kursē tikai dažas reizes nedēļā, ja administrācija atrastos Piltenē, cilvēki pat vienā dienā to nespētu izbraukt. Tāda nu ir mūsdienu satiksme. Labāk tomēr pie viena pilsētā nokārtot vēl kādas darīšanas un pirkumus. Ārsts gan pieejams visos pagasta centros.

Novads ir problemātisks, jo lielo attālumu dēļ visas izmaksas ir stipri dārgas. Abus tālākos punktus – Usmu un Jūrkalni – no Ventspils šķir 52 kilometri, Stiklu ciemam sanāk pat 55 km. Kompaktā teritorijā, protams, saimniekot ir lētāk. Katrā ciemā tomēr vajadzīga sava infrastruktūra, piemēram, kultūras nams. Skolu gan katrā pagastā neesam saglabājuši, izdevīgāk ir skolēnus pārvadāt. Novadu izveidojot, 2009. gadā divas skolas slēdzām – Zirās un Usmā. Zirās tam bija reāls pamatojums, jo vietējo audzēkņu skaits knapi pārsniedza 20, turklāt attālums no Ventspils – tikai 27 kilometri. Citādi bija ar Usmas pamatskolu, kur pašvaldība vēlējās saglabāt vismaz sešas pirmās klases, vecākos audzēkņus vestu uz Ugāles vidusskolu. Tāds šķietami nedzirdēts gadījums, kad par skolas likvidāciju iestājās paši pedagogi! Iespējams, tāpēc, ka krīzes situācijā viņiem drošāks materiālais garants bija bezdarbnieku pabalsts no salīdzinoši labas algas, nevis neziņa par to, kā izdzīvot nākotnē, valstī strauji samazinot skolotāju algas. Tā kā iemesls noteikti nebija audzēkņu trūkums, vēl joprojām no Usmas puses divos reisos vedam ap 80 bērnu. Tagad ēkā mitinās sociālais centrs, Zirās – biedrība, kas cenšas atgriezt dzīvī ļaudis pēc alkohola problēmām. Pārējās skolas gan negribētu likvidēt.

Aptuveni 400 bērnu (trešā daļa skolēnu) no mūsējiem mācās Ventspilī, latos pilsētai maksājām ap 200 tūk-

stošiem. Šonedēļ, kad saņemsim vēl divus jaunus braucamos, visos pagastos būs skolēnu autobusi, dažā pat divi. Paši jau smejamies, ka aiz firmas "Ventspils reiss" uzturam otru lielāko autoparku bijušā rajona robežās. 200 līdz 300 tūkstošus latu gadā tērējam skolēnu pārvadājumiem. Savā ziņā arī izglītošanos sarežģī Ventas upe. Tās kreisajā krastā nav nevienas vidusskolas, jo Piltenes un Ugāles vidusskolas atrodas labajā krastā. Popeniekiem izdevīgāk ir braukt uz Ventspilī, Ances skolēni sanāk tālu no visām iestādēm. Skolēnu vešana noteikti ir lētāka nekā skolas uzturēšana, taču skolas pastāvēšanai ir citas priekšrocības – ciematā turas dzīve un ļaudis, pedagogiem ir darbs, bet novada kasē nodokļi. Par Ziru skolas slēgšanu nav bēdas, bet Usmas skolu tagad tik vieglu roku slēgt nepiekrīstu, jo tā turklāt nebūtu mazākā skola.

Vārves pagasta "Dimantos" mūs sagaidīja Valdis Šmēliņš.

Desmit gadus nostrādājis valsts darbā Pārtikas un veterinārajā dienestā. Tagad kļuvis par pilnībā pašnodarbinātu personu un uzkrātās zināšanas nodod tālāk, apmācot Ventspils novada un pilsētas pārtikas aprītē iesaistītās personas

drošas un nekaitīgas pārtikas ražošanas noslēpumos. Viņa mērķis ir palīdzēt 215 pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmumiem un ap 2000 nodarbinātajiem. Pārsvārā palīdzība notiks mūsdienīgi – attālināti. Valdis sniedz **datorkonsultanta pakalpojumus**, tā ka pašvaldības piešķirtā nauda būs atbalsts ne tikai saimniekam, bet arī citiem uzņēmējiem, kuri izmantos Valda pakalpojumus. To nodrošinās par konkursa finansējumu nopirktā datortehnika (datore, printeris un projektoris), ko nevar nepamanīt. Turpmāk uz tā rotāsies konkursa uzlīme, ko saņēma katrs apciemotais. Saimnieks atzinīgi vērtē gan konkursa ideju, gan projekta pieteikuma kārtību

bez liekas birokrātijas kā citos, dižākos konkursos, kuru atskaites Valdis palīdzējis pildīt uzņēmējiem. Šis bijis pirmais konkurss, kurā Valdis startējis pats, tāpēc sākumā mazliet baidījies, bet problēmu nav bijis.

Kur tad mēs palik? (Ar baudu izgaršojam katru ventiņfrāzi, kas reizumis iezogas Aivara Mucenieka stāstā, kaut gan pats atzīst, ka šo valodu pilnībā neprotot. – D.O.) Dzimis un skolā gājis esmu Ventspilī, tad piecus gadus apguvu zooloģijas zinības Lauksaimniecības akadēmijā. Pēc augstskolas nonācu padomju saimniecībā "Užava" par galveno zootehniķi. Pilsētā mums lopiņu, protams, nebija, taču vasarās, dzīvojot laukos

“LOGS” VIESOS

pie vecāsmātes Mazirbē, saskarsme ar tiem bija pavisam reāla. Tēvs strādāja Ventspils ostas rūpnīcā, kam tāpat kā daudziem uzņēmumiem padomju gados bija sava palīgsaimniecība Užavā. Tēvs bija par to atbildīgs, tā no 1987. līdz 2012. gadam arī es biju užavnieks, tagad atkal esmu atgriezies Ventspilī.

2001. gadā Užavas pagasta padomes priekšnieks Agris Grīnbergs uzaicināja iestāties Latvijas Zemnieku savienībā un šajā sarakstā startēt vēlēšanās. Nākamajās vēlēšanās pats uztaisīju savu sarakstu. Starts bija veiksmīgs – no septiņām vietām dabūjām piecas. Toreiz pirmoreiz kļuva par pagasta padomes priekšsēdētāju. Tagad domāju, ka tā bija veiksmē – pirmos gadus iziet apmācību pie pieredzējušākajiem kolēģiem. Tāds bija Agris, arī LPS priekšsēdis Andris Jaunsleinis, kuram Užavas pagastā ir īpašums, tāpēc vairākus sasaukumus viņš bijis Užavas pagasta padomes un arī tagad ir novada domes sastāvā. Reti kuram ir tik plašas zināšanas par itin visām pašvaldību dzīves pusēm kā Andrim. Tā mūsu domei ir liela bagātība.

Atskatoties varu teikt, ka tūlīt no augstskolas sola būtu muļķīgi mesties pašvaldību darbā. Ir jāuzkrāj dzīves pieredze, ejot no apakšas uz augšu, lai izprastu, kā viss notiek. Tā teorija un arī prakse, ko mācīja augstskolā, pārāk atšķiras no reālās dzīves. Kad saproti, ka savas zināšanas nemaz īsti nevari pielietot, ir mazliet skumīgi. Tolaik kolhozu ēras izskaņā zootehniķa darbā nekā priecīga nebija. Lopkopībā trūka strādnieku, esošie bija visai bēdīgs kontingents, kurus bieži nācās meklēt un lūgties. Kādas vēl akadēmijas zināšanas!?

Nonākot deputāta krēslā, no budžeta veidošanas neko neejdzu. Turpretim tagad man visi skaitļi galvā, daudzi par to brīnās, bet tā nu tas ir. Visa pamatā – pirmā Užavas pagasta budžeta sastādīšanā apgūtās iemaņas. Kaut gan atskatoties, liekas smieklīgi – tik niecīgs naudas izteiksmē tolaik bija pagasta budžets!

Pirmais sasaukums manā vadībā aizritēja negaidīti veiksmīgi. Pirms krīzes, ko tolaik, protams, negaidījām, Užavas pagastā paveicām daudz – sakārtojām centru, realizējām lielo ūdenssaimniecības projektu. Rezultāts bija tāds, ka arī nākamajās vēlēšanās, jau Ventspils novadā, “zemnieku” starts bija sekmīgs. Septiņas vietas saņēmām gan mēs, gan mana ilggadējā un tagadējā vietnieka Māra Dadža vadītais “Vienotības” saraksts.

Pirms 2013. gada vēlēšanām, gatavojot sarakstus, abi ar Māri vienojāmies, ka sarakstos neņemsim administrācijas darbiniekus un pagastu pārvalžu vadītājus. Pirmām kārtām tāpēc, ka būt par deputātu pagasta pārvaldnieks nedrīkst, lai nesekotu mandāta nolikšana pēc vēlēšanām. Saraksts, kurā būtu pagastu vadītāji, neapšaubāmi, saņemtu lielāku iedzīvotāju atbalstu, jo šos ļaudis pazīst. Labāk lai spēles noteikumi abiem lielajiem sarakstiem vienādi! Šoreiz “zaļzemniekiem” domē ir deviņas vietas, “Vienotībai” četras, “Visu Latvijai, TB/LNNK” – divas, pārējie divi saraksti domē neiekļuva. Tomēr ne 2009., ne 2013. gadā pēc vēlēšanām mums nekādu kašķu nav bijis!

Vārves pagasta “Baložos” pie Ilzes un Edgara Birzniekiem mūs apbūra gandrīz vasariņa lauku idile, jo piesaulītē svaigo gaisu dažu gaiļu uzraudzībā baudīja vistu pulks. Šajā saimniecībā atbalstu saņēma gan vīrs, gan sieva – katrs sava biznesa attīstīšanai. Edgars apņēmis brīvās turēšanas apstākļos **gādāt par 300 dējējvistām** un pārdot to dētās ekoloģiskās olas, bet Ilze vēlas pilnveidot **pārvietojamās pirts pakalpojumu**, nodrošinot klientiem jauna veida atpūtas iespējas. Protams, ikdienā jau demarkācijas līnija nepastāv. Senāk te vecākiem bijusi prāva saimniecība, tad lauksaimniecībā iestājusies pauze, pametuši Vārvi, taču beigās atgriezušies gan jaunie, gan vecie. Ilzes darbs Rīgā bijis saistīts ar grāmatvedību, bet Rīgas dzīve nav gājusi pie sirds. Atgriezusies ar prieku.

Ilze atzīst, ka lielākās gudrības dod pieredze. Pirmās vistas tikušas īpaši lolotas, dažai pat dots vārds, tagad, saimniecībai paplašinoties, svarīgāka šķiet zinātniskā pieeja, piemēram, veco un jauno vistu sadzīvošanas problēmas. Ir jābūt gatavam, ka mājputna mūžs būs īss. Pašlaik kopā ar gaiļiem saimniecībā ir ap 140 mājputnu. Stallis šoziem piemīļīgajā ziemā lielākoties izturējies bez papildapsildes. Tomēr vēl vajadzīgi uzlabojumi, radot jaunu dzīves telpu katram nākamajam perējumam. Materiālu iegādei un aprīkošanai atspajds bija konkursa finansējums.

Ilzes bizness, kas arī tikko atspēries, saistās ar jauko mucīņu uz riteņiem, kurā vienlaikus pietiek vietas četriem pirtsprieka tīkotājiem, un šo brīnumu var aizvizināt jebkur “pie dabas krūts”. Starta kapitālu ieguvusi NVA projektā kā bezdarbniece. Novada domes konkursā iegūtais atbalsts ieguldīts nepieciešamajā pirts aprīkojumā. Pirtsmuca jau vesta uz Užavu un Ventspili, vasarai gribētāju saraksts ir garāks. Pašlaik vēl neierastajam pakalpojumam trūkst reklāmas, jo klienti

bieži uzdod šķietami divvainus jautājumus: vai man jābrauc pērties pie jums; vai jūs paši būsiet pirtnieki; kā tas īsti notiek? Grūti jau iztēloties, ka pirts priekus varētu baudīt kaut vai daudzdzīvokļu

nama pagalmā. Pagaidām pirtszinības Ilze apguvusi vien pašmācības ceļā, jo laiku paņem rūpes par mazo dēlenu. Kad tas paaugšies, viņa plāno apmeklēt kārtīgus pirtnieku kursus. Vispirms jau pašiem jābūt ziņoņiem, lai varētu dalīties ar klientiem. Gribot ļaudis pārliecināt par to, ka pirts – tas nebūt nav tikai tusiņš ar alu un šašlikiem, bet vesela zinātne, kuras pamatā rūpes par veselību. Uzzinājusi par pavasarī gaidāmo atkārtoto konkursu, saimniece priecīgi sarosījās – projektu uzrakstīt viņai neesot problēmu, kur nu vēl tik patīkami nesarežģītu, kāds iecerēts novadā, tad jau šoreiz varētu lūgt atbalstu pirtnieka kursiem.

Kā lai nepriecājas par šādu jaunu darbīgu ģimenīti, kura domā par nākotnes biznesa iespējām, nevis cer uz pašvaldības pabalstiem! Ir mums arī pretēji piemēri, tomēr savā ziņā es viņus saprotu. Ja ģimenē ir vairāki mazuli un mamma strādāt algotu darbu nevar, bet tēvs var pretendēt tikai uz minimālo algu, izdevīgāk ir nestrādāt un saņemt ģimenei pienākošos atbalstu – GMI, dzīvokļa pabalstu, brīvpusdienas bērniem. Tās maksājam līdz sestajai klasei visiem skolēniem, arī piecus un sešus gadus vecajiem pirmsskolēniem. Divās skolās, kur pusdienas gatavo komersants, vecākajiem skolēniem piemaksājam nepieciešamo starpību. Ja ne nākamgad, tad pēc tam gan ceram ieviest bezmaksas pusdienas visu klašu audzēkņiem.

Ar ko strādāju labprātāk – ar cilvēkiem, lopiņiem vai papīriem? Papīru darbi man nepatīk, ar abiem pārējiem esmu gatavs strādāt. Daudzi jau uzskata kurzemniekus par noslēgtiem ļaudīm. Pats arī esmu kurzemnieks, taču nedomāju, ka tāpēc mani pieņem labāk. Vairāk palīdz rakstura īpašības. Varbūt mans pluss ir tas, ka esmu pietiekami liels diplomāts, protu un spēju ar cilvēkiem sarunāt. Man, godīgi sakot, ar cilvēkiem nav bijuši lieli konflikti. Viedokļi var būt dažādi, bet tāpēc jau nav jākonfliktē, vienmēr var atrast kompromisu. Nē, ar cilvēkiem nav grūti, viņus tikai vajag uz klausīt. Protams, izņēmumi gadās vienmēr, taču tas jau cits stāsts. Mūsu novadā nav pieņemts strikti ievērot pieņemšanas stun-

das. Cilvēkus uz klausām tad, kad viņi atnāk pēc padoma vai palīdzības, vai tāpat aprunāties.

Mūsu “izkaisītajā” novadā iepriekšējā sasaukumā katru mēnesi braucām uz kādu no 12 pagastiem. Tur noturējām izbraukuma sēdi, tikāmies ar iedzīvotājiem. Šajā sasaukumā gribam kaut ko jaunu – rīkot pieņemšanas pagastos. Līdzšinējā prakse mūs īsti neapmierināja. Ne vienmēr šīs sanāksmes deva vēlamu rezultātu. Pagastos, kur dzīve rit normāli, uz tikšanos atnāk maz iedzīvotāju. Reizēm likās, ka kāds vietējais vairāk vēlas “pazīmēties” kaimiņu priekšā – sak, redz, kā es nebaidos uzdot asus jautājumus! Taču tie, kuriem ir kāda sāpīga problēma, nereti tā arī paliek runīgo ēnā. Varbūt tādiem pareizāk tikties bez publiskuma.

Šobrīd lielākās problēmas saistās ar daudzdzīvokļu namu apsaimniekošanu. 1600 dzīvokļu joprojām ir pašvaldības īpašumā, sevišķi daudz to ir Piltenē, Ugālē, Zirū pagastā laikam pat neviens dzīvoklis nav privatizēts. Vairāk privatizētu īpašumu ir Puzē un Vārvē. No pagasta padomju valdīšanas laikiem šajā sfērā daudz kas ielaists, īpašumi ir bēdīgā stāvoklī. Daļai iedzīvotāju joprojām liekas, ka visi pakalpojumi dzīvesvietā viņam pienākas par velti. Brīvo pašvaldības dzīvokļu problēma katrā pagastā ir atšķirīga – vietām iedzīvotāji stāv rindā, citviet – neviens pēc dzīvokļa netīko. Ugālē, kopā saliekot, tukša sanāk vesela piecstāvu māja ar 60 dzīvokļiem. Realitātē tukšie dzīvokļi, protams, ir izkaisīti pa vairākām daudzdzīvokļu mājām pašā lielceļa malā. Ļaudis labprātāk grib dzīvot tuvāk Ventspilij un jūras krastam, piemēram, Užavas pagastā.

Užavas bāka, kur iecerēta priekšsēdētāja “fotosesija”, saules staros balti mirdz uz zilo debesu un zaļā priežu meža fona. Saimniece **Iveta Rūde** slēdza durvis un kopā ar mums kāpa augšā sev gadus divdesmit tik ikdienišķo, bet ciemiņiem ne tik pierasto un vieglo kāpienu pretim debesīm. 1879. gadā uzceltā un 1925. gadā pārbūvētā Užavas bāka nav augstākā citu masu pulkā. Miķeļtornis sanāk gandrīz trīskārt augstāks par “užavnieces” 19 metriem. Vīrs jūras līmeņa gan tā paceļas 44 m augstumā. Mājās Ivetai esot grāmata par Latvijas bākām. To izlasot, sapratusi, ka visas sīcīnās “ceļa rādītājas” jau laikam zina tikai retais. Par neparasto darbu un dzīvesvietu Iveta saka tā: “Viss atkarīgs no garstāvokļa – reizēm pat vētrā ir prieks te būt un izbaudīt stihijas tuvumu.”

Iveta un viņas vīrs Zintis man ir seni

“LOGS” VIESOS

paziņas pavisam citā jomā. Užavniekiem jau 11 gadus populāra ir zolītes spēle ceturtdienās. Vasarā šim hobi-
jam laika neatliek, tāpēc turnīrus sākam septembrī un
martā vai aprīlī pabeidzam, lai visi var pievērsties lauku
darbiem. Dalībnieki gadu gaitā mainījušies, tomēr daļa
ir pastāvīgi. Pašlaik pamatblicē ir kādi 14 zolētāji, kādi
astoņi vai desmit no pašiem pirmsākumiem. Sākumā
Užavas vīriem radās ideja, viņi uzrunāja mani, tā uzņē-
mos organizatorisko vadību arī šajā jomā. Pirms novada
izveides no 2005. līdz 2009. gadam rīkojām turnīrus
starp pagastiem – Pilteni, Popi, Jūrkalni un Užavu. Katrā
pagastā startēja astoņu cilvēku komanda. Tagad notiek
novada zolītes čempionāts, ko organizē citi. Man līdz
šim nav iznācis tajos piedalīties, tomēr ceturtdienas gan
ir svēta lieta. Mēs jau nespēlējam panākumu dēļ, bet sava
prieka pēc. Kopā cits citu apceļam, uz zoba pavelkam, no
sirds izsmejamies. Ne tikai smadzenes pakustinām, bet
arī atslodze no darba domām sanāk.

Visiem kopējie svētki novadā mums ir septembrī, kad
Ventpils Piejūras brīvdabas muzejā rīkojam mūsu
“pagastu izrādīšanas dienas”, kas allaž piesaista intere-
sentus. Pagastiem ir savi svētki, sporta sacensības.

(Braucot garām slavenajai alusdarītavai, Aivars
Muceniks atzīst, ka uzņēmums allaž ir starp novada
lielākajiem nodokļu maksātājiem. – D.O.) Līderis šajā
jomā ir kokzāģētava “Kurekss”, augšpusē ir arī vairākas
lielās zemnieku saimniecības – gan graudkopības, gan
lopkopības. Tā, piemēram, Ances pagasta SIA “Jāņlejās”
izslaukums no govīs bijis viens no augstākajiem Latvijā
– 11 tūkstoši litru. Ir veiksmīgi bitenieki un citi mazāk tra-
dicionālu lauksaimniecības nozaru ražotāji.

Esam viens no mežainākajiem Latvijas novadiem – ap
65 procentiem teritorijas. Gandrīz vai jābrīnās, ka tik
mežainā vidē ir daudz zemnieku. Liktos loģiskāk, ja
daudzi mestos uz mežizstrādi, bet tā nav, kaut gan tieši
“Kurekss” ir lielākais nodokļu pienesējs. Liela daļa meža
pieder “Latvijas valsts mežiem”, daļā teritorijas pastāv
liegumi, varbūt tāpēc šī nozare nav tik attīstīta.

Mums gan ir visgarākais jūras krasts, bet domāju, ka
nelikumīgi saceltu būceņu kāpās pie mums nav. Nezinu,
vai esam gatavi 93 kilometru posmu pilnībā pārņemt
apsaimniekošanā, ja valsts, kā tas bieži notiek, negrasās
iesaistīties ar savu finansējumu. Mēs, protams, iespēju
robežās gādājam par tūristu iecienītākajām vietām,
pirmām kārtām Jūrkalni. Tomēr tie ir atsevišķi posmi,
kuros jānodrošina piebraukšana, gājēju ceļiņi, atkritumu
savākšana un tamlīdzīgi.

Uz Kolkasraga pusi no Ventpils ir daudz seno zvejnieku
ciematu, kur vairs tikpat kā nav pastāvīgo iedzīvotāju,
tikai vasarā sarodas ļaudis no galvaspilsētas. Pamati
šai situācijai ielikti padomju gados, kad tur bija armijas
daļas un aizliegtā zona. Attīstība bija apstājusies, tāpēc
jaunie ļaudis pamazām pārcēlās uz dzīvi citur. Te arī
rezultāts. **Jūrmalciemī faktiski varētu kalpot lēmējiem
par uzskatāmu modeli tam, kāda pēc gadiem izska-
tīsies Latvija, ja dzīvi turpinās koncentrēt tikai lielajās
pilsētās.**

Novadā ir arī zvejnieki – gan komerciālie, gan tādi, kas
zvejo pašpatēriņam. Ne tikai jūrā, jo iecienīta zvejas vieta
ir Usmas ezers ar izsenis slavenajiem zušiem. Tiklu limits
(ap 600) allaž ir izņemts, brīžiem pat kāda pagasta
robežās nākas rīkot izsoles. Usmā mēģināts iedzīvotā-
vēm kādu jaunumu – pieņemti saistošie noteikumi par
zemūdens medībām, kaut pagaidām Latvijā šis piedāvā-
jums nav radis atsaucību.

Pats neesmu ne makšķernieks, ne mednieks. Kādreiz esmu
bijis medībās, bet tas nav priekš manis – līdz sirdij neaizrā-
va. Labprāt dabā pavēroju zvērus, putnus, sevišķi pavasa-
ros, kad tūkstošiem putnu nolaižas Užavas polderos.

Jūrkalnes centrā, “Kraostos” atrodas **pagastmāja un
bibliotēka**, tās otrajā stāvā februārī nule atklāts **brīvā
laika pavadīšanas centrs**. Tā tapšanai gan nav sakara

ar konkursu, bet komisijas locekļi tur vadīja “brīvo
laiku”, kamēr mēs izme-
tām loku līdz Užavas
bācai. Rekonstrukcijā
jaunu sakoptību
ieguva arī biblio-
tēka. Tās vadītā-
ja **Ligita Kalniņa**

lepni stāstīja, ka mēbeļu iepirkumā uzvarējis vietējais
– Guntis Niedoliņš no Jūrkalnes “Straumēniem”. Galdi,
krēsli, plaukti – kārtīga koka un prasmīga amatnieka
darinājums. Taču Ligita komisijai izrādīja arī grāmatu
krātuvei visai neparastus atribūtus. Te ir telpas nodar-
bībām, stūrītis ar senās skolas ekspozīciju, Jūrkalnes
vēstures materiāliem, ko čakli vāc Envija un Juris
Indāni. Viņi plāno sarakstīt grāmatu par Jūrkalni, jo
tūristiem, kas te sabrauc vasarā, jautājumu ir daudz –
kas ir maģie suiti, kā Kurzemē pie Jūrkalnes izveidojās
katoļu salīņa un citi. Tobrīd visrosīgākais bija **“auša-
nas stūris”**, kur ar novada domes atbalstu apmāca

septiņas audejas. Bibliotēkai pieder divas lielākas un
divas mazās stelles. Ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu
un novada līdzfinansējumu biedrība “Etniskās kultū-
ras centrs “Suiti”” iegādājās piecas mazās stelles, tām
mājvieta ir Alsungā, Jūrkalnē un Gudeniekos. Bet vie-
tējais Arvīds Teteris sola dāvināt lielās deķu stelles. Tad
aušanas prieks būs varen vērienīgs.

Tolaik, kad tika apspēlēti dažādi novadu modeļi, viena no idejām bija kopēja suitu novada veidošana, tik dažādie suiti nespēja vienoties. Bija arī ideja par Ventas labā un kreisā krasta pagastu apvienošanu. Tārgale un Ance vienbrīd sprieda par atsevišķu saimniekošanu, tomēr domāju, ka Ancei nav pamata nožēlot. Tārgale kā visbagātākais pagasts varbūt domā citādi. Tomēr uzskatu, ka šis – rajona robežās veidotais novads mūsu pusei ir optimāls.

Naudas maciņš mums tagad ir viens. 2009. gadā, kad izveidojām novadu, sākumā mēģinājām citādi – katram pagastam sava saimniecība, tomēr jau pēc gada šo ideju atmetām. Gan tāpēc, ka pagasti novadā ienāca ar visai nevienlīdzīgu "pūru", dažiem bija neapdomīgi slēgti līgumi, citiem parādi. Koncentrējot naudu vienuviet, ar to var darboties saprātīgāk. Protams, daļai pārvaldnieku tas īsti nepatīk, taču zinu skaidri: kamēr es būš, maciņu no rokām ārā nelaidīs un tā turpinās strādāt. Dzīve pierādījusi, ka tā ir pareizi. 2009. gadu vēl pabeidzām ar neapmaksātiem rēķiniem, bet tagad gada beigās allaž budžetā ir aptuveni miljona latu atlikums. Tā vajadzētu noturēt vienmēr, lai pēkšņi nepienāktu naudas trūkums. Neteikšu, ka skopojamies un knapināmies. Ir paredzēta nauda līdzfinansējumam, remontdarbiem, apgaismojuma uzlabošanas plāns jau līdz 2018. gadam. Prasām iesniegt vajadzību plānus uz priekšu, kādi remontdarbi būs nepieciešami un kad tie paredzēti – lai iedzīvotājiem un pagasta vadībai būtu skaidrība. Liekas, ka kaut kas tiek visiem. Vai absolūti līdzīgi, nevaru spriest. Pagasti taču ir dažāda lieluma. Daudzkas atkarīgs arī no pagasta vadītāja izdarības. Ja paši neiesniedz projektus, nevar sagaidīt kaimiņus, kas sakasa naudiņu ar maziem projektiem.

Z/S "Bērziņi" atjaunojuši seno maizes ceptuvi, kur saimniece **Inga Lastovska** pēc sentēvu metodēm abrā samīca un istā malkas krāsni cep

Jūrkalnes saldskābmaizi, kas iekļauta zīmola "Ražots Kurzemē" produktu piedāvājumā. Lai interesenti varētu piekļūt ceptuvei pagalma tālajā stūrī, kas lietus laikā reizēm pārtapis dubļu skrīnē, vīrs **Juris** sadūšojās konkursā pieteikt **bruģa iekļāšanas projektu**. Jauno ceļu izstaigāja arī komisijas Jaudis, kam ceptuvē bija sarūpēts ciernasts – plātsmaize ar burkāniem un "āboļrausis", kā arī groziņš ar oficiā-

liem "kukuļiem" ciemiņiem – miniatūriem suvenīrklaipiņiem. Saimniece ir prasminiece. Kaut meitiņa nelaidās laukā no rokām, Inga stāstīja un rādīja senču pārmantotās gudrības. Krāsns "mantota" no vīramātes,

paši lēš, ka tai varētu būt gadi 70. Gandrīz divtik garu mūžu kalpojuši abra nepārprotami glabā daudzus maizes nostāstus, jo ar abrkasi vis laukā neizskrāpēsi. Varbūt tieši abras sānu turpmāk greznos konkursa uzlīme. Lastovsku ģimene atzinīgi vērtē saņemto atbalstu – kaut summa neliela, bet tā rada izjūtu, ka esi vajadzīgs. Tāpat kā vajadzīga ir Ingas ceptā maize, vasaras laikā krāsns jākur gandrīz katru dienu, lai garāmbraucēji nepaliktu bešā.

*Man ir divi vietnieki. Pirmais vietnieks gan visai netipiski nav atbrīvotais, jo Guntis Mačtams turpina pildīt Ugāles vidusskolas direktora vietnieka pienākumus. Zinošāku cilvēku par viņu izglītības jomā grūti atrast, tāpēc viņam uzticēta izglītības un kultūras sfēra. Otrais vietnieks **Māris Dadzis** turpretim pašvaldību darbā ir daudzkārt gudrāks par mani, jo pieredze, pirms reformas vadot Jūrkalnes pagastu, krāta vismaz divtik ilgi. Tagad viņš pārrauga attīstības jautājumus un teritorijas plānošanu. Strādāt ir viegli!*

Pašlaik izskaņai tuvojas pēdējie ūdenssaimniecības projekti Piltenē un Zūrās. Divos ciemos, arī Zirās, tos nerealizējām, jo parēķinājām, ka finansējums nespētu segt projekta tēriņus tik mazapdzīvotā vietā. Redzēs, kā mums izdosies Jūrkalnē, kur arī iedzīvotāju nav daudz. Naudas ziņā lielākais projekts (tuvu miljonam eiro) ir Piltenes galvenās – Lielās ielas rekonstrukcija ar bruģa segumu. Te ieguldīsim policentriskajai attīstībai domātos 360 tūkstošus latu, ko piešķīra trim Kurzemes lielākajiem novadiem (Aizputei, Grobiņai un Ventspilij). Ventavas ciemā klāsim asfaltu un izbūvēsim apgaismojumu. Ar LEADER finansējumu labiekārtosim Ziru ciema centru. Ugāles vidusskolai gatavojamies izbūvēt lietus novades un drenāžas sistēmu, bez tā nedrīkstam ķerties pie skolas siltināšanas projekta, kura summu lešām ap miljonu latu. Šim gadam darāmā netrūkst. Pieļauju, ka

“LOGS” VIESOS

2015. gads būs klusāks, kamēr iekustēsies jaunā Eiropas projektu nauda. Tagad nauda plūst no visurienes – no projektiem, no budžeta, aizņēmumiem Valsts kasē. Izmantojam visu, ko varam.

IK “Mortiness” dibinātājs Ģirts Litvins saimnieko kafēnīcā Uģāles centrā. Vieta ceļmalā izdevīga, jo savām acīm pārlicinājāmie, ka ēstgribētāju te diezgan. Ja nu iestādei kaut kā pagaidām trūkst, tad īstēni kurzemnieciska nosaukuma, bet gan jau būs arī tas. Novada projektu konkursā atbalstīja Ģirta lūgumu divdurvju ledusskapja iegādei ar stiklotām durvīm. Tas gādā par “divi vienā” – klientiem tiks svaigi un vēsi ēdieni un dzērieni, turklāt piedāvājums būs katram pārredzams. Kopā ar komisiju ne tikai novērtējam pirkumu, bet pusdienlaikā pirms tālākajiem ceļojumiem pie reizes “pārbaudījām” arī ēdiena kvalitāti. Viss bija gards un “pēc mazuma neoda”!

Kā es raksturotu katru no mūsu pagastiem?

Anceniekiem ģeogrāfiskais stāvoklis ir pavisam neizdevīgs, toties te ir ļoti aktīvi vietējie iedzīvotāji, kas darbojas gan pašdarbībā, gan nevalstiskajā sektorā.

Jūrkalnē ir sparīgi uzņēmēji, viņi prasmīgi izmanto vasaru, kad atbrauc vairāk tūristu, bet gatavojas ciemiņiem visu gadu – rūpējoties par viesu mājīnām, jauniem suvenīriem un produktiem.

Puzē ļaudis labi dzīvoja jau kolhozu laikos, kad “Blāzma” bija starp miljonāriem. Viņi grib labi dzīvot joprojām, tāpēc viņu prasības augstākas.

Uģāle ir liels pagasts, līdzīgi kā Ancē tur ir daudz pašdarbnieku.

Usmu raksturot grūtāk, jo šo pagastu pazīstu mazāk, tas atrodas mazliet nostāk no ciemiem. Tomēr usmeniekiem ir īpašs stāsts par to, kā toreizējā mācītāja **Uģa Brūklenes** vadībā vietējie uzcēla jaunu baznīcu. Katrs to vis nespētu!

Zlēkas ir mazākais pagasts teritorijas ziņā, taču savu vietu atradis. Zlēcenieki ir tusētāji šā vārda labākajā

nozīmē, te balles vienmēr kupli apmeklētas. Bet arī sapulcēs ir tāpat! Un jautājumi ir āķīgi.

Piltēnieku vairākums dzīvo pilsētā, tāpēc viņi atšķiras no lauciniekiem. Pacietīgi, izturēti, daudz nežēlojas par savām likstām, kaut arī uzņēmumu te maz, jo pilsēta neatrodas uz galvenā ceļa. Daudzi strādā Ventspilī. Senāk tas bija raksturīgs Vārves un Tārgales pagasta ļaudīm, kas dzīvo vistuvāk ostas pilsētai.

Tārgalnieki tāpēc pašsaprotami ir prasīgāki, vēlas saņemt labus pakalpojumus. Jūtams Ventspils tuvums. Pagastā daudz ventspilnieku mazdārziņu.

Vārves pagastā daudz lielo zemnieku saimniecību, kas ir paraugs citiem lauksaimniecības jomā. Pagasts sastāv no Vārves, Zūrām un Ventavas. Dīvaini, bet šie trīs ciemati, kas jau sen it kā dzīvo zem viena pagasta jumta, tomēr paliek savrupnieki. Cits cita pasākumus neapmeklē. Apvienošanās ir psiholoģiski smalka būšana.

Popenieki ir aktīvi sportotāji, vēsturiski viņiem pieder ainaviski skaistākā teritorija – Popes pilskalns 60 metru virs jūras līmeņa, barona muižiņa. Jaunie prom nemūk. Jau otro gadu godinām novada jaundzimušos ar sudraba karotīti. Skaitliski Popes pagasts novadā ir tikai piektais lielākais, bet pirmajā reizē jaundzimušo skaits viņiem tikai nedaudz atpalika no rekordistiem – Uģāles pagasta. Ventspils tuvums laikam pietiekami nodrošina ar darbu, tāpēc jaunās ģimenes te dzīvo un paliek.

Zirenīki laikam ir visnoslēgtākie un mazāk aktīvie. Viņu ir skaitliski maz. It kā cenšas aktīvi darboties, taču nereti gadās kādas ķibeles. Laikam kļūmes mudina būt atturīgākiem. Gribētos viņos redzēt lielāku kopības izjūtu.

Par **užavniekiem** kaut ko grūti teikt, pats 25 gadus esmu tur dzīvojis. Forši cilvēki! Devīgi, ja redz, ka lietai ir rezultāti, tiecas pēc vēl labākiem rezultātiem, gatavi sponsorēt pasākumus un citas kopējas vajadzības. Pieraduši pie diezgan laba dzīves līmeņa.

Tādi ir kurzemnieki, ap kaklu uzreiz nekritīs. Mēs jau nevar salīdzināt, kā Latgalē tevi uzņems atplestām rokām, cienās kā godaviesi. Varbūt iekšēji sajūtas nemaz nav tādas, tikai kurzemnieki neprot sirsniību izrādīt. Varbūt vainīgs jūras vējš, kas no augš' un apakš' pūš.

Sanita un Sandis Rozenbergi dzīvo Puzes pagastā. Jau tuvojoties viņu saimniecībai, katram skaidrs tās profils – abpus ceļam pakalnē plešas nepārredzamas pundurābelišu rindas. Vienā pusē ceļam Sanitas, otrā pusē – vīra kociņi.

Varot sacensties, kuram labāk aug. Biznesa idejas reizēm uzrodas pavisam neplānoti. 2003. gadā abi aizbraukuši ceļojumā uz Vāciju, kur Sanda draugs bija strādājis augļudārzā, daudz stāstījis par to. Braukuši raudzīt paši un... tā iepaticies, ka saslimuši ar **augļkopību**. Zeme ir Sanda vectēva. Pats gan kautrīgi atgaiņājas, ka galvenā esot Sanita, viņš tikai “vienkāršs traktorists”. Divām **zemnieku saimniecībām** – “**Būdnīki**” un “**Rozītes**” arī naudas piešķirums pavisam atšķirīgs. Komisija novērtēja īpašu tehniku

- specializēto augļu dārza apdobju minerālmēslu izkliešanas, kas, protams, Sanda pārziņā.

Turpretim Sanita pamanās likt lietā arī savas grāmatvedes, finansistes un ekonomistes zināšanas. Ne tikai pašu saimniecībās vien. Jau trešo gadu viņa sniedz **grāmatvedības pakalpojumus** novada uzņēmējiem un pašnodarbinātajām personām. Tāpēc ar konkursa finansējumu nopirkts arī kārtīgam uzskaitvedim tik vajadzīgais dators, licences, multifunkcionāls printeris un pat dokumentu iznīcinātājs.

Septiņos hektāros iestādīts pa 1200 pundurābeļu katrā, kopā tātad – ap 8400 kociņu! Ne visas, protams, stādītas uzreiz, bet pakāpeniski 2003.–2006. gadā. Tagad ražo visas. Daļu gan nokož sals, reizēm ciemojas garausis. Toties par noietu krenķu nav – Ventspils tirgus, programma “Skolas auglis”, pircēji, kam garšo, paši brauc klāt. Pēdējos jēpišus no noliktavas tikai marta vidū beiguši tirgot. Pašlaik noliktavu uzlabo, tapis LAD projekts dzesētāju iegādei, tie ļaus saglabāt sārtaidžus pat līdz jūnijam. Uzzinājām, ka novāktais ābols, vasaras sauli sasmēlies, esot ļoti silts, svarīgi to iespējami ātri atdzēsēt. Atdzesēti tie stāvēs ilgāk. Ievēroju pelna fakts, ka dižajos rakšanas darbos palīgi bijuši vienīgi pašu tuvākie radnieki. Kaut gan, sastopot Sanitu uz ielas Rīgā, drīzāk viņu varētu iztēloties modeles arodā. Vismaz dižas ārvalstu firmas sekretāres krēslā, nevis ābelītes lolojot.

Tālāk mūsu auto un domes busiņa ceļi šķirās. Priekšsēdētāju gaidīja iekavētie darbi, bet arī mums bija gana daudz prātu pacilājošu un atmiņā saglabājamu iespaidu par uzņēmīgiem ļaudīm, kuriem nedz

pašiem, nedz viņu bērniem nenāks meklēt labāku dzīvi ārpus Latvijas. Neapciemoti vēl palika mazie loka šāvēji un rokdarbu kopa “Paukers” Ances pagastā un biedrība “Annahite”, kas gādā par Stiklu internātpalīgskolas

audzēkņu un vietējo iedzīvotāju labklājību. Redzētais nevienam neviēs šaubas par to, ka steigšus jāizsludina nākamais konkurss “Mēs savā novadā – 2014”.

Pirms konkursa bija tā – regulāri kāds rakstīja uz Finanšu komiteju lūgumu pēc atbalsta. Kā lai to izdarām? Vienīgo izeju saskatījām šādā projektu konkursā. Tagad pārliecinājamies, ka, palīdzot šiem uzņēmējiem, esam netieši atbalstījuši vēl citus novada iedzīvotājus, kuriem ir sadarbība ar atbalsta saņēmējiem. Ja šoreiz pieteiksies ļoti daudzi, varbūt naudu no budžeta mazliet papildināsim. Iespējams, ka otrajā reizē interese būs lielāka.

Katram jādara tas, ko katrs prot darīt. Vajag tikai mazāk kurnēt, bet pašiem būt aktīvākiem. Līdzcīvēkiem vieglāk būt kopā ar optimistu, kas visu redz no saulainās puses, nekā ar nīgruli. Pozitīvisma trūkst daudziem. Protams, dzīve ne visiem iegriezusi vēlāmajā gultnē, bet izeju atrast var. To pierādīja šodiena, kur jaunie ļaudis nedomā par Rīgu, Ventspili vai ārzemēm, bet dzīvo šeit un tagad. Tā viņi, kā mēs te runā!

Marlenas Zvaigznes un Dainas Oliņas foto

13. martā notika Pašvaldību savienības Domes sēde, kurā piedalījās Ministru prezidente Laimdota Straujuma, finanšu ministrs Andris Vilks, toreizējais vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Einārs Cilinskis un vairāku ministriju atbildīgie darbinieki.

Pirms tam LPS Valdes sēdē 4. martā tika formulēti virkne jautājumu, uz kuriem pēc LPS lūguma Ministru prezidentes komanda bija gatava sniegt atbildes un skaidrojumus.

Aktuālākais jautājums pašvaldībām šobrīd ir **2015. gada budžeta sagatavošanas gaita un pašvaldību loma tajā**. LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis** atgādināja, ka pašvaldības nav mierā ar to sarunu modeli, kāds bijis iepriekšējos gados, kad valdība uzklausa Pašvaldību savienības priekšlikumus un vēlmes, bet palika pie savas pozīcijas. Viņš aicināja nākamā gada budžeta veidošanu balstīt uz kompromisu, uzsvērot, ka kompromiss ir tad, kad abas puses diskusijās panāk abām piemērotus risinājumus. *“Vienīgi pašvaldības piekāpās budžeta izstrādes gaitā, kas nozīmēja pašvaldībām arvien mazākus budžeta ieņēmumus. Kad piekāpjas tikai viena puse – tas nav kompromiss,”* pauda A. Jaunsleinis. LPS vēlas, lai budžets tiktu veidots uz savstarpēju sarunu un izpratnes bāzes, jo nevienam neesot labuma no konfrontācijas starp valdību un pašvaldībām.

Turpretī finanšu ministrs **Andris Vilks** atbildēja, ka valdība ir daudz ieklausījusies un nākusi pretī budžeta veidošanas procesā, taču viss atkarīgs no tā, kādi skaitļi tiek piedāvāti. *“Mēs esam gatavi runāt, bet par vienmērīgu atbalstu. Par skaitļiem varam diskutēt un strīdēties,”* uzsvēra ministrs. Viņš atzīmēja, ka ministrija nosūtījusi vēstuli Pašvaldību savienībai un ir gatava apspriest grafiku, kā notiks sarunas par budžeta veidošanu starp Finanšu ministriju, valdību un Pašvaldību savienību. Sakarā ar vēlēšanām budžeta sagatavošanas grafiks būs citādāks, nekā pēdējos gados ierasts.

Arī Ministru prezidente **Laimdota Straujuma** konkrētus skaitļus un proporcijas nesolīja, taču apliecināja,

ka valdība sadarbosies ar pašvaldībām nākamā gada budžeta izveidē: *“Šī valdība sagatavos virzienus un pamatu, bet budžetu pieņems jaunā valdība.”*

Premjere atgādināja arī smagās sarunas ar LPS vadītāju saistībā ar **plānoto elektroenerģijas tirgus atvēršanu un kompensācijas mehānismu pašvaldībām** un uzsvēra, ka liberalizācijai, kaut pagaidām tā atlikta, ir jānotiek un jāsaņem iespēja elektroenerģijas tirgū ienākt citiem “spēlētājiem”. Viņa paskaidroja, ka tas ir valsts drošības jautājums, kā arī iespējama lielāka konkurētspēja un elektrības tarifu mazināšanās.

Saeima todien pirmajā lasījumā konceptuāli atbalstīja grozījumus Elektroenerģijas tirgus likumā, kas paredz **elektroenerģijas tirgus atvēršanu mājāsaimniecībām atlikt līdz 2015. gada 1. janvārim** – tātad šogad elektroenerģija tiks realizēta par pašreiz spēkā esošajiem regulētajiem tarifiem. Ņemot vērā, ka elektroenerģijas sadārdzinājums mājāsaimniecībām varētu būt pat aptuveni 40%, paredzēts kompensācijas mehānisms. Valdība 4. martā vienojās par shēmu, kā maznodrošinātajiem un trūcīgajiem kompensēs tarifu kāpumu pēc elektroenerģijas tirgus liberalizēšanas – pašvaldības apkopos informāciju par personām, kurām piešķiramas atlaides, un nodos to komersantiem. Kad elektroenerģijas tirgotāji būs saņēmuši informāciju, tie ar ikmēneša rēķina, e-pasta vai vēstules palīdzību informēs personas par piemēroto atlaidi, un pēc tam maznodrošinātie un trūcīgie saņems rēķinu, kur būs norādīts valsts atbalsts. Tā apmērs personai mājāsaimniecībā būs **pieci eiro mēnesī**, un šī summa netiks aplikta ar nodokļiem.

Andris Vilks brīdināja, ka šoks par elektroenerģijas tirgus atvēršanas sekām 2015. gadā varētu būt liels. *“Ir jāgatavojas, ka inflācija nākamā gada janvārī būs krietni vien augstāka,”* teica ministrs. Viņš gan arī pauda cerību, ka komersanti, kas pievienosies elektroenerģijas tirgum, būs labāk sagatavojušies.

Tāpat, runājot par ekonomikas izaugsmes prognozēm, finanšu ministrs atzina, ka sakarā ar notikumiem Ukrainā un Krievijā ir jāgatavojas sliktākajiem scenārijiem un iespējamām konsolidācijām valsts budžetā. Viņš neizslēdza, ka Krievija varētu *“iet uz visu banku”*, kas nozīmē ļoti sliktu scenāriju, jo Krievijas ekonomika ir novājināta.

Labā ziņa, ko pavēstīja finanšu ministrs, bija tā, ka, sākot no aprīļa, pašvaldībām pilnībā tiks nodrošināta iespēja no Valsts kases saņemt **aizņēmumus investīciju projektu īstenošanai ar maksimālo summu 200 000 eiro**. Pašvaldībām nevajadzētu vilcināties ar dokumentu iesniegšanu Finanšu ministrijā, lai pretendētu uz pieprasījuma izskatīšanu Aizņēmumu

padomes sēdē. Jāatgādina, ka šogad pašvaldībām ir iespēja saņemt aizņēmumus arī ceļu, ielu un tiltu sakārtošanai, nodrošinot budžeta līdzfinansējumu 20–30% apmērā.

Attiecībā uz **Eiropas Savienības fondiem un to plānošanu** Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieks ES fondu jautājumos **Armands Eberhards** uzsvēra, ka šoreiz mēģināts ieviest jaunu pieeju – nevis ieguldīt naudu kādā sektorā, bet lai sasniegtu uzņemtos mērķus – gan tos, ko par prioritāti noteikusi Eiropa, gan tos, kas izvirzīti mūsu valsts Nacionālajā attīstības plānā. Viens no lielākajiem ieguldījumiem paredzēts transporta infrastruktūras attīstībā (27%). **Pašvaldību iniciatīvām no fondiem** plānota aptuveni ceturtdaļa (24%), nacionālajām iniciatīvām – 25% un uzņēmējdarbības attīstībai – 24%. Latvijas izvēlēta ieguldījumu stratēģija paredz sešas savstarpēji saistītas un integrētas ES struktūrfondu un investīciju fondu attīstības prioritātes: tautsaimniecības ražīguma, inovāciju snieguma, pētniecības un zinātnes kapacitātes celšana; efektīva un videi draudzīga transporta sistēma; ilgtspējīga resursu izmantošana; augsts nodarbinātības līmenis iekļaujošā sabiedrībā; kvalitatīva un ar darba tirgu sasaistīta izglītības sistēma; ilgtspējīga teritoriālā attīstība.

LPS priekšsēdis vaicāja Finanšu ministrijas vadībai par pāreju no esošā uz jauno periodu, prognozējot, ka 2015. gadā būs kritums, un uzdodot jautājumu, kas plānots šajā sakarā, kad vecais periods jau būs beidzies, bet jaunā apguve vēl nebūs uzsākta. Tāpat viņš jautāja par **uzņēmējdarbības atbalstu** – kādi secinājumi izdarīti pēc šā perioda, kur mums ir visliktākie rādītāji. A. Eberhards atzina, ka jādodomā par plānošanas principu maiņu. Savukārt Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks **Andris Liepiņš** sacīja, ka komersanti ir optimistiskāki, taču ap 40% noslēgto līgumu netiek izpildīti, tāpēc varētu uzņemties lielākas saistības. Domnieki ar Ministru prezidenti vienojās, ka tiks organizēta atsevišķa LPS Domes sēde par uzņēmējdarbības atbalstu un attīstību pašvaldībās. Vietējās varas ir ieinteresētas, lai darbavietas un darbaspēks būtu koncentrēts vienmērīgi visā Latvijā, ne tikai atsevišķos centros, tāpēc pie tā jāstrādā kopīgiem spēkiem ar valdību.

Pašvaldības gaida arī **valsts investīciju programmas atjaunošanu**, tomēr premjerministre to nesola tuvākajā laikā, vienīgi iespējams palielināt aizņēmumu limitus pašvaldībām. L. Straujuma pieļauj, ka varētu izveidot fondu, no kura finansētu to novadu pašvaldību projektus, kas nav pašvaldību grupā 9 + 21, un, iespējams, ja budžets ļaus, tiks atvērta programma ūdenssaimniecības sakārtošanai mazajos ciemos jeb apdzīvotajās vietās, kur iedzīvotāju skaits nepārsniedz 2000.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Einārs Cilinskis** pateicās pašvaldībām par līdzšinējo sadarbību, ko gan no ministrijas puses vērtēja visai kritiski, toties solīja, ka turpmāk tā būs labāka. Viņš uzsvēra, ka nākamgad VARAM pārraudzītajā finansējumā noteikti būtu jāparedz līdzekļi tā saucamo mazo ūdeņu projektiem, kā arī jāpārskata sporta būvju koncepcija, atbalstot stadionu ierīkošanu tajās pašvaldībās, kur to vēl nav. Tāpat ministrs pieļāva iespēju nākotnē sniegt atbalstu uzņēmējiem, īpaši tiem, kuru bizness saistīts ar krīzes skartajiem reģioniem, un uzsvēra plānošanas reģionu nostiprināšanas nepieciešamību, uzteicot Latgales pieredzi.

Domes sēdē piedalījās arī Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāre **Sanda Liepiņa**, kura informēja par **profesionālās izglītības finansējumu** un šo **iestāžu pārņemšanu pašvaldību īpašumā**. Patlaban Latvijā 34 profesionālās izglītības iestādes ir valsts un piecas – pašvaldību pārziņā. IZM uzdevums ir izstrādāt pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu finansējuma modeli, tāpēc šogad ministrija aktualizēs programmu īstenošanas izmaksas profesionālajā izglītībā un nākamgad jau sniegs piedāvājumu, uzskatot, ka nepieciešams pāriet uz programmu finansēšanas principu.

Vēl LPS Dome apsprieda **veselības aprūpes finansēšanas likuma tapšanas gaitu**. Šobrīd tiek iesniegti priekšlikumi otrajam lasījumam Saeimā, kur speciāli izveidota darba grupa, kuras sastāvā ir arī LPS pārstāvji. Iepriekš bija plānots, ka likums stāsies spēkā 1. jūlijā, taču Ministru prezidente apgalvoja, ka tā spēkā stāšanās termiņš tiks atlikts un likumā būs būtiski uzlabojumi.

Tāpat Domes sēdē pārrunāja jautājumu par iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārdali, par finansējumu pirmsskolas izglītībā nodarbināto pedagogu darba algām, par plānošanas reģionu attīstību un citus.

LPS Dome pieņēma lēmumu par **grozījumiem Latvijas Novadu apvienības nolikumā**, paplašinot Novadu apvienības valdes sastāvu. Turpmāk tajā tiks iekļauti arī pašvaldību pārstāvji pa vienam no katra Latvijas plānošanas reģiona pašvaldības, kas noteikta par reģionālās nozīmes attīstības centru. Šāds grozījums izdarīts, lai nodrošinātu plašāku novadu pārstāvniecību valdē.

Sagatavojušas **Ilze Mutjanko** un **Gunta Klismeta**

INFORMĀCIJAI UN DARBAM

Ilze Mutjanko,
LPS padomniece
sabiedrisko attiecību
jautājumos

www.lps.lv

LPS Valdē

4. martā notika LPS Valdes sēde, kurā apsprieda pašvaldību attīstības vadlīnijas, ar ko iepazīstināja LPS vecākais padomnieks Māris Pūķis, un jautājumus, kas iekļaujami Domes sēdes darba kārtībā 13.

martā un izvirzāmi Ministru prezidentei Laimdotai Straujumai.

Novadu apvienības priekšsēdētājs **Gints Kaminskis** iepazīstināja ar LPS Valdei iesniegto Latvijas Novadu apvienības valdes lēmumu par **atbalsta instrumenta nepieciešamību uzņēmējdarbības attīstībai**, pamatojot to ar izaicinājumiem publiskās infrastruktūras kvalitātē un ar to saistītām loģistikas izmaksām, gan piegādājot izejvielas, gan arī pārvadājot galaproduktus, tāpat apzinoties, ka industriālās teritorijas, kam ir nesakārtoti pievadceļi un nepilnīgas inženierkomunikācijas (ūdensapgāde, kanalizācija, siltumapgāde, gāze, nepietiekamas elektroenerģijas jaudas, interneta pieejamība u.tml.), ir ne tikai nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru pašvaldībās, bet arī pilnīgi visās pašvaldībās ārpus 9 + 21 modeļa.

Pamatojoties uz Novadu apvienības valdes lēmumu, LPS Valde pieņēma **lēmumu par uzņēmējdarbības atbalstu novados**:

- aicināt Ministru kabinetu izveidot valsts atbalsta mērķprogrammu uzņēmējdarbības atbalstam 2015.–2020. gadā;
- valsts atbalsta mērķprogrammā ietvert papildu līdzekļus šādām uzņēmējdarbības attīstību veicinošām aktivitātēm:
 - esošo industriālo zonu pielāgošana (ceļi, komunikācijas (ūdensvads, kanalizācija, gāze u.c.), stāvlaukumi, meliorācija u.c.);
 - ceļu un inženierkomunikāciju (elektrība, ūdensvads, kanalizācija, gāze, apgaismojums u.c.) sakārtošana līdz ražošanas objektiem (ārpus industriālajām zonām).

LPS KOMITEJĀS

Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejā

11. martā LPS Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas sēdē LPS padomniece **Sanita Šķiltere** informēja par 6. martā Saeimā atbalstītajiem **grozījumiem likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli"**.

Grozījumi likuma 2. pantā par nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem paredz, ka nekustamā īpašuma nodokli par daudzdzīvokļu dzīvojamo māju (tās daļu), kas ierakstīta zemesgrāmatā uz valsts vai pašvaldības vārda, un valstij vai pašvaldībai piederošo

vai piekritīgo zemi, uz kuras šī māja atrodas, maksā daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldnieks, kas nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus iekasē no šīs dzīvojamās mājas (tās daļu) īrniekiem, nomniekiem vai personām, kuras īpašuma tiesības uz dzīvojamo māju (tās daļu) ieguvušas līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, kā arī no dzīvokļu īpašumu tiesiskajiem valdītājiem (līdz nekustamā īpašuma reģistrēšanai zemesgrāmatā) papildus noteiktajai īres maksai, nomas maksai vai daudzdzīvokļu mājas apsaimniekošanas maksai.

Jauna norma (2. panta 8.¹ daļa) nosaka, ka nekustamā īpašuma nodokli par daudzdzīvokļu dzīvojamo

māju (tās daļu), kas ierakstīta zemesgrāmatā uz pašvaldības vārda, un pašvaldībai piederošo vai piekritīgo zemi, uz kuras šī māja atrodas, maksā pašvaldības daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas (tās daļu) īrnieki un nomnieki, kuriem īres un nomas līgumi slēgti ar pašvaldību, vai personas, kuras īpašuma tiesības uz dzīvojamo māju (tās daļu) ieguvušas līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, vai dzīvokļu īpašumu tiesiskie valdītāji (līdz nekustamā īpašuma reģistrēšanai zemesgrāmatā), vai 2. panta 7. daļā noteiktie nodokļa maksātāji (persona, kurai ar pašvaldības institūcijas lēmumu nekustamais īpašums nodots valdījumā, vai faktiskais lietotājs), ja pašvaldība savos saistošajos noteikumos, ko tā publicē līdz pirmstaksācijas gada 1. novembrim, ir noteikusi šādu maksāšanas kārtību.

Šīs tiesības noteikt nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas kārtību par 2014. gadu pašvaldība var īstenot, izdodot saistošos noteikumus likuma "Par pašvaldībām" 46. panta noteiktajā kārtībā un kas piemērojami no 2014. taksācijas gada.

Vēl komitejā izskatīja **likumprojektus "Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā" un "Par valsts atbalstu trūcīgām un maznodrošinātām māsaimniecībām elektroenerģijas izmaksu segšanai"**, ar ko iepazīstināja LPS padomniece **Lāsma Ūbele**. Šobrīd likumprojekti ir iesniegti Saeimā.

Likumā "Par valsts atbalstu trūcīgām un maznodrošinātām māsaimniecībām elektroenerģijas izmaksu segšanai" paredzēts atbalsts zemu ienākumu māsaimniecībām sakarā ar elektroenerģijas cenu pieaugumu pēc elektroenerģijas publiskā tirgotāja subsīdēto tarifu atcelšanas. Atbalsta apmērs personai māsaimniecībā noteikts pieci eiro mēnesī, un šī summa netiks aplikta ar nodokļiem.

Pašvaldībām būs **pienākums** līdz pārskata mēneša 15. datumam nosūtīt valsts informācijas sistēmu savietotājam informāciju par personām māsaimniecībā, kurām iepriekšējā mēnesī ir spēkā trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, un, izmantojot sociālās palīdzības administrēšanas informācijas sistēmu SOPA, līdz katra mēneša 20. datumam jānodod savietotājam šie dati XML formātā, kā arī līdz pārskata mēneša pēdējai darba dienai jā sagatavo apkopota informācija XML formātā, norādot personu skaitu māsaimniecībā pa mēnešiem.

Savukārt LPS padomnieces **Silvija Šimfa** un **Andra Feldmane** analizēja Labklājības ministrijas izstrādāto koncepciju "Par sociālās uzņēmējdarbības ieviešanas iespējām Latvijā", kā arī izklāstīja LPS viedokli par šo koncepciju.

Pašreiz nav tiesiska un institucionāla ietvara, kas ļautu nošķirt vai atpazīt sociālo uzņēmumu un sniegtu efektīvu atbalstu šādam saimnieciskās darbības veidam,

bet tas nenozīmē, ka Latvijā nav tādu uzņēmumu, kas jau šobrīd varētu klasificēties kā sociāli uzņēmumi šāda īpaša statusa noteikšanas gadījumā.

Koncepcijas mērķis ir sākt sistēmas veidošanu un tiesiskā ietvara izstrādi sociālās uzņēmējdarbības attīstībai Latvijā un piedāvāt atbalsta virzienus sociālajiem uzņēmumiem, nošķirot tos no cita veida darbībām, tādējādi veicinot šādu uzņēmumu izveidi un sekmīgu darbību. Koncepcijā piedāvāts problēmas izklāsts, tiesību akti, kas būtiski problēmas risināšanai, un analizēti četri risinājumu varianti.

LPS padomniece L. Ūbele sniedza informāciju par **likumprojektu "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017. gadam" un "Par valsts budžetu 2015. gadam" sagatavošanas grafiku**, VARAM izveidoto **darba grupu pašvaldību finanšu izlīdzināšanas uzlabošanas modeļa izstrādei**, FM vēstuli **par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojumu atbrīvojuma no pievienotās vērtības nodokļa atcelšanas un veselības aprūpes finansēšanas likumprojekta tālāko virzību**. Arī šie dokumenti pieejami LPS mājaslapā.

Komitejā apsprieda arī **pašvaldību sadarbību ar Valsts kontroli**. Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas valdes priekšsēdētāja **Sandra Vilcāne** atklāja Valsts kontroles visbiežāk konstatētās nepilnības pašvaldībās veiktajās revīzijās par 2012. gadu un ieteica, ko vajadzētu darīt, lai situāciju mainītu.

Valsts kontroles konstatētās nepilnības pašvaldībās par 2012. gadu visvairāk saistās ar ilgtermiņa ieguldījumiem un to pārvērtēšanas rezervi, apgrozāmajiem līdzekļiem, uzkrātajām saistībām, nākamo periodu ieņēmumiem un ieņēmumiem no nekustamā īpašuma nodokļa.

Ar S. Vilcānes prezentāciju ieteicams iepazīties gan pašvaldību grāmatvedības darbiniekiem, gan arī vadītājiem un deputātiem. Tā atrodama LPS mājaslapā, sadaļā *Komiteju dokumenti*. Tāpat aicinām žurnāla turpmākajās lappusēs izlasīt valsts kontrolīeres vērtējumu un pārdomas par plānošanas reģioniem un to nākotni.

KO DARĪT AR PLĀNOŠANAS REĢIONIEM?

Elita Krūmiņa,
valsts kontroliere

Pēc nesen noslēgtās apjomīgās Valsts kontroles (VK) revīzijas par plānošanas reģionu darba efektivitāti gan pašvaldībās, gan atbildīgajā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (VARAM), dienaskārtībā nonācis jautājums – ko darīt ar labi iecerētajiem, bet realitātē kuslajiem plānošanas reģioniem?

Atgādināšu galveno revīzijas secinājumu – plānošanas reģionu pamata funkcija – konkrētā **reģiona attīstības plānošana un koordinācija – netiek nodrošināta**, un šādu rezultātu nosaka gan neskaidrā politika, gan robeži normatīvajā regulējumā, gan finansējuma nepietiekamība, gan pašu plānošanas reģionu darba kvalitāte.

Revīzijas noslēguma posmā plānošanas reģioni un arī VARAM saskaņoja revīzijas ziņojumā iekļautos secinājumus, tāpēc bija interesanti vērot, kā publiskajā telpā tie pēkšņi vienotā balsī virkni secinājumu noraidīja. Vienlaikus revidējamās vienības arī publiskajā telpā joprojām apņēmas īstenot visus VK ieteikumus, kas liecina, ka situācija tomēr atspoguļota patiesi un problēmām ir nepieciešams risinājums.

Paši plānošanas reģioni uzskata, ka strādājuši labi, vienlaikus norādot, ka *“kvalitatīvi funkcijas veikt neļauj nepietiekamais finansējums”, “funkcijas varam veikt, vien iesaistoties projektos”*, tādējādi faktiski atzīstot, ka uzdevumi tomēr netiek labi pildīti.

Savā kopējā paziņojumā plānošanas reģioni piekrīt Valsts kontroles atzinumam, ka to saglabāšanas gadījumā ir nepieciešams izstrādāt plānošanas reģionu ilgtermiņa darbības un finansēšanas modeli.

Izanalizējot diskusijās izskanējušos argumentus un iesaistīto pušu reakciju, var iezīmēt vairākus turpmākos soļus, kas sperami, lai plānošanas reģioni tiešām pildītu tos uzdevumus, kas tiem ir paredzēti vai būtu

nosakāmi, vai arī lai atzītu, ka to pastāvēšana nav ne politiski, ne ekonomiski, ne loģiski attaisnojama.

Februāra beigās Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas sēdē VARAM prezentēja savu “rīcības plānu” Valsts kontroles ieteikumu ieviešanai. Būtiskākais – atsaucoties uz jaunās valdības deklarāciju, ministrija apstiprināja gatavību **plānošanas reģionu lomu stiprināt**.

Kā to plānots paveikt?

Pirmkārt, no Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma tiks izslēgta reģionālo pašvaldību (apriņķu) izveidošanas iespēja, tādējādi “izsvītrojot no spēles” iespējamo pārvaldes līmeni, kas līdzīgi plānošanas reģioniem varētu nodrošināt reģiona attīstības plānošanu.

Otrkārt, ir “atrasts” un 2013. gada decembrī apstiprināts finansējums reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu izstrādei. Jāatzīmē, ka šie ir politikas dokumenti un atbilstoši tiem plānošanas reģioniem un vietējām pašvaldībām bija jau iepriekš jāstrādā un bez kuriem plānošanas reģionu pamata funkciju vispār nebija iespējams veikt.

Treškārt, VARAM “veic sarunas ar ministrijām” par finansējuma piesaisti politikas dokumentu īstenošanai. Atbildes uz jautājumu, ko darīt, ja šīs sarunas nebūs sekmīgas, pagaidām nav. Šādā gadījumā turpināsies iepriekšējā situācija – kāda jēga politikas plānošanas dokumentiem, ja finanšu trūkuma dēļ tos nespējam īstenot?

Lai kā arī gribētos gūt pārliecību, ka plānošanas reģionu stiprināšana nav bijusi tikai populistiska frāze šā tik Joti sarežģītā gada iesākumā, iepriekšminētās apņemšanās tomēr var raksturot tikai ar terminu *“noris darbs pie...”*, nesniedzot pārliecību par to, ka šis darbs tiešām rezultēsies stipros plānošanas reģionos ar jēgpilnām funkcijām.

Kopš šāgada sākuma plānošanas reģioni vairs neveic pasažieru pārvadājumu plānošanu un kontroli, vēl tiks vērtēta arī to iesaiste ES fondu informēšanas aktivitātēs. Šobrīd plānošanas reģionu kompetencē ir palikusi iepriekš pieminēto **reģionālā līmeņa politikas dokumentu izstrāde, vietējo pašvaldību politiku izvērtēšana un iesaiste dažādos projektos**.

VARAM publiski apņēmusies uzsākt diskusiju ar ministrijām par **papildu funkciju deleģēšanu plānošanas reģioniem**.

Jā, teorētiski tā būtu vēl viena iespēja. Tomēr Valsts kontrole Joti aicina nepieļaut, ka plānošanas reģio-

nu iespējamās funkcijas tiek mākslīgi izdomātas un ministrijas ar varu spiestas deleģēt kādus no saviem uzdevumiem tikai deleģēšanas pēc.

Ministriņām ir jāievēro Valsts pārvaldes iekārtas likums, kas nosaka, ka funkciju var deleģēt tad, ja kāds cits to var veikt efektīvāk. Tajā pašā laikā funkcijas deleģēšana nenozīmē atbildības deleģēšanu. Atbildība joprojām paliks ministrijai, un tāpēc būs jāveido noteikts uzraudzības mehānisms, lai to nodrošinātu.

Droši vien būtu arī jāatceras sekmīgas decentralizācijas pamatnosacījumi un citu valstu pieredze šajā jautājumā. Pārvaldes "starplīmeņu" izveidošana un valsts pārvaldes funkciju deleģēšana tiem "no augšas" un/vai vietējo pašvaldību kompetenču deleģēšana "no apakšas" nav jautājums par to, "ko kurš grib atdot".

Tas ir komplicēts process, kuram ir vismaz **četri stūrakmeņi**:

- pirmkārt, reformas virzītāja izpratne un pārlicība par šā pasākuma pievienoto vērtību sabiedrībai kopumā;
- otrkārt, likumdevēja un valdības **nedalīts** atbalsts;
- treškārt, **visu** vietējo pašvaldību atbalsts;
- ceturtkārt – sabiedrības atbalsts.

Reālā situācija diemžēl liecina, ka neviens no iepriekšminētajiem pamatnosacījumiem šobrīd neīstenojas – likumdevējs gadu gaitā ir izteicis kardināli pretējus viedokļus par plānošanas reģionu nepieciešamību, nozaru ministrijas jau kopš 2010. gada pamatā noraida funkciju deleģēšanas iespēju, vietējo pašvaldību attieksme ir atšķirīga, īpaši "lielo" un "mazo" pašvaldību starpā. Savukārt pēdējo nedēļu publikācijas medijos liecina, ka iedzīvotāji pārsvarā nezina, kas ir plānošanas reģioni un ko tie dara.

Atbalstot plānošanas reģionu turpmāku darbību, VARAM arī uzsvērusi to **ieguldījumu ārvalstu finansēto projektu sagatavošanā un ieviešanā**.

Valsts kontrole piekrīt, ka atbalsts vietējām pašvaldībām šādu projektu īstenošanā tiešām varētu būt kā plānošanas reģionu papildu uzdevums, vairāk gan kā "pakalpojums" pašvaldībām.

Iespējams, ka plānošanas reģioni varētu kalpot kā "**projektu attīstītāju birojs**", ja ir šāds pieprasījums no pašvaldībām un tās būtu gatavas piedalīties plānošanas reģionu uzturēšanā ar līdzfinansējumu. Vienlaikus gan jāseko, lai šī funkcija nedublētos ar jau esošajām institūcijām, kurām projektu attīstīšana ir pamatfunkcija, piemēram, Latgales reģiona attīstības aģentūru.

Šo un jau īstenoto **projektu ietekme** būtu atsevišķas revīzijas vērtā – to ietvaros ir ne vien veiktas iegādes, bet aptuveni 50% projektu arī algoti konsultanti un veikti dažādi pētījumi, par kuru tālāku izmantošanu jau šīs revīzijas laikā radās virkne jautājumu. Tā, piemēram, tiek pasūtīti pētījumi par nozaru ministriju

kompetencē esošiem jautājumiem, no kuriem daļa jau tiek vai ir atrisināti, vai "pārklājas" ar pašu ministriju veikto darbu. Dažos gadījumos atbildīgās ministrijas vai sabiedriskās organizācijas vispār nav tikušas informētas par veiktajiem pētījumiem.

Kā redzams, risināmo jautājumu spektrs ir gana plašs un komplicēts, taču "rīcības plāns" šo jautājumu risināšanai pagaidām ir vien frāze valdības deklarācijā un VARAM prezentācija Saeimas komisijas sēdē. Arī 2013. gada beigās apstiprinātās Reģionālās politikas pamatnostādnes 2014.–2019. gadam šo jautājumu risināt izvirās, jo paredz, ka reģionālā līmeņa pārvaldes pilnveidošanas problēma tiks risināta "ārpus pamatnostādņēm". (?)

Valsts kontrole ir gandarīta par šābrīža diskusiju un cer, ka arī paši plānošanas reģioni ir gandarīti par problēmas aktualizēšanu.

Nu bumba ir valdības un, iespējams, arī – likumdevēja lauciņā.

Plānošanas reģioni iroticējuši (vai izliekas, ka noticējuši) VARAM solījumiem un gaida konkrētu darbību.

To gaida arī Valsts kontrole.

Valsts kontrole nekad neiejauksies politikas formulēšanā. Tomēr, ņemot vērā, ka valsts un pašvaldību budžeti ir līdzeklis politiku īstenošanai, Valsts kontrole atbilstoši savam mandātam vienmēr raudzīsies, lai nodokļu maksātāju nauda tiktu tērēta likumīgi un lietderīgi.

Tāpēc arī turpmāk norādīsim uz gadījumiem, kad politikas ir pretrunīgas, to nav vispār vai arī nav izsekojama rīcības plānu šo politiku īstenošanai. Jo tas nozīmē, ka paši nesaprotam, kā un kāpēc tērējam nodokļu maksātāju naudu.

Pretējā gadījumā atkal uzvarēs "fiskālās ilūzijas" jeb brīvpusdienu princips, kad par visu samaksā nodokļu maksātāji, bet izpildvaras "izmaksas" ir niecīgas vai līdzinās nullei.

Reģionālās attīstības un sadarbības komitejā

11. martā LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēdē apstiprināja **LPS gadskārtējo sarunu tēmas ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības un Zemkopības ministriju.**

LPS un VARAM 2014. gada sarunu tēmas

- **Pašvaldību sistēmas attīstība** – pašvaldības principa nostiprināšana Satversmē; budžeta definīcijas grozīšana likumā “Par budžeta un finanšu vadību”; ministriju funkciju decentralizācija un apriņķu pašvaldību izveidošanas likumprojekts; pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas attīstība; pašvaldību tiesību rīkoties ar mantu paplašināšana; atskurbtuvju veidošanas nepieciešamība; ikgadēja mērķdotācija plānošanas reģioniem konkursa “Gada labākā pašvaldība” rīkošanai.
- **Reģionālā attīstība un plānošana** – valsts teritorijas apdzīvotības politikas veidošana; novadu un pilsētu attīstības un salīdzinājumu metodikas izstrāde; plānošanas dokumentu integrācija plānošanas sistēmā; imigrācijas politika; sadaļas “Reģionālā attīstība” iekļaušana valsts budžeta attīstības/investīciju daļā; normatīvā regulējuma iespēju un ierobežojumu izvērtējums attiecībā uz pašvaldību tiesībām rīkoties un sniegt atbalstu uzņēmējdarbības attīstības sekmēšanā; nelieļa apjoma pasažieru pārvadājumi teritorijās, kur slēgti reisi; ES fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda ieviešanas aktualitātes.
- **Dabas aizsardzības sistēmas kvalitatīva attīstība** – ekonomiskās darbības veicināšana aizsargājamās teritorijās; jaunas dabas aizsardzības politikas izstrāde; ES nozīmes sugu un biotopu stāvokļa patiesās izmaiņas un to pamatojums.
- **Ūdenssaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas attīstība** – ūdenssaimniecības attīstības politika, ievērtējot demogrāfijas tendences; ūdenssaimniecības pakalpojumu likumprojekts un tā ietekme uz pašvaldību budžetu; valsts atbalsts ūdenssaimniecības attīstībai apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000; sadzīves atkritumu apsaimniekošana un pašvaldību iespējas attīstīt infrastruktūru.
- **Elektroniskās pārvaldes aktualitātes** – valsts apmaksātu interneta piekļuves vietu nodrošināšana iedzīvotājiem; datu apmaiņas problēmas starp

valsts informācijas sistēmām un pašvaldībām; realizēto ERAF projektu nodevumu uzturēšanas problēmas portāla latvija.lv pakalpojumu ietvaros; pašvaldību e-pakalpojumi un to iekļaušana portālā latvija.lv, publiskās pārvaldes e-pakalpojumu attīstība; nākamā plānošanas perioda ES struktūrfondu līdzekļu piesaiste valsts un pašvaldību IT sistēmu līdzvērtīgai attīstībai.

LPS un Zemkopības ministrijas sarunu tēmas

- **Finanses** – vienošanās par budžeta prioritātēm 2014. gadā un finanšu perspektīvu 2014.–2020. gada plānošanas periodā lauku teritorijas attīstībai; krājaizdevu sabiedrību darbības aktivizēšana lauku reģionos.
- **Lauku attīstība** – Lauku attīstības plāna pasākumi lauku teritorijās 2014.–2020. gada plānošanas periodā: atbalsta instrumenti lauku un zivsaimniecības uzņēmējdarbības attīstībai, pašvaldību ceļu izbūve un/vai rekonstrukcija, LEADER – vietējo rīcības grupu jaunās stratēģijas un atbalsta instrumenti.
- **Administratīvo un politisko šķēršļu mazināšana uzņēmējdarbības veicināšanai laukos** – “No lauka līdz galdam” – pašvaldības kā vietējo ražotāju zīmola turētājas: īsās pārtikas ķēdes, tirdzniecības stimulēšana, Latvijas produktu pārstāvības veicināšana publiskajos iepirkumos; efektīvas sadarbības iespēju nodrošināšana starp pašvaldībām un LLKC lauku attīstības un uzņēmējdarbības konsultantiem novados.
- **Meliorācija** – grozījumi Meliorācijas likumā; Lauku attīstības plāna “Ieguldījumi materiālās vērtībās” – atbalsts koplietošanas meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai un renovācijai; kadastra jautājumi.
- **Kooperācija** – lauksaimniecības un mežsaimniecības jomā.
- **Meža nozare** – meža apsaimniekošana un medības; Medību saimniecību atbalsta fonds; Meža attīstības fonda līdzekļi teritorijas attīstībai.
- **Zemes politika** – Zemes pārvaldības likums; zemes reformas pabeigšana lauku apvidos; noma ar izpirkumu, lauksaimniecības zeme kā resurss.

Komiteja vienojās **likumprojekta “Grozījumi Reģionālās attīstības likumā”** iesniegšanai Saeimā uz trešo lasījumu atbalstīt grozījumu, ka plānošanas reģionu finansēšanas avoti var būt arī brīvprātīga dotācija no pašvaldības budžeta vai dotācija no pašvaldības budžeta saskaņā ar pašvaldības un plānošanas reģiona noslēgtu līgumu.

Vēl komiteja izskatīja LPS priekšlikumus **likumprojekta “Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā”** redakcijai otrajam lasījumam.

Savukārt VARAM pārstāvji informēja par Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas Finanšu instrumenta realizētās programmas “Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālajām iestādēm” projektiem.

NORVĒĢU PLĀNOŠANAS PIEREDZE

Ilgvars Francis,

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
Reģionālās politikas departamenta vecākais konsultants

Lai iepazītu Norvēģijas pieredzi reģionālās attīstības plānošanā, vairāki Kurzemes, Vidzemes, Rīgas, Zemgales un Latgales plānošanas reģiona speciālisti kopā ar VARAM pārstāvjiem 5. un 6. martā viesojās Norvēģijas reģionālās pašvaldības Oplandes centrā Lillehammerē.

Oplande atrodas Norvēģijas centrālajā daļā, tās platība ir gandrīz 25 tūkstoši kvadrātkilometru (782% no Norvēģijas kopējās platības), un tajā atrodas 16 vietējās pašvaldības. Kopējais reģiona iedzīvotāju skaits ir 184 tūkstoši. Reģionālās pašvaldības funkcijās ietilpst reģionālas nozīmes satiksmes infrastruktūras plānošana, sabiedriskā transporta pārvadājumu organizēšana, kultūras aktivitāšu organizēšana un veicināšana, kā arī reģionā ietilpstošo pašvaldību sadarbības veicināšana un reģiona teritoriālās attīstības plānošana.

Oplandes reģionālā pašvaldība ir viens no četriem Norvēģijas partneriem projektā “Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” (projekta identifikācijas numurs Nr.4.3-24/NFI/INP-002). To Latvijā īsteno Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, sadarbojoties ar Latvijas plānošanas reģioniem, pašvaldībām un biedrībām “Urban Institute” un “Latvijas Lauku forums”. Projekta mērķis ir stiprināt Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas kapacitāti, kā arī izstrādāt reģionāla un valsts līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektus, tajā skaitā Latvijas plānošanas reģionu ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas.

Nemot vērā, ka Latvijas plānošanas reģioni pašlaik gatavo ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas, vizītes galvenais mērķis bija iepazīties ar Norvēģijas pieredzi reģionālās attīstības plānošanas dokumentu izstrādē.

Vizītes laikā plānošanas reģionu un VARAM pārstāvji tikās ar Oplandes reģionālās pašvaldības politiķiem un plānošanas speciālistiem. Latvijas delegācija iepazīnās ar Norvēģijas reģionālās plānošanas sistēmas attīstību un valsts likumdošanu reģionālās un vietējās attīstības plānošanas jomā.

Īpaši detalizētu pārskatu guvām par reģionālās attīstības plānošanu Oplandē. Latvijas eksperti tika iepazī-

tināti ar uzdevumiem, izaicinājumiem un grūtībām, ar kādām saskaras Oplandes reģionālās pašvaldības un vietējo pašvaldību attīstības plānotāji un iedzīvotāji. Mūsu valsts pārstāvji iepazīnās arī ar konkrētu reģionālās attīstības plānošanas dokumentu – reģiona un vietējo attīstības stratēģiju izstrādes gaitu, dokumentu struktūru un vietējās sabiedrības iesaisti attīstības plānošanas dokumentu izstrādē, kā arī piemēriem – Oplandes sabiedrības veselības veicināšanas plānu, pašvaldību sadarbības plānu un ziņojumu par reģiona saimnieciskās struktūras analīzes metodēm.

Oplandes reģionālā pašvaldība regulāri rīko plānošanas seminārus, kuros piedalās visas reģionā ietilpstošās pašvaldības. Šajos forumos tiek apspriestas ne tikai vietējās attīstības plānošanas iniciatīvas, bet arī iespējamie sadarbības projekti. Vietējās pašvaldības no reģiona saņem metodoloģisko atbalstu attīstības plānošanas dokumentu izstrādē. Forumu ietvaros plānošanas speciālisti tiek ar vietējiem uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un individuālām personām, lai uzklautu viņu viedokli par attīstības plānošanas procesu un jaunajām iniciatīvām attīstības plānošanā.

Neraugoties uz atšķirīgajām funkcijām, ko īsteno Norvēģijas reģionālās pašvaldības un Latvijas plānošanas reģioni, viena no galvenajām reģionālās attīstības funkcijām – reģionālās attīstības plānošana un reģionā ietilpstošo pašvaldību sadarbības projektu veicināšana abām valstīm ir līdzīga, paverot iespējas tālākai sadarbībai.

11. aprīlī VARAM sadarbībā ar projekta Latvijas un Norvēģijas partneriem rīko konferenci “Reģionālās un vietējās attīstības plānošanas dokumentu izstrāde un pieredzes apmaiņa starp Latvijas un Norvēģijas institūcijām”. Tajā Oplandes reģionālās pašvaldības eksperti informēs par reģionālās attīstības plānošanas pieredzi Norvēģijā, savukārt Latvijas plānošanas reģionu pārstāvji iepazīstinās ar attīstības plānošanas dokumentu izstrādes gaitu un līdzšinējo sadarbību ar Norvēģijas partneriem. Konferencē paredzēti arī ziņojumi par projekta ietvaros plānotajiem apmācību pasākumiem Latvijas pašvaldībām un vietējam kopienām.

Plašāka informācija par konferenci pieejama tīmekļa vietnē www.varam.gov.lv.

UZŅĒMĒJDARBĪBU VEICINOŠI PASĀKUMI NORVĒGIJĀ

Alise Vecozola,

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
Reģionālās politikas departamenta
Reģionālās ekonomikas nodaļas vecākā eksperte

Ar mērķi iepazīt Ziemeļvalstu pieredzi, īstenojot uzņēmējdarbību veicinošus pasākumus, astoņu Latvijas pašvaldību pārstāvji no Daugavpils, Ķekavas, Ludzas, Madonas, Mazsalacas, Nīcas, Bauskas un Tērvetes novada kopā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas speciālistiem no 5. līdz 7. martam apmeklēja Norvēģijas Oplandes reģionu – Valdres pašvaldību un Lillehammeri.

Vizītes laikā pašvaldību un VARAM delegācija tikā gan ar valsts pārvaldes un Oplandes reģiona institūciju, gan arī vietējo uzņēmēju un organizāciju pārstāvjiem un iepazīs ar īstenotajiem pasākumiem, kas vērsti uz Norvēģijas pašvaldību un uzņēmēju ciešāku sadarbību, kā arī uz sadarbību ar uzņēmējdarbības atbalsta institūcijām.

Valdres biznesa parka pārstāvji iepazīstināja ar instrumentiem, kas ikdienā tiek izmantoti uzņēmējdarbības attīstībai un uzņēmēju atbalstam, un jau īstenotajiem projektiem reģionālās attīstības veicināšanai. Savukārt valsts veidotajā institūcijā **“Innovation Norway”** uzzinājām par atbalsta pasākumiem esošiem un potenciāliem uzņēmējiem, kas iespējami gan grantu, gan aizdevumu veidā. Pērn “Innovation Norway” izstrādāja uzņēmējdarbības attīstības programmu 2014.–2016. gadam, kuras mērķis ir stiprināt uzņēmēju zināšanas par uzņēmējdarbības attīstības jautājumiem. Arī **Reģionālās izpētes fondā**, kas ir valsts līmeņa institūcija un ko vada Norvēģijas reģionālā līmeņa pašvaldību politiskie pārstāvji, mūs informēja par atbalsta veidiem

un apmēru, kas tiek sniegts zinātniskajām institūcijām un uzņēmumiem izpētei un attīstībai.

Latvijas pārstāvjiem bija iespēja iepazīties ar dažādiem uzņēmumiem, kas pēc savas darbības ir ļoti atšķirīgi, tomēr veiksmīgi demonstrē, kā efektīvi izmantot vietējos resursus sava uzņēmuma attīstībai. Tā uzņēmums **“Turapp”** nodarbojas ar Norvēģijas vietējo tūrisma apskates objektu aplikāciju izveidi un ciešā sadarbībā ar pašvaldībām nodrošina to pieejamību vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem. Jauniešu organizācija **“Innovangsjon”**, kas darbojas Vangas pašvaldībā un saņem šīs pašvaldības un uzņēmēju atbalstu, īsteno virkni pasākumu, kas vērsti uz pašvaldības attīstību un ciešākas sadarbības veidošanu starp iedzīvotājiem un uzņēmējiem, piemēram, organizējot kopīgus vietējo iedzīvotāju un uzņēmēju tematiskos vakarus, nodrošinot katram jaunajam pašvaldības iedzīvotājam personīgu atbalsta cilvēku ar mērķi palīdzēt labāk iejusties jaunajā kopienā, izveidojot radošas un inovatīva interjera darba telpas u.c.

Savukārt organizācija **“Young Achievers”** īsteno apmācību programmu skolas vecuma jauniešiem un augstskolu studentiem. Šāda programma ir pieejama arī Latvijas jauniešiem uzņēmējdarbības apgūšanai skolās. Norvēģijā to var apgūt jau no sākumskolas līdz universitātei, programmas saturu pielāgojot skolēnu vecumam un zināšanām. Vidusskolu un augstskolu studenti šīs programmas ietvaros dibina uzņēmumus, kā arī viņiem tiek dota iespēja izmēģināt, kā darbojas uzņēmums.

Apzinoties uzņēmējdarbību veicinošu pasākumu nozīmību reģionālās attīstības kontekstā, VARAM aicina visas Latvijas pašvaldības **11. aprīlī** piedalīties konferencē **“Mārketinga pasākumu loma uzņēmējdarbības veicināšanā un investīciju piesaistē pašvaldībās”**. Tajā ar savu pieredzi par iespējām piesaistīt iedzīvotājus mazā pašvaldībā dalīsies Norvēģijas eksperti no Oplandes reģionālā līmeņa pašvaldības un vietējās organizācijas. Tāpat konferencē piedalīsies Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniece Norvēģijā vadītājs, uzsverot darbu ar investoriem, kā arī Bauskas novada pašvaldības un Latgales plānošanas reģiona pārstāvji, kuri dalīsies savā pieredzē par iespējām veicināt uzņēmējdarbību un piesaistīt investīcijas reģionā un pašvaldībās, izmantojot mārketinga aktivitātes. Plašāka informācija par konferenci pieejama tīmekļa vietnē www.varam.gov.lv.

Pašvaldību pārstāvju pieredzes apmaiņas brauciens, kā arī 11. aprīļa konference norisinās **Norvēģijas Finanšu instrumenta projekta “Reģionālās politikas aktivitāšu īstenošana Latvijā un reģionālās attīstības pasākumu izstrāde”** (projekta numurs Nr.4.3–24/NFI/INP-001) ietvaros.

Veselības un sociālo jautājumu komitejā

18. martā notika LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēde, kurā izskatīja **Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēmu (SPOLIS) un Ministru kabineta noteikumu projektu "Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēmas noteikumi"**.

Prezentāciju par SPOLIS un datu apmaiņu ar pašvaldību informācijas sistēmu SOPA sniedza Labklājības ministrijas ERAF projekta vadītāja **Inese Barbare**. Šobrīd ir dažādas datubāzes, bet jau šāgada otrajā ceturksnī SPOLIS aptvers valsts sociālās aprūpes centru rindas un klientus, sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistru, pakalpojumu sniedzēju statistiku, līgumorganizācijas un arī pašvaldību infosistēmu SOPA, bet vēl pēc gada SPOLIS tiks apvienots ar labklājības informācijas sistēmu LabIS.

Komiteja izskatīja arī **veselības aprūpes finansēšanas likumprojektu**. Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija 4. martā nolēma veidot darba grupu likumprojekta sagatavošanai uz otro lasījumu. LPS vērs uzmanību uz konceptuāliem jautājumiem: pirmkārt, **finansējumu**; otrkārt, **atbilstību Satversmei**; treškārt, par valsts veselības apdrošināšanas **sasaisti ar nodokļiem** – LPS uzskata, ka sasaistei jābūt ar valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksām; ceturtkārt, **pieejamību** valsts veselības apdrošināšanai.

Vēl komitejā apsprieda **likumprojektu "Par valsts atbalstu trūcīgām un maznodrošinātām mājsaimecībām elektroenerģijas izmaksu segšanai", preventīvo piespiedu līdzekļu koncepciju un topošo likumprojektu un jautājumus sarunām ar Labklājības ministriju un Veselības ministriju**.

Tēmas 2014. gada sarunām starp LPS un Labklājības ministriju

- **Vienotas pieejas nodrošināšana trūcīgas ģimenes (personas) statusa noteikšanā**, jo trūcīgām ģimenēm (personām) ir pieejami pakalpojumi par valsts budžeta līdzekļiem, bet katrai pašvaldībai ir papildu kritēriji ģimenes (personas) ienākumu un materiālā stāvokļa izvērtēšanai. Latvijā pašvaldībām ir atšķirīga prakse trūcīgas ģimenes (personas) statusa noteikšanā.

- **Sociālās palīdzības sniegšanas procesa precizēšana** – normatīvajā aktā nepieciešams noteikt kritērijus un mērījumus ģimenes (personas) dzīvesvietas apsekošanai, jo šobrīd tā nesniedz pamatinformāciju ienākumu un materiālā stāvokļa izvērtēšanai un informāciju var interpretēt dažādi. Kritērijus iespējams paredzēt MK 30.03.2010. noteikumos Nr. 299 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu".

- **Valsts ieņēmumu dienesta datubāzes pieejamī-**

ba pašvaldību sociālajiem dienestiem, lai veiktu ģimenes (personas) ienākumu un materiālā stāvokļa izvērtēšanu.

- **Sociālais darbs:**

- MK 03.06.2003. noteikumu Nr. 291 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" 8.6. punkta precizēšana, lai noteiktu termiņus riska izvērtēšanai ģimenē – šobrīd nav precīzi definēts, kādām ģimenēm ar bērniem veikt risku izvērtēšanu, notiek tiesību normu interpretācija, risku izvērtēšanas procedūra ir sarežģīta, laikietilpīga un sociālajam darbiniekam apgrūtināša;
- sociālajam darbiniekam nav mehānismu ietekmēt ģimeni un bērnu, lai bērns apmeklētu skolu – vecāki atsakās sadarboties, tādēļ bērni atrodas mājās un neapmeklē skolu.

- **Sociālie pakalpojumi:**

- sociālās rehabilitācijas pakalpojuma pieejamība par valsts budžeta līdzekļiem bērniem ar atkarībām – šis pakalpojums rehabilitācijas centrā "Saulīti" gandrīz nav pieejams, VSIA "Slimnīca "Čintermuiža"" reģistrē bērnus rindā uz 2014. gada jūliju, lai varētu apmeklēt motivācijas programmu, sociālās rehabilitācijas pakalpojums nav pieejams arī motivētiem bērniem;
- asistenta pakalpojuma piešķiršanas kārtības precizēšana – MK 18.12.2012. noteikumos Nr. 942 "Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā" nav noteikta kārtība, kā aprēķināt kompensāciju transporta izdevumiem, pavadot personu ar invaliditāti;
- mājokļa pielāgošana par valsts budžeta līdzekļiem personām ar funkcionāliem traucējumiem – MK 21.12.2010. noteikumos Nr. 1170 "Noteikumi par kārtību, kādā personas ar invaliditāti saņem atbalstu mājokļa pielāgošanai, un atbalsta saņemšanas nosacījumiem" noteiktā kārtība nav labvēlīga personām ar invaliditāti;
- termiņi, kad tiks īstenoti grozījumi invalīdu kopšanas pabalsta izmaksām;
- izdevumi personām ar garīga rakstura traucējumiem, kārtējot pirmreizējo invaliditāti VDEĀVK.
- **Atskurbtuvju veidošanas nepieciešamība sakarā ar jaunā regulējuma spēkā stāšanos šāgada 31. martā (grozījumi likumā "Par policiju", Civilprocesa likumā u.c.).**

Izglītības un kultūras jautājumu komitejā

19. martā LPS Izglītības un kultūras jautājumu komitejas sēdē piedalījās kultūras ministre **Dace Melbārde** un citi ministrijas darbinieki, kā arī Latvijas Nacionālā kultūras centra (LNKC) pārstāvji.

Ministre akcentēja vairākas tēmas, kas ir Kultūras ministrijas pārziņā un skar pašvaldības.

- **Muzeju nozares attīstība** – valsts lielāko muzeju vērtību saglabāšana remontu laikā, jo gandrīz visus muzejus nepieciešams remontēt, bet jautājums ir par finansēm. Kultūras pieminekļu restaurācijai izdevies iegūt finansējumu 0,7 miljonu eiro apmērā. Pieteikumu projektus var iesniegt līdz šāgada **30. jūnijam**.
- **Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana** – ministre sola risināt nemateriālā kultūras mantojuma likumprojekta izstrādi un virzīšanu Saeimā pieņemšanai.
- **Nacionālās identitātes stiprināšana** – Nacionālās bibliotēkas lomas paplašināšana un tās kalpošana Latvijas mērogā.
- **Koncertzaļu celtniecība** gan reģionos, gan Rīgā – līdzās Rēzeknes koncertzālei un topošajām koncertzālēm Cēsīs un Liepājā arī Ventspils pašvaldība izteikusi vēlmi attīstīt multifunkcionālu kultūras centru, kurā būtu profesionālās izglītības iestādes un arī koncertzāle.
- **Kultūrkapitāla fonda attīstība** – nepieciešama stabila finansējuma bāze, turklāt fonda darbību paredzēts vairāk orientēt uz aktivitātēm reģionos. Svarīgi atjaunot muzeju fondus un grāmatu fondus bibliotēkās. Lai panāktu ieceru piepildīšanos, nepieciešams gan pašvaldību, gan reģionos mītošo cilvēku atbalsts. Jānostiprina un jādefinē **radošā cilvēka statuss**. Problemātisks ir atalgojuma jautājums kultūras darbiniekiem.
- **Kultūrizglītība** – valsts iegulda lielus līdzekļus, paredzot panākt kvalitātes celšanu, ko ministre atzīmē kā primāro, bet interešu izglītībai par primāro atzīst pieejamību. Kultūrizglītības kompetenču centrus plānots veidot un attīstīt ne tikai Rīgā, bet arī reģionos.
- **Gatavošanās Latvijas Republikas simtgadei** notiek ar ieceru, lai valsts jubileja izskanētu visos

novados un apdzīvotajās vietās. Ministre rosina bez liekas kavēšanās sākt diskusiju par tēmu – ko dāvāsim Latvijai simtgadē? Katram jāformulē savs un jāveido valsts skatījums. Tāpat ministre aicina svinēt novadu daudzveidību.

- Kultūras ministrijas atbildībā ir arī **mediju politika valstī**. Ministre uzsver, ka informācijai jābūt pieejamai visā valstī un nevar pieļaut, ka informācijas telpu aizņem citas valstis.

Pašvaldību pārstāvjus satrauc **pedagogu algu jautājums**. Algas profesionālajā izglītībā strādājošajiem pedagogiem ir ievērojami zemākas nekā vispārējās izglītības sistēmā. D. Melbārde atzīmē, ka valsts finansējums diemžēl nepalielinās gadu no gada, turpretī audzēkņu skaits pieaug, jo tiek atvērtas jaunas skolas. Viņa aicina piesaistīt vecāku līdzfinansējumu lielākā apmērā.

Savukārt **ES fondu apguvē** izšķiroša loma kultūras projektos būs projekta saistībai ar uzņēmējdarbības attīstību novadā vai pilsētā.

Raksturojot **kultūrpolitikas attīstības pamatnostādnes “Radošā Latvija”**, Latvijas Nacionālā kultūras centra direktores vietniece **Signe Pujāte** uzsvēra četrus galvenos uzdevumus: 2014.–2018. gada plāna, LNKC vadlīniju, tautas mākslas attīstības vadlīniju un nemateriālā kultūras mantojuma likumprojekta izstrādi.

Par valsts kultūrpolitikas pamatnostādņu “Radošā Latvija 2014–2020” virsmērķi izvirzīts sauklis – Latvija – zeme ar bagātu un koptu kultūras mantojumu, vitālu un daudzveidīgu kultūras dzīvi, radošiem cilvēkiem, eksportspējīgām radošajām industrijām un augšupējo dzīves kvalitāti ikvienam.

Lai to sasniegtu, pamatnostādnes sprauts uzdevums apliecināt kultūru kā vērtību un radīt labvēlīgu vidi personības pilnveidei, sabiedrības aktivitātēm un Latvijas izaugsmei, lai vīzija jau 2020. gadā īstenotos.

Pamatnostādņu prioritātes ir šādas:

- kultūras kapitāla saglabāšana un attīstība, sabiedrībai līdzdarbojoties kultūras procesos;
- radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība;
- eksportspējīgas kultūras un radošās industrijas;
- radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība.

LNKC darbinieki savu plānu īstenošanā daudz iespēju saredz sadarbībā ar pašvaldībām. Dziesmu un deju svētku sagatavošanā liela nozīme ir pasākumiem starp svētku sarīkojumiem, tiem jābūt labā kvalitātē, tāpēc LNKC izstrādās kopīgu nolikumu vokālajiem ansambļiem, amatieru teātriem un lietišķās mākslas darbiniekiem. Pašvaldības var iesniegt LNKC priekšlikumus dažādu projektu izstrādāšanai.

Novadu apvienībā

25. martā Latvijas Novadu apvienības valdes sēdē piedalījās tagad jau ministra amatā apstiprinātais vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Romāns Naudiņš**, kurš uzmanīgi uzklausa pašvaldību vadītāju viedokļus un ierosinājumus, ko apņēms ņemt vērā.

Novadu domju priekšsēdētāji un ministrs pārrunāja jautājumu par **pašvaldību finanšu izlīdzināšanu**, kura likumprojekta izstrādei VARAM izveidota darba grupa. Pašvaldību vadītājiem ir bažas par to, ka, ieviešot jauno finanšu izlīdzināšanas sistēmu, varētu krasī sarukt pašvaldību nodokļu ieņēmumi un, aizstājot tos ar dotāciju, ievērojami mazinātos pašvaldību finanšu patstāvība.

Tāpat sarunā tika skartas pašvaldību iespējas iesaistīties **uzņēmējdarbībā** un tās attīstībā savā teritorijā, kā arī apspriesta uzņēmējdarbības attīstība Latvijā un valsts iespējamais atbalsts.

Tikšanās laikā tās dalībnieki analizēja arī trīs likumprojektu tālāko virzību. **Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojekta grozījumos** gaidāmas izmaiņas pašvaldību sadalījumā, taču abas puses bija vienprātis, ka pašvaldību apvienošanās vai sadalīšanās ir veicama brīvprātīgi, tomēr līdz vēlēšanām šo jautājumu nevajadzētu steidzināt. Tāpat tika pārrunāta arī **Reģionālās attīstības likumprojekta** un **Vietējo pašvaldību referendumu likumprojekta** virzība.

Citi notikumi

• **4. martā** LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis** un Latvijas Sporta federāciju padomes (LSFP) prezidents

Einars Fogelis parakstīja **sadarbības memorandu** par ciešākas sadarbības veidošanu.

LPS un LSFP sadarbības memorands paredz veicināt un palīdzēt koordinēt sporta nozares attīstību Latvijas pašvaldībās un stiprināt sadarbību ar atzītajām sporta federācijām. Abas organizācijas šīs sadarbības ietvaros izmantos organizatoriskos resursus, neparedzot papildu finansīālos līdzekļus.

• **5. martā** LPS sadarbībā ar Ārlietu un Kultūras ministriju organizēja **semināru "Latvijas pašvaldību sadarbība ar tautiešiem ārzemēs. Veiksmes stāsti un izaicinājumi"**. Tas notika Ārlietu ministrijas vadītajā darba grupā diasporas jautājumos, pieaicinot Latvijas pašvaldību vadītājus, speciālistus, ministriju un nevalstisko organizāciju pārstāvjus.

Ārlietu ministriju pārstāvēja parlamentārais sekretārs **Viktors Makarovs** un speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos **Rolands Lappuķe**, Kultūras ministriju – parlamentārais sekretārs **Rihards Kols**, Sabiedrības integrācijas fondu – direktore **Aija Bauere** un Latvijas Pašvaldību savienību – priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**.

Ārlietu ministrijas foto

Pozitīvajā pieredzē, Latvijā organizējot nometnes diasporas bērniem, dalījās Rēzeknes novada domes ārējo sakaru speciāliste **Inta Rimšāne** un Rīgas Latviešu biedrības projektu vadītāja **Lauma Celma**. Par šogad jūlijā plānotajām Vispasaules cēsnieku dienām pastāstīja Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks **Mārtiņš Malceniņš** un pasākuma organizatore **Māra Majore-Linē**. Ar savu pieredzi emigrējušo novadnieku datubāzes veidošanā iepazīstināja Dundagas novada domes priekšsēdētājs **Gunārs Laicāns**, bet Rūjienas novada pašvaldības vadītājs **Guntis Gladkins** pastāstīja par sadarbību un atbalsta sniegšanu tiem tautiešiem, kas no emigrācijas atgriezušies viņu novadā.

Pētnieku grupa profesora **Mihaila Hazana** un dr. **Intas Mieriņas** vadībā prezentēja projektu "Latvijas emigrantu kopienas: nacionālā identitāte, transnacionālās attiecības un diasporas politika", kura galvenie uzdevumi ir iegūt un analizēt informāciju par emigrantiem no Latvijas, kā arī veicināt komunikāciju starp izbraukušajiem tautiešiem un darba devējiem Latvijā, pašvaldībām un valsts institūcijām.

Semināra prezentācijas ievietotas LPS mājaslapā.

PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

- **12. martā** Pašvaldību savienībā notika **LPS uzņēmējdarbības atbalsta tīkla diskusija “Ieskats programmā “Horizonts 2020””**.

“Horizonts” ir Eiropas Komisijas programma pētniecības atbalstam un vērsta uz Eiropas konkurētspējas stiprināšanu pasaules mērogā. “Horizontam 2020” ir trīs pilāri: izcila zinātne, industriālā liderība un sabiedrības izaicinājumi. Šogad atvērtie projektu uzsaukumi vērsti uz 12 jomām.

LPS diskusijā piedalījās programmas “Horizonts 2020” nacionālā kontaktpunkta eksperti – vecākā eksperte un tēmas “Droša, tīra un efektīva enerģētika” koordinatore **Dina Bērziņa** pastāstīja par Enerģētikas programmas aktivitātēm un viedas pilsētas konceptu, tēmas “Veselība, labklājība un demogrāfiskās pārmaiņas” eksperts **Uldis Berķis** iepazīstināja ar Veselības programmas prioritātēm, tēmas “Vieds, videi draudzīgs un integrēts transports” eksperts **Kaspars Kalniņš** uzsvēra transporta nozīmi, un tēmas “Piekļuve riska kapitālam” eksperte projektu juridiskajos un finanšu jautājumos **Inga Širante** vērsa uzmanību uz “Horizonta 2020” projektu veidiem un finansēšanas noteikumiem.

Diskusijas videoieraksts pieejams LPS mājaslapā.

- **18. martā** Rīgas domes deputāti nolēma atjaunot **Rīgas pašvaldības dalību Latvijas Pašvaldību savienībā**.

Rīgas pašvaldību LPS Domē un kongresā pārstāvēs Rīgas domes priekšsēdētājs **Nils Ušakovs**, viņa vietnieks **Andris Ameriks**, Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja **Olga Veidiņa**, Drošības, kārtības un korupcijas novēršanas jautājumu komitejas priekšsēdētājs **Dainis Turlais**, Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja **Eiženija Aldermane**, Satiksmes un transporta lietu komitejas priekšsēdētājs **Vadims Baraņņiks** un Rīgas domes deputāts **Aleksandrs Kiršteins**.

Rīgas domes priekšsēdētājs Nils Ušakovs jau iepriekš norādījis – LPS pēdējā gada darbs apliecina, ka tā konsekventi iestājas par Latvijas pašvaldību un to iedzīvotāju interesēm, tāpēc galvaspilsēta ir gatava atgriezties šajā organizācijā.

- **21. martā** LPS notika **pašvaldību uzņēmējdarbības atbalsta tīkla diskusija “Pašvaldību loma finanšu kooperācijas veicināšanā reģionā”**.

Pašvaldībām arvien aktuālāk ir meklēt veidus, kā netieši veicināt uzņēmējdarbību savā reģionā. Viens

no lielākajiem šķēršļiem saimnieciskās darbības attīstībai, jo īpaši laukos ir pasīvā komercbanku kreditēšanas politika un pat aiziešana no reģioniem. Pašvaldības nevar tieši ietekmēt finanšu resursu pieejamību savā reģionā, tomēr katrā iespējams veidot **finanšu kooperatīvu** jeb **krājaizdevu sabiedrību** (KKS).

Diskusijā piedalījās Cēsu novada attīstības un plānošanas daļas vadītājs **Pauls Irbins**, kurš sniedza īsu prezentāciju par to, kas ir finanšu kooperatīvi, kāda ir Eiropas pieredze reģionu ekonomikas attīstībā, kā arī par pašvaldības lomu KKS veidošanā. Siguldas novada domes priekšsēdētāja vietnieks sociālajos jautājumos **Jānis Zilvers** pastāstīja par Siguldas novada pieredzi un ieguvumiem, sadarbojoties ar Latvijā lielāko reģionālo KKS “Allažu saime”. Savukārt Alojas novada domes priekšsēdētāja vietnieks vispārīgos jautājumos **Ivars Ādamsons** iepazīstināja ar Alojas novada pašvaldības motivāciju atbalstīt KKS veidošanu reģionā.

Diskusijas videoierakstu un prezentācijas atradīsiet LPS mājaslapā.

- Šajā dienā notika arī “GRISI Plus” (*Lauku ģeomātikas informācijas sabiedrības iniciatīva PLUS*) projekta ietvaros LPS organizētais **informatīvais seminārs pašvaldību sabiedrisko attiecību speciālistiem “Vietas pievilcības veicināšana caur komunikāciju”**, ko atklāja LPS ģenerālsēkretāre **Mudīte Priede**.

Ar vietas pievilcību un zīmolvēdību kā izaicinājumu vietas izaugsmei iepazīstināja Vidzemes Augstskolas Dr.geogr., docents **Andris Klepers**, bet Biznesa augstskolas “Turība” Komunikācijas fakultātes dekāns Dr.sc. soc., asociētais profesors **Andris Pētersons** vadīja nodarbības “Saturis ir karalis jeb kā sagatavot garšīgu stāstu par vietu” un “Mūsdienīgu stāstīšanas metožu izmantošana komunikācijā”.

- **No 25. līdz 27. martam** Strasbūrā norisinājās **Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa 26. plenārsēde**, kurā piedalījās arī Latvijas delegācija – LPS priekšsēdis un delegācijas vadītājs **Andris Jaunsleinis**, Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs **Andris Rāviņš** un Priekuļu novada domes priekšsēdētāja **Māra Juzupa**.

Kongresā tika pieņemta **deklarācija par situāciju Ukrainā**, kurā tiek nosodīta Krievijas veiktā Krimas pievienošana, kas pārkāpj starptautiskās tiesības. Tā īpaši uzsver, ka pseidoreferendums, kas norisinā-

jās 16. martā, nekādā gadījumā nedrīkstēja rezultēties robežu maiņā starp Krieviju un Ukrainu. Deklarācijas pilnu tekstu (tulkots latviešu valodā) var lasīt šeit: http://www.lps.lv/?task=view&article_id=3798.

Kongresa birojs nolēma atcelt Monitoringa un Aktuālo jautājumu komitejas sanāksmes, kuru norise iepriekš tika plānota Uljanovskā un Kazaņā. Birojs uzskata, ka pašreizējā situācijā Krievijā var notikt tikai tās Kongresa sanāksmes, kuru mērķis ir politiskais dialogs par krīzes novēršanu Krimā un Ukrainas teritoriālās integritātes atjaunošanu.

• **28. martā** Latvijas Pašvaldību savienības ģenerālsekretāre **Mudīte Priede** tikās ar Latvijas vēstnieku Lielbritānijā **Andri Teikmani** un pārrunāja Latvijas pašvaldību sadarbības iespējas ar Lielbritānijas pilsētām, kurās koncentrējas latviešu diaspora.

Informācijai

• Pašvaldību ievēribai

31. martā stājās spēkā regulējums, kas nosaka, ka **policijai** (gan Valsts, gan pašvaldību) būs **plašākas tiesības aizsargāt ģimenes vardarbībā cietušos**, nekavējoties pieņemot lēmumu par varmākas nošķiršanu – to paredz **grozījumi likumā "Par policiju"**.

Grozījumi saistīti ar Saeimā jau iepriekš galīgajā lasījumā pieņemtajiem likuma grozījumiem, kas paredz personu pret vardarbību aizsargāt arī civilprocesā un to, ka mājokli pamet varmāka, nevis viņa upuri. Līdz tiesas lēmumam par pagaidu aizsardzību cietušajam vai apdraudētajai personai policija pēc izsaukuma varēs pieņemt lēmumu nekavējoties nošķirt varmāku no viņa upura.

Ņemot vērā LPS iebildes šo projektu saskaņošanas gaitā par ietekmi uz pašvaldību budžetiem, ir paredzēta **pašvaldību policijas darbinieku apmācība**. Finansējums šim mērķim atbilstoši anotācijai iedalīts Iekšlietu ministrijai. Tā kā Ministru kabinets projekta izskatīšanas gaitā neparedzēja citu finansējumu kā tikai finanšu līdzekļus apmācībai, LPS iekļāvusi sarunās ar Iekšlietu un tālāk arī ar Finanšu ministriju jautājumu par valsts budžeta finansējumu pašvaldību policijai jaunas valsts deleģētās funkcijas izpildei.

Papildus tam līdz ar jauno regulējumu aktuāls ir ilgstoši valsts mērogā neatrisinātais jautājums par **atskurbtuvēm**, ko LPS aktualizēs 2014. gada sarunās ar visām par šo jomu atbildīgajām ministrijām.

• Precizēta pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas un uzraudzības kārtība

11. martā valdība atbalstīja Satiksmes ministrijas izstrādātos **grozījumus valsts un pašvaldību autoceļu uzturēšanas un uzraudzības kārtībā**.

Grozījumi nosaka, ka turpmāk sarakstus pašvaldību autoceļu uzturēšanas klasēm nosaka atbilstoši šiem noteikumiem, tāpēc pašvaldībām vairs nebūs jāizdod savi saistošie noteikumi.

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

• VKKF mērķprogramma kultūras un mākslas mūžizglītībai, radošumam un mobilitātei

Līdz **17. aprīlim** Valsts kultūrkapitāla fonds (VKKF) pieņem pieteikumus mērķprogrammas konkursā "Kultūras un mākslas mūžizglītība, radošums un mobilitāte".

2014. gada programmas prioritāte ir lasīšanas veicināšana bērnu un jauniešu vidē. Lai sasniegtu šo mērķi, VKKF organizē mērķprogrammas projektu konkursu projektiem, kuru īstenošana paredzēta šogad vai nākamgad. Tāpat līdz **17. aprīlim** var iesniegt arī projekta pieteikumus programmā "**Profesionālu nevalstisku teātru atbalsts**".

Plašāka informācija par projektu konkursiem atrodama VKKF mājaslapā: www.vkkf.lv.

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

• Projektu konkurss vides izglītības nometņu organizēšanai bērniem un jauniešiem

Latvijas Vides aizsardzības

fonds (LVAF) izsludinājis projektu konkursa otro kārtu finansējuma saņemšanai 2014. gadā no valsts budžeta programmas "Vides aizsardzības fonds" apakšprogrammas "Vides aizsardzības projekti" projektu vadlīnijā "Atbildīgs dzīvesveids" 3.3. aktivitātē "**Vides izglītības nometņu organizēšana bērniem un jauniešiem**".

Projektu konkursa otrajā kārtā pieejamais finansējums no fonda līdzekļiem šai aktivitātei ir 100 000 eiro. No LVAF prasītais minimālais vai maksimālais finansējums vienam projektam nav noteikts, taču jāņem vērā, ka no LVAF finansētais apjoms vienam dalībniekam nedrīkst pārsniegt 15 eiro dienā dienas nometnēm un 20 eiro diennaktī diennakts nometnēm.

Konkursa nolikums pieejams LVAF administrācijas mājaslapā.

Projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš – **17. aprīlis**.

• Jaunieši var pieteikties praksē EP vēlēšanu iecirkņos

2014. gada Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanās Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) sadarbībā ar portālu Prakse.lv īsteno projektu, kura ietvaros 16–25 gadu veciem jauniešiem iespējams pieteikties praksē EP vēlēšanu iecirkņos. Prakse paredzēta vidusskolēniem un studentiem, kuri vēlas iepazīt vēlēšanu iecirkņa komisijas

PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

darbu, interesējas par vēlēšanām, ir sociāli atbildīgi, kā arī nākotnē vēlētos pildīt sabiedriski nozīmīgos vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļa pienākumus.

Prakses ietvaros jauniešiem būs iespēja piedalīties vēlēšanu iecirkņu komisijas darbā no iecirkņu atvēršanas 19. maijā līdz EP vēlēšanu dienai – 24. maijam. Tāpat, gatavojoties praksei, jaunieši varēs apmeklēt CVK rīkotos mācību seminārus vēlēšanu iecirkņu komisijām.

Apmeklēt "Virtuālo praksi" jaunieši aicināti tīmekļa vietnē www.prakse.lv, bet pieteikties praksei – CVK Informācijas nodaļā līdz **24. aprīlim**, sūtot CV un motivācijas vēstuli uz e-pastu: vita.brize@cvk.lv. Vairāk par prakses nosacījumiem var uzzināt CVK mājaslapā: www.cvk.lv, sadaļā "Prakse vēlēšanu iecirknī".

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

• **LU aicina uz semināru par dažādu sociālo grupu integrāciju darba tirgū**

Pašvaldību pārstāvji **11. jūnijā** tiek aicināti piedalīties ES projekta "Nodarbinātība Plus" ietvaros organizētajā reģionālajā seminārā par dažādu sociālo grupu integrāciju darba tirgū.

Seminārs notiks Latvijas Universitātē (LU), un tajā analizēs Latvijas pieredzi un problēmas dažādu sociālo grupu integrācijai darba tirgū, kā arī apskatīs projekta partnervalstu pašvaldību prakses mazāk aizsargāto sociālo grupu integrēšanai darba un izglītības tirgū un apspriedīs iespējas veikt praktisku pieredzes apmaiņu – jaunu integrācijas prakšu pārņemšanu no projekta ārvalstu partneriem.

Pašvaldību pārstāvji, kuri ir ieinteresēti piedalīties LU rīkotajā seminārā un saņemt papildu informāciju par projektu un sociālās integrācijas prakšu pārņemšanas iespējām, lūgti līdz **25. aprīlim** sazināties ar LU projekta koordinātoru **Romānu Putānu (29442854; romans.putans@lu.lv)**.

• **Konkurss nevalstiskajām organizācijām**

Kultūras ministrija izsludinājusi **konkursu par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu pilsoniskās sabiedrības attīstības un starpkultūru dialoga jomā**.

Pieteikumi nevalstiskajām organizācijām jāiesniedz līdz **6. maijam**, savukārt **15. aprīlī pulksten 15** interesenti aicināti uz **informatīvo semināru** ministrijas telpās Rīgā, Antonijas ielā 9.

Konkursam ir trīs tematiskie virzieni. Pirmais – stiprināt reģiona nevalstisko organizāciju kapacitāti un veicināt to savstarpējo sadarbību un sadarbību ar vietējām pašvaldībām, komersantiem un kultūras iestādēm (muzejiem, bibliotēkām, kultūras namiem), tajā skaitā nodrošināt informāciju reģiona nevalstiskajām organizācijām un sniegt bezmaksas konsultācijas.

Otrais – veicināt pilsoniskās sabiedrības iniciatīvu attīstību un iedzīvotāju līdzdalību, sniedzot atbalstu reģiona nevalstiskajām organizācijām un veicinot to savstarpēju sadarbību, tajā skaitā organizēt informatīvus pasākumus par interešu aizstāvību un līdzdalību lēmumu pieņemšanā, iesaistot pašvaldības, bibliotē-

kas, kultūras centrus, muzejus un izglītības iestādes, organizēt pasākumus, kas sniedz zināšanas un attīsta pilsoniskās prasmes un attieksmes profesionāļiem un plašakai sabiedrībai visās vecuma grupās, un organizēt pasākumus, kas veicina sabiedrības iniciatīvu un iesaistīšanos vietējās kopienas dzīves uzlabošanā.

Trešais – atbalstīt reģiona mazākumtautību nevalstiskās organizācijas, tajā skaitā veicināt to identitātes un kultūras mantojuma saglabāšanu un attīstību, atbalstot dažādu radošo kolektīvu darbību, mazākumtautību tradīciju un folkloras attīstību, sekmēt mazākumtautību pilsonisko līdzdalību un sadarbību un organizēt starpkultūru dialogu veicinošus pasākumus, kas vērsti uz savstarpējas izpratnes veidošanu un stereotipu mazināšanu.

Pārvaldes uzdevumu veikšanai konkursa ietvaros tiks noteiktas nevalstiskās organizācijas – pa vienai katrā plānošanas reģionā (Kurzemes, Latgales, Vidzemes, Zemgales un Rīgas plānošanas reģionā), kas savukārt organizēs atbalsta nodrošināšanu nevalstiskajām organizācijām katrā reģionā. Konkursa ietvaros plānots atbalstīt vismaz 40 projektus kopā visos piecos Latvijas plānošanas reģionos. Finansējuma avots ir Kultūras ministrijas valsts budžeta apakšprogrammas finanšu līdzekļi 140 tūkstošu eiro apmērā.

radi!

• **radi!2014** šogad notiks **no 12. līdz 18. maijam**, un galvenā tēma būs "**Dizaina domāšana**".

13. maijā plānots lielais – informatīvais atklāšanas forums, bet dienu vēlāk notiks izglītības sektora pasākums un meistardarbnīcas, kā arī pasākums valsts iestāžu vadošajiem darbiniekiem un atsevišķs pasākums pašvaldībām un reģioniem. Paredzēts, ka dažādi pasākumi notiks arī reģionos.

Swedbank

• **Ar Swedbank karti var izņemt skaidru naudu arī veikalos**

Daudzās vietās, kur nav bankomātu, *Swedbank* jau kādu laiku piedāvā skaidras naudas izņemšanu tirdzniecības vietā. Klients ar savu bankas karti var veikalā pie kases izņemt skaidru naudu – līdzīgi kā norēķinoties ar karti par pirkumu. Šādas tirdzniecības vietas var pazīt pēc īpašas uzlīmes uz veikala durvīm, bet pilns adrešu saraksts pieejams bankas mājaslapā internetā. Ja kādā apdzīvotajā vietā nav uzņēmuma, kas piedāvā šādu iespēju izņemt skaidru naudu, tad, izvērtējot iedzīvotāju vajadzības, tai pieteikties var arī **pašvaldība**.

Skaidras naudas izņemšana tiek noformēta kā atsevišķs darījums pirms vai pēc iepirkšanās pie tirgotāja. Minimālā izmaksas summa ir 1 eiro cents, maksimālā – 75 eiro.

Katram darījumam tiek piemērota bankas cenrādī noteiktā komisijas maksa. Lai arī par skaidras naudas izņemšanu pie tirgotāja ir komisijas maksa (0,71 eiro), tā atsvēr laika patēriņu un transporta izdevumus, ja cilvēks brauktu tikai pēc skaidras naudas uz bankomātu.

Jā!

Profesionāls audio ieraksta iekārtu risinājums sanāksmju ierakstu veikšanai!

Iedzīvotāji un uzņēmēji vēlas dzīvot pašvaldībā, kur domes darbs ir godīgs, atklāts un caurskatāms. Vienlīdz svarīgi, lai informācija par nozīmīgiem lēmumiem, kuri ietekmē biznesa vidi un cilvēku ikdienu, būtu pieejama pēc iespējas īsākā laikā un digitālā vidē. To ir iespējams īstenot, izmantojot *Lattelecom* piedāvāto Audio ieraksta risinājumu. Ar tā palīdzību varēsiet veikt augstas kvalitātes domes sēžu ierakstus gan audio, gan video formātā, lai vēlāk publicētu pašvaldības mājaslapā.

Ar *Lattelecom* Audio ieraksta risinājuma palīdzību jūsu pašvaldība varēs izpildīt "Likumā par pašvaldībām" noteiktās prasības.

Lai ieviestu *Lattelecom* Audio ieraksta risinājumu, *Lattelecom* nodrošinās atbilstoša piedāvājuma sagatavošanu un visu ierīču konfigurēšanu. Jums tikai jāizvēlas piemērotākā cena un tehnoloģiskais risinājums.

1160⁵⁹€

AKG DMM 6 audio mikseris (DSP)

Ieraksta kvalitātes atslēga ir digitālā signālu procesora (DSP) funkcionalitāte un darbības algoritmi. Atšķirībā no parasta audio miksera piedāvātais DSP automātiski samazina neaktīvo mikrofonu signāla līmeni, tādējādi samazinot telpas virsmu radītā skaņas atstarojuma izraisītos nelabvēlīgos blakus efektus (trokšņus, interferenci u.c.). Būtiska funkcija ir signāla dinamiskā diapazona ierobežošana (kompresēšana) un frekvenču līknes korekcijas iespējas (zemo un augsto frekvenču filtri).

81⁹⁸€

ZOOM H1

Profesionāla skaņas ieraksta iekārta. Lieliska papildu funkcija – ieraksta iekārta var izmantot arī vienu pašu, lai ierakstītu nelielas sanāksmes. Tā ir izmantojama arī kā audio interfeiss darbam ar datoru (var veikt ierakstu uzreiz datorā). Ērta datu kopēšana caur USB.

84¹³€

Mikrofons

Novietojams uz galda virsmas. Nodrošina tīru skaņas ierakstu un kustību brīvību.

37⁸²€

Mikrofonu savienojošie kabeli

Profesionāla līmeņa kabelis, garums 4 m, paredzēts mikrofonu savienošanai.

158⁷⁶€

Konteiners

Iekārtu transporta konteiners ērtai iekārtu uzglabāšanai un pārvietošanai.

135⁰⁰€

Audio miksera konfigurēšana

Audio miksera parametri tiek saprogramēti atbilstoši pasūtītāja zāles specifikai.

Bez abonēšanas maksas!

Audio ierakstu glabāšana: sēžu audio vai video ierakstus, lietvedības un personāla datus ir ērti glabāt *Lattelecom* jaunajā mākoņpakalpojumā *eDati*. Nodrošiniet piekļuvi domes sēžu ierakstiem ikvienam iedzīvotājam!

eDati: drošs, ērts un ekonomiski izdevīgs svarīgu datu glabāšanas veids. Piekļūstiet saviem datiem no jebkuras vietas, kur vien ir internets! Uzziniet vairāk: www.edati.lv!

Iekārtu uzstādīšana: nepieciešamības gadījumā ir iespējams pieņemt iekārtu uzstādīšanu.

Papildu aksesuāri: pasūtīti papildus audio ieraksta iekārtas statīvu, atmiņas karti un daudzkanālu mikrofonu kabeli!

Lattelecom atbalsts: pakalpojuma izmantošanas laikā mūsu palīdzības dienests sniegs jums konsultācijas iekārtu lietošanā un datu rediģēšanā.

Lai pasūtītu vai uzzinātu vairāk par pakalpojumu, lūdzu, sazinieties ar savu Klientu attiecību vadītāju, zvanot pa Biznesa klientu apkalpošanas tālruni **67 177 177**, rakstot uz lattelecom@lattelecom.lv

viss kļūst iespējams

lattelecom

Agita Kaupuža,
LPS pārstāvniecības
Briselē vadītāja

EK priekšsēdētājs uzsver sadarbības nozīmīgumu ar pašvaldībām

Kopš ekonomiskās un finanšu krīzes sākuma pagājuši jau vairāk nekā pieci gadi, kas padziļinājuši ne tikai plaisu starp dažādiem sabiedrības slāņiem, bet arī palielinājuši atšķirības starp Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm un to pašvaldībām. Eiropas Savienība un dalībvalstis izstrādājušas savas stratēģijas, kā pārvarēt krīzi un samazināt bezdarbu, taču cik efektīvas tās izrādījušās? Par pašvaldību iesaisti ES un dalībvalstu izvirzīto mērķu definēšanā un sasniegšanā vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvji diskutēja **6. Reģionu un pilsētu Eiropas samitā**, kas **7. un 8. martā** norisinājās Grieķijas galvaspilsētā **Atēnās**.

Savā uzrunā vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem un citiem samita dalībniekiem **Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Žozē Manuels Barozu** norādīja, ka krīzes cēlonis Eiropas Savienībā nav vienotā eiro valūta, bet gan nacionālo valstu pārmērīgu parādu rezultāts. Kā pozitīvu piemēru Barozu minēja Latviju, kas pierādījusi, ka krīzi iespējams pārvarēt, un tagad pievienojusies eirozonai. Vienlaikus viņš atzina, ka iedzīvotāji ne pārāk spēcīgi izjūt ekonomiskās situācijas uzlabo-

Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Žozē Manuels Barozu **6. Reģionu un pilsētu Eiropas samitā**.

Foto: RK/Flickr

EIROPAS ZIŅAS

šanos, lai gan statistika liecina par atlabšanu. Tāpēc būtu nepieciešama stingrāka teritoriālā dimensija. *"Subsidiaritāte nav luksusa prece, bet gan demokrātijas pamatprincips! Vietējās un reģionālās pašvaldības ir ļoti svarīgas, lai sasniegtu "Eiropa 2020" mērķus. Mums būtu jāstrādā kopā visos līmeņos un jāstrādā investīcijām,"* uzsvēra Eiropas Komisijas priekšsēdētājs.

Barozu viedoklim pilnībā piekrita **Latvijas delegācijas vadītājs ES Reģionu komitejā Andris Jaunsleinis**, paužot pārliecību, ka atslēga veiksmīgai stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanai ir pašvaldību un vienlaikus arī to iedzīvotāju un sabiedrības cieša iesaiste. *"Neveiksme stratēģijas realizācijā iepriekš bija sabiedrības iesaistīšana. Nacionālās programmas stratēģijas īstenošanai būtu jāapstiprina ne tikai valdībā, bet arī pašvaldībās, kas atrodas vistuvāk iedzīvotājiem. Tad arī visi kopā valstī būtu atbildīgi par programmu realizāciju,"* atzina A. Jaunsleinis.

Pašvaldību tuvumu iedzīvotājiem kā lielu priekšrocību vietējo vajadzību un interešu pārzināšanā uzsvēra

Latvijas delegācija ES Reģionu komitejā 2.aprīli tikās ar Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieku ESSFKF jautājumos Armandu Eberhardu un Latvijas Republikas Pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Savienībā padomnieci ES fondu jautājumos Ievu Valtmani, lai dalītos viedokļos par Eiropas Komisijas sagatavotajiem komentāriem par Partnerības nolīgumu ar Latviju.

arī Barozu, vērtējot jauno ES struktūrfondu periodu no 2014. līdz 2020. gadam. Viņš izteica cerību, ka šajā periodā struktūrfondi būs labāk sagatavoti konkurētspējīgākiem izaicinājumiem un sniegs vairāk pievienotu vērtību. *“Šiem fondiem jābūt teritoriālajai dimensijai, jo vietējās un reģionālās pašvaldības labāk zina vietējās vajadzības. Tas, ko jūs darāt vietējā līmenī, ir perfekti, lai tuvinātu Eiropas Savienību iedzīvotājiem! Mums jāpanāk, lai mūsu struktūrfondu politika radītu investīcijas,”* samita dalībniekiem uzsvēra Barozu.

6. Reģionu un pilsētu Eiropas samitu rīkoja ES Reģionu komiteja sadarbībā ar Atikas reģionu, Grieķijas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē, Eiropas Parlamenta Informācijas biroju un Eiropas Komisijas Pārstāvniecību Atēnās. Latvijas delegāciju ES Reģionu komitejā samītā pārstāvēja Latvijas delegācijas vadītājs **Andris Jaunsleinis**, Valmieras pilsētas pašvaldības vadītājs **Inesis Boķis**, Mālpils novada domes priekšsēdētājs **Aleksandrs Lielmežs**, Grobiņas novada domes deputāts **Jānis Neimanis**, Saldus novada domes priekšsēdētāja **Indra Rassa**, Jēkabpils pilsētas mērs **Leonīds Salcevičs** un Rīgas domes deputāts **Dainis Turlais**.

Gaidāmas pārmaiņas publiskajos iepirkumos

Vienkāršākas publiskā iepirkuma procedūras, mazāk dokumentu pieteikumu iesniedzējiem, pieteikumu iesniegšana elektroniskā formā, kā arī vienkāršota procedūra pašvaldībām sociālajiem, veselības un kultūras pakalpojumiem – šādas izmaiņas paredzamas pēc jauno publiskā iepirkuma direktīvu stāšanās spēkā, ar kurām plašāka auditorija tika iepazīstināta **19. martā Briselē** (Beļģijā) Eiropas Komisijas organizētajā konferencē **“Jauni ES noteikumi iepirkumam un koncesijām”**.

Eiropas Padome šāgada februārī apstiprināja trīs pārskatītās direktīvas publiskā iepirkuma jomā, proti, publiskā iepirkuma direktīvu, direktīvu, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjektī, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, kā arī direktīvu par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu. Šie trīs tiesību akti, kuru mērķis ir padarīt iepirkumu vienkāršāku gan publiskajām institūcijām, gan uzņēmējiem, dalībvalstīm kļūs saistoši 2016. gada martā, izņemot noteikumus par e-ierikumu, kas jāievieš līdz 2018. gada septembrim.

Eiropas Parlamenta deputāts un ziņotājs jautājumā par publiskā iepirkuma reformu **Marks Tarabella** norādīja, ka pārstrādātie publiskā iepirkuma tiesību akti paredz arī vienkāršotas publicēšanas prasības vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Tāpat būtiski, ka saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma noteikšanā līdztekus zemākās cenas principam jaunie

noteikumi ļaus kā kritēriju izmantot arī preču un pakalpojumu dzīves cikla izmaksas un ražošanas procesu, piemēram, vai tiek nodarbināti cilvēki ar invaliditāti, vai izmantoti videi draudzīgi materiāli. *“Lai gan zemākā cena, vienalga, pastāv kā variants, taču svarīgākais būs saimnieciski izdevīgākais piedāvājums, tas ir, kvalitātes un cenas attiecība. Ideja ir, ka tiek piedāvāts instrumentu kopums un iepirkuma iestāde var izvēlēties, cik liela nozīme būs cenas, dzīves cikla izmaksu vai sociālajiem kritērijiem,”* skaidroja Tarabella. Viņš tāpat atklāja, ka pārlieku zemu izmaksu piedāvājumu varēs noraidīt, ja tajā nebūs ņemtas vērā darba vai vides aizsardzības likumdošanā noteiktās saistības.

Jaunās direktīvas tekstā vairs nav pakalpojumu iedalījuma A un B daļas, bet ir jauns regulējums – vienkāršota procedūra sociālajiem pakalpojumiem, kuras sliekšnis ir, sākot no 750 000 eiro. Pasūtītājs varēs slēgt līgumu ar uzņēmumu, kurš vislabāk spēs nodrošināt tieši sociālo pakalpojumu kvalitātes kritērijus, piemēram, pieejamību, ilgtspēju, ievērot pakalpojuma lietotāju vajadzības. M. Tarabella arī norādīja, ka Apvienotajā Karalistē pašvaldību izsludinātajos iepirkuma konkursos jau patlaban tiek daudz ietverti sociālie kritēriji, lai tādējādi vairāk mēģinātu iesaistīt pakalpojumu sniegšanā cilvēkus, kas atrodas nelabvēlīgākā situācijā, ir invalīdi vai bezdarbnieki.

Vairāki konferences dalībnieki gan atzina, ka nepieciešama juridiskā skaidrība, lai saprastu, kā piemērot šos sociālos kritērijus. Jo īpaši vērtīgiem jābūt, pārņemot iepirkuma direktīvas nacionālajā likumdošanā. Tā, piemēram, juridiskā biroja “Public and Private Law Consulting” pārstāvis **Ēriks Mežalis** vērsa uzmanību, ka sociālie kritēriji varētu radīt problēmas valstīs, kurās nav tradicionāli kolektīvie līgumi: *“Neiebilstam, ka kompānijai jāņem vērā minimālās sociālās prasības un jāmaksā nodokļi, taču jaunā direktīva paredz izvērtēt sociālo kritēriju ar punktiem. Jautājums, vai var piešķirt papildu punktus par kolektīvajiem līgumiem, vai tas ir taisnīgi un neradīs šķēršļus mazo un vidējo uzņēmumu līdzdalībai?”* Savukārt Eiropas Arodbiedrību konfederācijas pārstāve **Veronika Nilsone** atzina, ka viņai sociālie kritēriji neliekas sarežģīti, taču viss atkarīgs no tā, kā direktīvas tiks interpretētas nacionālajā likumdošanā. *“Tagad jāraugās, lai attiecīgo direktīvas pantu neuzskatītu par pārlieku sarežģītu īstenošanai. Mēs nevaram iekļaut direktīvā pilnīgi visus sociālos aspektus un apsvērumus un nevaram paredzēt visu, ko var iekļaut valsts līmenī,”* norādīja Nilsone.

Būtiski uzsvērt, ka arī pēc direktīvu pārņemšanas nacionālajā likumdošanā tas joprojām būs dalībvalstu lēmums, kā organizēt publiskos pakalpojumus, un iekšējais (“in-house”) princips tiks saglabāts. Iestāde pati varēs izvēlēties, vai nodrošināt pakalpojumu pašai vai to deleģēt uzņēmumiem, un tikai šajā gadījumā uz pakalpojuma nodrošināšanu attieksies publiskā iepirkuma un koncesiju noteikumi.

GRISI PLUS PROJEKTA SEMINĀRĀ ĪRIJĀ – pieredze saistošu tūrisma maršrutu veidošanā

European Union
European Regional Development Fund

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Ilze Mutjanko,
projekta komunikācijas speciāliste

INTERREG IVC projekta “GRISI PLUS” (*Lauku ģeomātiskās informācijas sabiedrības iniciatīva PLUS*) ietvaros no 4. līdz 6. martam notika seminārs un projekta vadības komitejas sanāksme vienā no projekta dalībvalstīm – Īrijā. Semināru organizēja projekta partneri – Īrijas Golvejas apgabala dome un Rietumu reģionālā iestāde.

GRISI PLUS projekta mērķis ir izpētīt un pilnveidot lauku teritoriju attīstības politiku, izmantojot ģeomātiskās informācijas rīkus, tādējādi veicinot lauku teritoriju kā potenciālo dzīvesvietu pievilcību un paplašinot iespējas tajās dzīvojošajiem cilvēkiem strādāt attālināti. Šajā projektā iesaistīti 14 partneri no 11 dalībvalstīm. Latviju seminārā pārstāvēja speciālisti no Latvijas Pašvaldību savienības un Vidzemes plānošanas reģiona.

Pieredzes apmaiņas nolūkā apmeklējām **Konmāras kūpinātavu**, kur kūpina lašus jau paaudzēs, turklāt ļoti kvalitatīvā un ekoloģiskā veidā, tā uzturot produkta kvalitāti un vienreizību.

pašam jābūt gan lasi izaudzēt, gan noķert, gan notīrīt, kūpināt, sagriezt un fasēt, jo tikai tāds cilvēks, kurš pārziņa savu rūpalu, var būt labs vadītājs. “Ja saki, ka tavš produkts ir labākais, tad tev arī jābūt simtprocentīgi pārliecinātam par to,” tā kūpinātavas vadītājs **Grieims Robertss**.

Gatavo produkciju var iegādāties vien vietējā kūpinātavā vai internetā, kas ļauj tirgot tikai labu un svaigu preci un cenšoties nodrošināt nevis kvantitāti, bet kvalitāti. Kūpinātava ir arī viens no uzņēmumiem,

kas iekļauts “Ražots Golvejā” iniciatīvā, kur pašvaldības uzturētā mājaslapā apkopoti reģiona amatnieki, rokdarbu darinātāji, konditori un citu arodu pratēji. Izveidotā platforma ērti ļauj ikvienam uz kartes atrast interesējošo nozari. Šādā veidā arī palīdz attīstīties tūrismam un mazajiem uzņēmējiem. Līdzīgu iniciatīvu uz šīs labās prakses pamata plānots ieviest Vidzemē.

Vēl mums bija iespēja paviesoties **Leterfrakas pilsētas mēbeļu un dizaina koledžā**, kam arī ir nozīmīga loma vietas attīstībā. Šeit jauniešiem iespējams apgūt galdnieka arodu vai pat kļūt par restauratoriem.

Studenti piedalās arī dažādos dizaina konkursos un iziet praksi uzņēmumos, kur iegūst

neatsveramu pieredzi. Par veiksmīgu informācijas avotu visiem, kas vēlas pārcelties uz dzīvi vai veidot biznesu Īrijas Rietumu reģionā, kļuvis projekts "Look West.ie". Šajā mājaslapā, kas lietojama arī kā aplikācija, atrodama visa informācija, kas nepieciešama potenciālajam iedzīvotājam un/vai uzņēmējam.

Šajās dienās **Klifdenas pilsētā** projekta ietvaros notika **seminārs par Golvejas apgabala riteņbraucējiem un kājāmgājējiem domātās infrastruktūras attīstību gan vietējo iedzīvotāju labā, gan tūrisma attīstībai**. Lai attīstītu tūrisma un vietējo ekonomiku, sadarbojas vairākas pašvaldības un to iedzīvotāji un arī uzņēmēji no Īrijas Rietumu reģiona, un tā ir lielākā veiksmes atslēga. Cilvēkus šeit piesaista piedzīvojumu tūrisms, jo te iespējams gūt spilgtus iespaidus par daudzām vietām.

Pašvaldību, iedzīvotāju un uzņēmēju sadarbības rezultātā tapuši gleznaini pastaigu un riteņbraukšanai piemēroti maršruti. Tā, piemēram, vienā maršrutā ir iekļauti 28 tilti!

Neiztrūkstoši tiek izmantotas arī ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (ĢIS), lai informāciju padarītu kartē uzskatāmāku un draudzīgāku lietotājam. Semināra labajā praksē dalījās arī projekta partneri no Kipras un Slovēnijas, kuri savukārt stāstīja par savu reģionu ieguldījumu dažādu tūrisma maršrutu izstrādē un popularizēšanā, izmantojot ĢIS.

Seminārā piedalījās arī Golvejas apgabala mērs **Liams Kerols**, kurš savā uzrunā minēja, ka šobrīd tas ir izaicinājums – piesaistīt šeit jaunus cilvēkus uz dzīvi. Savukārt tūrisma infrastruktūras attīstība ir svarīgs faktors, lai ieinteresētu gan tūristus, gan cilvēkiem būtu darbs.

Projekta partneru vadības grupas sanāksmē apsprieda turpmāko projekta darba plānu, partneru labo praksi apraksta veidošanu un izdošanu, kā arī diskutēja par projekta noslēguma konferences organizēšanu, kas notiks šoruden Slovēnijā. Projekta partneru apkopotās prakses tiks tulkotas arī latviešu valodā un būs pieejamas visām pašvaldībām.

GRISI PLUS ir Eiropas Komisijas INTERREG IVC programmas 4. uzsaukuma ietvaros atbalstīts projekts. Tā vadošais partneris ir Žēras (Francijā) provinces Tirdzniecības un rūpniecības kamera. No Latvijas projektā iesaistīti divi partneri – Latvijas Pašvaldību savienība un Vidzemes plānošanas reģions. Projekta partnerību veido 14 partneri (reģioni, vietējās pašvaldības un organizācijas) no 11 Eiropas valstīm – Bulgārijas, Čehijas, Francijas, Grieķijas, Igaunijas, Īrijas, Kipras, Latvijas, Maltas, Slovēnijas un Rumānijas.

Publikācija sagatavota un publicēta ar Eiropas Savienības Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansiālu atbalstu INTERREG IVC programmas ietvaros.

Publikācija atspoguļo vienīgi autores uzskatus, un par publikācijas saturu atbild tās autore.

VAI TAURENĪTIS IZDZĪVOS?

Daina Oliņa

Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas (LPIA) **izbraukuma sanāksme 7. martā** atšķīrās no līdz šim piedzīvotajām ar to, ka dienas gaitā kaut nedaudz paciešamāties divās kaimiņu pašvaldībās – Ķegumā un Lielvārdē. Īpaši pacilātu noskaņu piešķīra Sieviešu dienas priekšvakara jutoņa, jo vairāki runātāji neka-vējās izteikt komplimentus dāmām, kuru nemaz nav tik maz pat tik “smagā” amatā, kāds lemts pašvaldī-bu izpilddirektoriem.

Turklāt, par spīti risi-nāmajām problēmām, savā veidolā dāmas veiksmīgi pama-nās sadzīvot nevis ar darba dungriņu un stellatslēgu, bet ar pavisam sievišķīgiem atribūtiem. Un sakri-tības pēc pat galvenā mājasmāte šoreiz bija Ķeguma novada paš-valdības izpilddirek-tore **Nelda Sniedze**.

LPIA priekšsēdētājs **Guntis Kalniņš** arī šoreiz pamanījās apliecināt sev piemītošo asprātību, sākot apsveikumu dāmām no pavi-sam pretējās puses – paužot prieku par zālē sēdošo kungu smaidīgajām sejām, jo viņiem darba pie-nākumi ļāvuši izvai-rīties no daudzo kolēģu sveikšanas, pie reizes apliecinot sapratni sieviešu acīs jauša-majām skumjām, jo viņām daļa pagodinājumu ies secen. Valdes sēdē gan esot nolemts īpašas dāvanas kolēģēm šoreiz nepasniegt, jo “mēs jau paši esam dāvanas”.

Valdes sēdē izskatāmo jautājumu atreferējumā G. Kalniņš mudināja kolēģus noformulēt savu attieksmi pret Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas 28. februāra vēstulē LPIA izteikto piedāvājumu mainīt likuma “Par pašvaldībām” 68. pantu.

Līdzšinējā redakcijā tas nosaka: “Pēc domes priekš-sēdētāja priekšlikuma dome ieceļ izpilddirektoru, kas pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā ir atbildīgs par pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību darbu. Izpilddirektors nodrošina pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību darba nepārtrauktību domes nomaiņas gadījumā.”

Jaunais ierosinājums paredz citu kārtību – “**iecelt izpilddirektoru uz domes vai priekšsēdētāja pilnvaru laiku**”. Diemžēl tas disonē ar iepriekšējo pašvaldību vēlēšanu priekšvakarā pausto uzstādījumu – nodalīt lēmējvaru un izpildvaru, tādēļ vairākiem izpilddirektoriem nācās izdarīt izvēli, kurā “frontes” pusē palikt. Vai izmaiņas atkal neparedz abas saplūdināt? Vai šāds labojums ļaus nodrošināt izpildvaras stabilitāti vismaz sasaukuma četrus gadus? Katrā pašvaldībā bijusi sava pieredze šajā jomā, argumentus “par” un “pret” LPIA valde apkopos, gatavojot atbildes vēstuli.

Ķegums ražo ne tikai elektrību

Ķeguma novada domes priekšsēdētājs **Roberts Ozols** sveica visus ciemiņus, bet īpaši daiļās dāmas, kuras skaistas jutīsies tad, ja būs novērtētas. Vietvārds “Ķegums” Latvijā jau izsenis asociējas ar elektrību, tomēr todien pašvaldības pārstāvji centās parādīt to, ka elektrība nebūt nav vienīgais novada sasniegums. Tajā ir arī aviācijas bāze un autotrase, kur notiek populārie motokrosi. Septembrī Ķegumā notiks Nāciju kausa izcīņa, uz ko R. Ozols ielūdza visus klātesošos.

Emocionāli uzrunājoša bija novadam veltītā prezentācijas īsfilma par novadu Daugavas krastos, kur “**var uzziedēt, zelt un Daugavā gaismu smelt**”. Par to, kā ķegumiešiem tas izdodas ikdienā, pastāstīja izpilddirektore Nelda Sniedze. (**Sanāksmes prezentācijas skatiet:** http://www.lps.lv/izpilddirektoru_asociacija/?task=sessions&committee_id=1516.) Šoreiz viņai nācās priecāties, ka dalībnieku skaits nav “pārsitis” senāk

uzstādītos izbraukuma sēžu rekordus, jo novada tautasnam ir neliels. Tāds ir arī pats Ķeguma novads, kurā pilsētai piekļaujas Rembates, Tomes un teritoriāli lielākais – Birzgales pagasts. Iedzīvotāju skaits novadā ir samērā nemainīgs, bez lielām svārstībām vienā vai otrā virzienā. Latvijas novadu “sacensībās” Ķeguma novads ir 51. vietā teritorijas un 61. vietā iedzīvotāju skaita ziņā. Iedzīvotāju ienākuma un nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi pēc izlīdzināšanas viņiem ļauj ieņemt 64. vietu, bet 2014. gadā plānotie ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju ir visai zemi – 85. vieta. Tomēr tas ķegumiešus nav traucējis sparīgi paveikt iecerēto. Mazais un darbīgais novads pēdējos gados palielinājis kapitālieguldījumus, spējot “pacelt” lielus projektus.

Šogad pašvaldība līdzīgi daudziem kolēģiem budžeta lauvastiesu plāno veltīt izglītībai (49%). Novadā darbojas Birzgales pamatskola un Ķeguma komercnovirziena vidusskola. Diemžēl problēma ir saglabāt vidusskolu, jo klasēs mazs bērnu skaits. Pašvaldības aizgādībā ir divas pirmsskolas izglītības iestādes. Līdz sestajai klasei audzēkņiem pašvaldība apmaksā brīvpusdienas, līdzfinansē speciālistus skolā – logopēdu,

psihologu un sociālo pedagogu, nodrošina veselības apdrošināšanu skolotājiem un tehniskajiem darbiniekiem. Šogad papildus valsts mērķdotācijai mācību līdzekļiem pašvaldība plāno atvēlēt 20 eiro vienam audzēknim. Labākie skolēni un pedagogi par sasniegumiem saņem naudas balvas. Birzgalē darbojas mūzikas skola, bet Ķegumā – Ogres mākslas skolas Ķeguma klase. Sociālā joma saņem 34% budžeta līdzekļu, bet kultūra un sports – 13%. Kalkulējot saspringtos līdzekļus, pašvaldība katru gadu kaut nedaudz cenšas palielināt finansējumu 20 amatierkolektīviem, astoņi no tiem pērnavasar piedalījās dziesmu un deju svētkos. Tikai pirms gada izveidotais senioru deju kolektīvs “Ķegums” pat ieguva 5. vietu Latvijas skatē! Pašvaldība algo trenerus piecu sporta veidu kolektīviem. Sportiski aktīvākie ir novada seniori, kā arī volejbolisti, futbolisti un pauerlīfinga entuziasti. Izvērtējot sasniegto, sporta un pašdarbības kolektīvus pašvaldība atbalsta ar transportu, pasniedz balvas labākajiem sportistiem. Par godu Latvijas valsts svētkiem 18. novembrī notiek populārais skrējiens “Rembates aplis”.

Pašvaldības attīstības “uzrāvienā” liels nopelns ir nevalstiskajām organizācijām, kuru sagatavotie projekti ļāvuši novadam piesaistīt vairāk līdzekļu. Uzņēmumu reģistrā to skaits ir 51, bet ar 11 NVO sadarbība ir sevišķi auglīga. 2012. un 2013. gadā atbalsts NVO bijis “iesildošs” – aptuveni 15 tūkstoši latu gadā, toties šogad iepļānots rekordliels finansējums – 73 tūkstoši eiro. Nevalstisko organizāciju lielākā daļa ir vērsta uz sabiedrības attīstību un dažādām mērķa grupām. Pēc biedrības “Zied zeme” ierosinājuma kopš 2011. gada pašvaldība organizē iedzīvotāju iniciatīvas veicināšanas projektu konkursu, sadalot 5000 latu (tagad 7000 eiro). Ikreiz tiek iesniegti ap 30 pieteikumi, atbalstīt var tikai desmit, tomēr parasti deputāti atļauj piešķirt papildnaudu vēl dažiem veiksmīgiem projektiem. Izpilddirektore Nelda Sniedze pieminēja dažus no tiem, piemēram, jauno māmiņu iecerētais rotaļu stūrītis mazajiem pacientiem ambulancē, rotaļu laukumi namu pagalmos. Starp citu, pašu iztēlē izlolotajam inventāram ir daudz noturīgāks mūžs, turklāt idejas parasti sakņojas māmiņu dzīves pieredzē un vērojumos.

Pērn izveidots NVO atbalsta fonds. Katra biedrība tiek atbalstīta ar 150 eiro gadā, izvērtējot tās attīstības plānu. 430 eiro piešķir tiem, kas nodrošina līdzfinansējumu un kuru darbība visciešāk saistās ar iedzīvotāju interesēm. Ķeguma novada izpildvaras “galva” gan atzina, ka daudziem kolēģiem šīs summas var likties niecīgas, tomēr ierobežotas rocības apstākļos vietējie šo atbalstu augstu novērtē. Biedrības informē pašvaldību par iecerēm startēt projektu konkursos, pamato savu izvēli un saņem apliecinājumu par pašvaldības līdzfinansējumu. Gadā vienai biedrībai iespējams saņemt līdz 2100 eiro. Ja budžets to ļaus, reizi piecos gados katra biedrība varēs saņemt naudu telpu remontiem un citiem kapitālieguldījumiem 75% apmērā.

Pie ieejas zālē todien katrs dalībnieks saņēma pavasarīgi jauku simbolu – pašdarinātu taurenīti dzīvespriecīgās krāsās. Arī jaunajam saules pulkstenim parkā Daugavas krastā ir tauriņa forma. Ar pasaku par tauriņiem Nelda Sniedze noslēdza savu neklātienes ekskursiju Ķeguma novadā. *“Reiz kādā ciemā dzīvojis gudrs vīrs. Ļaudis allaž tauriņus viņa padomu, un tas arvien izrādījies pareizs. Bet, kā jau tas dzīvē gadās,*

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

kādam vīram skauda iedzīvotāju apbrīnas pilnā attieksme pret gudro, un viņš izdomāja viltīgu plānu, lai gudrais kļūtu par apsmieklu citu acīs. Viņš ieradās pie gudrā ar taurenīti saujā un uzdeva viņam jautājumu: "Vai taurenītis ir dzīvs vai miris?" Ja gudrais teiktu, ka mazais lidonis ir dzīvs, skauģis to plaukstā saspiestu; ja atbildētu otrādi, skauģis pavērtu plaukstu un taurenītis uzspurgtu gaisā, apliecinot gudrā kļūdu. Tomēr gudrais atbildēja: "Kāpēc tu jautā man? Tauriņa dzīvība taču ir tavās rokās!" Tauriņi ir pavasara vēstneši, pēc to krāsas mēs cenšamies uzminēt, kāda būs gaidāmā vasara. Un mūsu katra rokās ir iespēja izlemt, vai tauriņš lidos vai ne."

Ķeguma novada pašvaldības projektu koordinatore **Dace Soboleva** izpildītore bija sagatavojusi plašu prezentāciju par pēdējo piecu gadu laikā novadā īstenotajiem projektiem. Arī prezentācijas lapās vietām lidinājās taurenīši, apliecinot, ka projekts ir dzīvs. Tomēr speciāliste atgādināja, ka centīsies stāstījumu pārāk neievilkt, lai ciemiņi varētu daļu no projektiem aplūkot, pastaigājoties pa Ķegumu.

Vispirms Dace iepazīstināja ar projektiem, kam pamatfinansējumu piešķīris ERAF, piemēram, gājēju celiņa izbūvei Celtnieku ielā. Divi attēli uzskatāmi parādīja vienu un to pašu vietu pirms un pēc remontdarbiem. Klimata pārmaiņu finanšu instruments devis iespēju uzlabot sanāksmes mājvietas – tautasnama, kā arī vidusskolas un PII "Gaismiņa" kvalitāti un labskatu. Siltumnīcefektu veidojošo gāzu emisijas projekts ļāvis renovēt daudzas pašvaldības ēkas gan Ķegumā, gan pagastos. Birzgales tautasnama rekonstrukcijai nepieciešamo vairāk nekā 100 tūkstošu latu luvastiesu piešķīris ELFLA. Lauku fonds atbalstījis arī "zināšanu krātuves izveidi komerczinībās", vairākus iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas objektus Rembates pagastā, ļāvis vienkāršoti, taču izskatīgi atjaunot Rūķu parka estrādi u.c. Pērnvasar noslēdzās Ķeguma tautasnama un vidusskolas sporta stadiona

rekonstrukcija. Eiropas Zivju fonda konkursos atbalstītie projekti devuši iespēju sakārtot vairākas ielas un iedzīvotāju iecienīto pludmali. Parkā pie tautasnama nolaidies saules pulksteņa taurenis un gaisā uzvirtojusi strūklaka. Novadā dzimušie projekti ļāvuši kāpināt pedagogu konkurētspēju un novada attīstības plānošanas kapacitāti, uz diviem gadiem piesaistīt novadam nodokļu ekonomistu un projektu koordinātoru. "Ja nebūtu šā projekta, arī manis te nebūtu," smaidot atzinās Dace, piebilstot, ka abas speciālistes turpina darbu pašvaldībā.

Vēstot par pašvaldības investīcijām, prezentācijas taurenītis aplidoja rekonstruēto Skolas ielu ar izbūvēto stāvlaukumu, Ozolu ielas stāvlaukumu un ķegumiešu drošībai tik svarīgo gājēju pāreju pāri dzelzceļa sliedēm, Rembates internāta ēku, kas renovēta sociālās aprūpes centra vajadzībām, un citus novada ļaužu dzīves uzlabošanai vajadzīgus projektus.

Nākotnes taurenītis rūpēsies, lai šogad sekmīgi noslēgtos Ķeguma novada dienas centra un tā Tomes filiāles izveide mūsdienīgā veidolā, kā arī krāšņās liepu alejas atjaunošana pie tautasnama. Bet **tālākās nākotnes sapņu taurenītim** zināmas daudzas vēlēšanās un vajadzības, no kurām pati vērienīgākā ir Ķeguma multifunkcionālā kultūras centra celtniecība. Ja šis sapnis īstenosies, tad vietējiem kopā ar taurenīti gribēsies saukt prezentācijas noslēguma vārdus: "Te palikt un būt!"

Sadalījušies divās grupās, izpildītore devās pārgājienā "Pretim pavasarim", iepazīstot objektus Ķeguma centrālajā daļā – mākslas skolu, Ķeguma jaunizveidoto parku un pludmali, bērnu rotaļu laukumu, Ķeguma

komercnovirziena vidusskolas rekonstruēto stadionu, pēc jauniešu ierosmes iekārtoto jauno skeitparku, kur aktīvisti brauc pat no Lielvārdes. Izstaigājām VPIL "Gaismiņa" namu jaunajā izskatā, ko Nelda Sniedze vērtēja kā triecienceltni, kas renovēta trīs mēnešu laikā. Žurnāla "Logs" pārstāve visilgāk pakavējās burvīgajā gaitenī, kas pārtapis "ielā" ar namiņiem abpus gaitenim. Un – kur nami, tur arī logi!

"Zupas virtuve" Spīdolas saliņā

Sanāksmes otrā – meža tematikai veltītā – daļa šoreiz notika pie kaimiņiem – Lielvārdes novada plašajā kultūras namā. Dislokācijas maiņa gan bija plānota, lai savām acīm apskatītu tuvumā esošās meža plantācijas un vēojumus apspriestu, nobaudot "Latvijas valsts mežu" sarūpēto "mežinieku zupu". Diemžēl pavasara šķīdoņa mērcētie ceļi nebija piemēroti daudzu auto pārbraucienam, tāpēc "zupas virtuve" no meža pārcēlās uz Lielvārdes centrā esošo Spīdolas saliņu. Pavasarīgajā gaisā zem tobrīd jau zilās debesu bļodas apetīte izpildītajiem bija kā pēc kārtīgiem meža darbiem. Bet pirms tam gan zālē notika spriešana par meža problēmām.

Lielvārdes novada domes priekšsēdētājs **Aivars Troska** sveica ciemiņus, apsolot nākamgad kļūt par pilnvērtīgu LPIA izbraukuma sēdes saimnieku, bet šoreiz uzkrāt pieredzi nākotnei. Lielvārdes novietojums esot sevišķi izdevīgs šādiem saietiem, jo tālbraucējiem attālums sanāk vienāds no visiem Latvijas stūriem. Tad arī būs īstais brīdis par savu novadu pastāstīt sīkāk.

"Latvijas valsts mežu" (LVM) valdes loceklis **Edvīns Zakovics**, kurš bija sanāksmes otrās daļas "virssdirigents", klātesošos informēja, ka slimība diemžēl liegusi sanāksmē piedalīties LLU Meža fakultātes dekānam Dagnim Dubrovskim, kurš gatavojās lekcijai par meža zemes izmantošanas efektivitātes palielināšanas iespējām un meža atjaunošanu. Viņa vietā

Latvijas Pašvaldību mācību centra Meža programmas vadītājs **Māris Liopa** iepazīstināja ar semināru programmu pašvaldību izpildītājiem un darbiniekiem par meža apsaimniekošanu. Nodarbības sākās 19. februārī, un tajās piedalījušies 115 dalībnieki.

Tā kā žurnāla "Logs" marta numurā devām vārdu Mārim Liopam, tad stāstījumu sīki neatreferēsīm. Tomēr grūti bez ievēribas atstāt M. Liopas pārdomas par pēdējā laikā portālā *TVnet* uzsāktu visnotaļ negatīvo kampaņu par Latvijas mežu problēmām. Tā nepatīkami pārsteigusi ne tikai Māri Liopu vien. Zinot daudzos lieliskos darbus, ko sabiedrības labā darīja, dara un noteikti darīs "Latvijas valsts mežu" ļaudis – daudzu visiem iedzīvotājiem svarīgu pasākumu finansiāls atbalsts, *Mammadabas* vispusīgās un izdomas bagātās aktivitātes, labiekārtotās atpūtas vietas ar LVM simboliku daudzviet Latvijā, liekas visai negodīgi vienpusīgi uzsvērt Latvijas bagātības – meža – iznīcināšanu. Tā tiek grauts svarīgākās tautsaimniecības nozares un visas Latvijas tēls. Diemžēl M. Liopa

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

izskaidroja arī zemūdens akmeņus, kuru dēļ tā pūlas kampaņas organizatori. Bet šī nav izpilddirektoriem risināma tēma.

Turpretim izpildvarai ir "pa kaulam" sekot tam, kas notiek ar pašvaldības teritorijā esošo "zaļo bagātību". TVnet draudiem par mežu iznīcināšanu oponēja "LVM Sēklas un stādi" direktora vietniece **Irēna Aleksejuka**, daloties pieredzē par meža atjaunošanas un meža ieaudzēšanas iespējām. Jau uzreiz referente pievērsa uzmanību abu šo jēdzienu atšķirībām: **meža atjaunošana** notiek pēc izciršanas, jo Meža likums īpašniekam liek kailcirtē ieaudzēt jaunu mežu,

turpretim **meža ieaudzēšana** ir jauna meža stādīšana ar mežu **neapklātās** zemēs. Ieaudzētās meža platības var **ierīkot arī kā plantācijas**, kas ir īpašiem mērķiem ieaudzētas mežaudzes. Ieaudzējot plantāciju mežu, lietderīgi būtu izmantot tikai selekcionētu stādāmo materiālu, jo šāda stādāmā materiāla augšanas temps un kociņu kvalitāte ir labāka nekā stādot mežņus. Latvijā mežu galvenokārt atjauno un ieaudzē ar saimnieciski izmantojamām koku sugām – **priedi, egli, bērzu, apsi, baltalksni** un **melnalksni**, kura stādāmo materiālu LVM sākusi piedāvāt tikai šogad, turklāt melnalksni ir ļoti piemērots mitrām vietām. Kvalitatīvs stādu materiāls ļauj paaugstināt meža vērtību līdz 30 procentiem.

Statistika

Latvijas teritorijas **mežainums** (procentuālā attiecība pret valsts teritorijas kopējo platību) ir 50,9%. Eiropā meži aizņem vidēji 33% no sauszemes teritorijas. 2013. gada 1. janvārī meži aizņēma 46,5% Latvijas zemes platību, bet lauksaimniecībā izmantojamā zeme – 37,1%.

Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam sākotnējā redakcijā paredzēts mežainumu līdz 2030. gadam kāpināt līdz 55%! Šo uzstādījumu "LVM Sēklas un stādi" pieņēmuši par vadmotīvu darbības paplašināšanai.

2001. gadā, kad uzņēmums sāka darbu, pārdeva 14,7 miljonus **stādu**. Diagramma uzrāda pakāpeniski augšupejošu līkni, šogad plānots saražot 52,5 miljonus stādu. 47 miljoni būs uzlabotie jauno tehnoloģiju stādi. Tas ļauj cerēt, ka šis varētu būt pirmais gads, kad piedāvājums spēs apmierināt pieprasījumu.

Aptuveni deviņi miljoni stādu aizceļo uz Zviedriju. Hibrīdapses stādus labprāt pirkuši lietuvieši, jo kaimiņiem kopš 2006. gada bija laba atbalsta programma šīs apsēs audzēšanai. Latvijā tā pagaidām nav populāra, kaut gan šo rindu autore pirms desmit gadiem

komandējumā Somijā vēroja ceļmalās lielas platības, kas apstādītas ar šo ātraudzī.

Latvijas mežus pārsvarā veido **skujkoki** – priede un egle (54% no visām platībām), bērzs aizņem 30%, baltalksni – 7% un apse – 4%. Valsts mežos procentuāli visvairāk aug priedes, bet pārējos mežos līderis ir bērzs. Kokiem augot, katru gadu veidojas koksnes pieaugums, kas atšķiras skuju un lapkokiem. I. Aleksejuka mudināja meža īpašniekus atcerēties, ka skujkokiem koksnes pieaugums gadā vidēji ir 500 m³ no hektāra, bet lapkokiem tikai 7–8 m³!

Analizējot datus par meža ieaudzēšanu laikposmā no 2006. līdz 2012. gadam, runātāja atzina, ka periods bijis īpaši labvēlīgs **lauksaimniecībā neizmantojamās zemes apmežošanai** ar ES finansējuma atbalstu. I. Aleksejuka izskaidroja vēl kādu atšķirību, kas varētu mudināt meža īpašniekus vairāk domāt par plantāciju ieaudzēšanu. Iestādot tradicionālo mežu un atklātā meža platību nododot Valsts meža dienestam, tā pakļaujas Meža likuma prasībām. Turpretim **uz pierēģistrētu plantāciju mežu tas neattiecas**, īpašniekam rodas iespēja ciršanu un realizāciju pieskaņot izdevīgākiem tirgus nosacījumiem.

Prezentācijas vizuālā daļa pavēra iespēju neklātienas ceļojumam pa Latvijas lielākajām kokaudzētavām, demonstrējot mūsdienīgākās audzēšanas metodes (jaunākās no tām ir ietvarstādi un stādi ar uzlabotu sakņu sistēmu); "ieskatījāmies" Kalsnavas čiekuru kaltē, kur glabājas visa meža koku sēklu banka. Trīs lielajās kokaudzētavās uzceltas noliktavas, kur daļu augu līdz realizācijai var uzglabāt saldētavās, jo Latvijas klimatiskajos apstākļos stādāmo materiālu vis nevajag gada ritumā, bet visiem vienā laikā. Vērojām, kā stādīņus pirms uzglabāšanas saldētavās apstrādā ar vasku – tas ir roku darbs, ko grūti mehanizēt. I. Aleksejuka šādus stādus (aptuvenā cena ir 80 EUR/1000 gab.) neiesaka apmežošanai, bet svaigam izcirtumam.

Prezentācijas izskaņā Jāva atgriezies Sieviešu dienas jutoņā – ar **Kalsnavas arborētuma** dekoratīvo stādu foto un atgādni, ka "skaisto koku dārza" ar prieku gaida ciemiņus, arī kāziniekus, bet īpaša diena ir **15. jūnijs**, kad notiek **Peoniju svētki**.

Jautājumus, kas dalībniekiem varētu rasties pēc sanāksmes, I. Aleksejuka mudināja nekautrējoties skaidrot e-pastā: i.aleksejuka@lvm.lv vai vietnē www.lvm.lv.

Sanāksmes noslēgumā LPS padomniece **Sniedze Sprōģe** ziņoja, ka arī šogad tāpat kā citus gadus pašvaldībām ir iespēja ar **Meža dienu projektu** atbalstu uzlabot vidi, nodrošinot dzīves kvalitāti. Tā kā gribētāju allaž ir daudz, vēlams "apetīti" ierobežot 800 eiro robežās, arī šī summa var visiem netikt. 2014. gada moto – **"Kopīgi nākotnes mežam"**. Par spīti mēlnešiem, klātesošie ne brīdi nešaubījās, ka nākotnes mežā būs lemts izdzīvot pat taurenītim.

APBALVOTI KONKURSA "LABĀKAIS TIRGOTĀJS" UZVARĒTĀJI

14. martā Rīgas domē notika ikgadējā konkursa "Latvijas labākais tirgotājs" apbalvošanas ceremonija.

Konkurss "Latvijas labākais tirgotājs", ko Latvijas Tirgotāju asociācija (LTA) rīko kopā ar Latvijas Pašvaldību savienību, notiek kopš 1995. gada. Tā mērķis ir popularizēt labākos tirdzniecības, ēdināšanas un pakalpojumu uzņēmumus, paaugstināt nozarē strādājošo profesionalitāti un iepazīstināt ar tiem plašu sabiedrību.

Šogad no balvai pieteiktajiem 167 uzņēmumiem ekspertu komisija finālam izvirzīja 49 uzņēmumus. Pavisam daļībai konkursā bija pieteikti uzņēmumi no 22 Latvijas pilsētām, ciemiem un apdzīvotām vietām, un visvairāk apbalvoto uzņēmumu darbojas Rīgā, Jūrmalā, Daugavpilī, Lielvārdē un Ventspilī.

Par konkursa "Latvijas labākais tirgotājs 2013" uzvarētājiem, piešķirot astoņas galvenās balvas, žūrija nominējusi:

- viesnīcas restorānu "MaMa" Jūrmalā,
- SIA "Olimpiskais centrs "Ventspils"" Ventspils piedzīvojumu parku,
- SIA "Hansa pharma" "Benu aptieku" Rīgā, Stirnu ielā,
- SIA "Zaltes" veikalu "Vidzeme" Rūjienā,
- SIA "Vita mārketss" veikalu "Elvi" Ķekavā,
- SIA "VRPB" pilsētas galeriju "Valleta" Valmierā,
- SIA "Grāmatu nams "Valters un Rapa"" veikalu "Valters un Rapa" Rīgā, tirdzniecības centrā "Sky&More",
- SIA "Dekna" kafējnīcu "Magdalēna" Saldū.

Uzvarētāju diplomus saņēma 26 konkursanti: restorāns "Galleria d'arte" tirdzniecības centrā "Rīga Plaza" Rīgā, brīvdienu māja "Kastaņas" Kaibalā,

Konkursa "tēvi" - LTA priekšsēdētājs Henriks Danusēvičs (no kreisās) un LPS priekšsēdis Andris Jaunsleinis.

viesu māja "Villa Ksenija" Daugavpilī, "Īves aptieka" Lielvārdē, "Benu aptieka" Ventspilī, dzērienu veikals "Vīnum" Rīgā, veikals "Elvi" Ādažos, lielveikals "Mego" Brocēnos, kafējnīca "Ukraina" Ventspilī, bistro "Silva" Jelgavā, krogs "Pie brāļa" Vangažos, kafējnīca - picērija "Štoka pica" Ogrē, restorāns "Gan bei" "Galerijā Centrs" Rīgā, veikals "Virsošne/Marmot" Rīgā, "Astarte - Nafta" DUS nr. 2 Ozolnieku novadā, viesu mājas restorāns "Villa Ksenija" Daugavpilī, veikals "Elvi" Lielvārdē, "ALBA mājturības preces" Daugavpilī, kafējnīca - konditoreja "Silva" Jelgavā, mazais veikals "Tele 2" Jēkabpilī, restorāns "Nojan Tapan" Jūrmalā, "Alus krodziņš" Jūrmalā, mazais veikals "Burtnieki" Burtniekos, veikals "Laima" Miera ielā Rīgā, salons "Tines" Rīgā un "Zvaigznes grāmatnīca" Valmierā.

Par laureātiem tika atzīti 13 konkursa daļībnieki. Diviem piešķirta atzinība par iekļūšanu finālā.

Šā konkursa laikā tā rīkotājiem izveidojusies laba sadarbība ar vairākām pašvaldībām - Jelgavu, Jūrmalu, Ventspilī, Lielvārdes novadu un citām. Pašvaldības atbalsta savus labākos tirgotājus un ēdināšanas uzņēmumus arī Latvijas mēroga konkursā. Tā, piemēram, Rīgas dome par iegūto atzinību konkursā piešķīrusi 1000 eiro SIA "Hansa Pharma" "Benu aptiekai" Stirnu ielā un grāmatu nama "Valters un Rapa" veikalam Duntēs ielā.

Konkursa galveno balvu 1995. gadā radījis metālmākslinieks Ainārs Sils. Tās formā ietverts Pegaza spārns, simboliski atveidojot veiklību, gudrību un panākumus. Ar stipru spārna vēzienu iespējams pacelties augstāk, redzēt tālāk un rīkoties gudrāk!

Latvijas Tirgotāju asociācijas arhīva un Oskara Ludviga foto

LATVIJAS PILSĒTĀS UN NOVADOS

Rīgai – viedās pilsētas tituls

Veiksmīgi pārvarot žurnāla "The New Economy" rīkotā konkursa divas kārtas, Rīga ieguvusi viedās pilsētas titulu. Konkursa mērķis bija noteikt ilgtspējīgas attīstības pilsētas, kas darbojas kā "smart cities" jeb viedās pilsētas. Līdz ar Rīgu šo titulu saņēmušas vēl 19 pilsētas – Taiepeja, Luksemburga, Osaka, Rotterdama, Sanfrancisko, Toronto, Vankūvera, Viļņa u.c.

"Šāda titula iegūšana pierāda, ka attīstība notiek pareizā virzienā un Rīga vislabāk izmanto mūsdienu integrētās tehnoloģijas pakalpojumus un infrastruktūru enerģētikas, transporta un informācijas komunikācijas tehnoloģiju jomā, lai reaģētu uz sociālajām un ekonomiskajām sabiedrības vajadzībām," uzsver Rīgas domes Pilsētas attīstības komitejas priekšsēdētājs **Maksims Tolstojs**.

Žūrijas locekļi no visām lasītāju ieteiktajām izvēlējās 73 pilsētas, kas būtu piemērotas dalībai konkursā. Pirmās kārtas ietvaros Rīgas Tūrisma attīstības birojs sadarbībā ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu un Rīgas enerģētikas aģentūru iesniedza atbildes uz trim jautājumiem, kas saistīti ar pārvietošanās iespējām pilsētā. Savukārt nākamajā kārtā rīdnieki sagatavoja atbildi uz jautājumu, ko Latvijas galvaspilsētai nozīmētu viedās pilsētas tituls. Noslēgumā tika noteiktas 20 šim statusam piemērotākās pilsētas.

Jūrmalā renovēts veselības centrs un grupu dzīvokļi

Februārī Jūrmalā jaunā kvalitātē atklāja pašvaldības SIA "Kauguru veselības centrs" renovētās telpas un grupu dzīvokļus personām ar garīgiem traucējumiem Ķemeru.

Kauguru veselības centrā veikta vērienīga ēkas siltināšana, ierīkots ērts un plašs lifts, rekonstruēta galvenā

ieēja un uzstādītas automātiskās durvis, kā arī izbūvēta jauna uzbrauktuve. Ģimenes ārstiem un speciālistiem tagad pieejams jauns medicīniskais aprīkojums, datori un speciālas programmatūras. Ēkas un pakalpojumu modernizēšana bija iespējama, pateicoties pašvaldības līdzfinansējumam, Kauguru veselības centra ieguldītajiem līdzekļiem un ERAF atbalstam.

Ķemeru radīts komplekss, kurā ietilpst **grupu dzīvokļi, dienas centrs un specializētās darbnīcas**, un tagad šeit vienuviet nodrošināta gan darba, gan sociālo prasmiņu un iemaņu apguve, gan brīvā laika pavadīšanas iespējas un mājvieta. Renovētajā ēkā izveidoti grupu dzīvokļi 22 cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, kur katram iemītniekam ir sava individuāla labiekārtota un mēbelēta istabiņa, uz piecām istabām viena kopēja virtuve un ēdamtelpa, kas aprīkota ar nepieciešamajām mēbelēm un sadzīves tehniku, ierīkotas veļas mazgāšanas un higiēnas telpas, labiekārtotas telpas nodarbībām un brīvā laika pavadīšanai, kā arī daži kabineti un atpūtas istaba aprūpētājiem.

"Tas ir labs piemērs valsts un pašvaldības veiksmīgai sadarbībai," atklāšanā sacīja Jūrmalas pilsētas domes priekšsēdētājs **Gatis Truksnis**. *"Renovētie dzīvokļi un faktiski visi šeit nodrošinātie pakalpojumi ir kārtējais pašvaldības solis Ķemeru izaugsmei, ko apliecina gan panāktā aptiekas atvēršana, gan nesen atklātais jaunais bērnu dārzs, un jau tuvākajā laikā sadarbībā ar "Latvijas Pastu" Ķemeru nodrošināsim pasta pakalpojumus."*

Zemnieku balle Jaunpils novadā

21. februārī Jaunpils novada Viesatu pagastā notika zemnieku un uzņēmēju balle, kopā pulcējot vairāk nekā 100 dalībnieku.

Pasākuma oficiālajā daļā Jaunpils novada domes priekšsēdētāja **Ligita Gintere** pateicās klātesošajiem par ieguldīto darbu, veiksmīgo saimniekošanu, atsaucību un ieguldījumu uzņēmējdarbības attīstīšanā. Izpilddirektors **Pēteris Baranovskis** sniedza ieskatu par pašvaldības lomu uzņēmējdarbības veicināšanā, savukārt Attīstības nodaļas vadītāja **Vija Ziverte** iepazīstināja ar domes īstenotajiem projektiem.

Viena no inovāciju ieviesējām lauksaimnieciskās ražošanas jomā – SIA **"Īves grupa"** īpašniece agronome **Inese Kuniga** prezentēja sava uzņēmuma produkciju – glīti nomizotus, vakuumā iepakotus kartupeļiņus.

Kā klājas vienam no lielākajiem un atpazīstamākajam Jaunpils novada uzņēmumam – koka māju, logu un durvju ražotājam SIA “Līvas grupa”, pastāstīja koka māju ražošanas eksperts un īpašnieks **Agris Smelteris**. Koka mājas *LivEko* ir gana pieprasītas – gada laikā uzņēmums saražo 30–40 māju. Līvu māja tiks uzstādīta arī tūkstošiem kilometru tālu – Austrālijā!

Īpašu atzinību pelnījuši novada lielākie nodokļu maksātāji – AS “**Jaunpils pienotava**” un “**Lopkopības izmēģinājumu stacija Jaunpils**”, kā arī SIA “**Joži**”, AS “**Ciltslietu un mākslīgās apsūklošanas stacija**” un citi. Pasākuma dalībnieki varēja degustēt arī novada ražotāju un mājražotāju produkciju – “Jaunpils pienotavas” sierus, Veronikas Smirnovas gardos mājas sierus, Dagmāras Altenburgas konditorejas gardumlietas, z/s “Arāji” kūpinājumus un Gunāra Veskas medus produkciju.

Kandavā māc cept tortes un veidot frizūras

8. martā Kandavas kultūras namā notika gadskārtējais radošais pasākums “Sievietes pasaule”. Tā programmā bija gan mājās gatavotu kūku konkurss, gan jauno frizieru šovs. Pasākuma apmeklētājiem bija iespēja iegādāties dabīgas un bioloģiski audzētas garšvielas, veselīgus našķus, dažādus skaistumkopšanas produktus un gaumīgas rotas.

Pats gaidītākais, protams, bija **kūku konkurss** un degustācija. Konkurssam tika pieņemtas 15 kūkas, divas no tām sāļās. **Kārlis Vigulis** bija vienīgais vīriešu kārtas pārstāvis, kurš uzdrošinājās piedalīties konkursā

ar savu gatavoto kūku. Vērtētāju darbs šoreiz bija īpaši smags un sarežģīts – nav nieka lieta notiesāt 15 kūku gabaliņus! Pēc stundu ilgas degustācijas žūrija savu lēmumu bija pieņēmusi – 3. vietu tā piešķīra **Antrai Pavlovičai**, 2. vietu – **Sandrai Gereišai**, bet uzvaras laurus plūca **Daces Čunkas** gardā kūka. Savukārt skatītāju simpātiju balvu ieguva **Gunta Barkāne**.

Jauno “frizieru” talantu šovs ļāva iejusties citā tēlā. No skatītāju vidus tika izvēlētas trīs meitenes, kuras piekrita kļūt par frizētavas klientēm, un trīs frizieri, kuru starpā bija arī viens kungs. Pusotras stundas laikā jauniešiem “frizieriem”, izmantojot visus atvēlētos materiālus, bija jāizveido meitenēm frizūras. Galarezultātā skatītāji varēja priecāties par “Aizliegto augli trijos gadalaikos”, “Ligzdu” un “Sprādzienu bantīšu fabrikā”.

Talsu jaunieši iekāpj citās kedās

“Iekāpj citās kedās!” – ar šādu moto 37 jauniešu organizācijas 22. martā pulcējās Talsu, Rojas, Mērsraga un Dundagas jauniešu organizāciju apvienības “TAS.ES”, Talsu novada Bērnu un jauniešu centra un novada jaunatnes lietu konsultatīvās padomes organizētajā Jauniešu dienā.

Talsu sporta halle todien uzņēma jauniešus gan no

Talsu, Dundagas, Rojas un Mērsraga novada, gan vienas no Ventspils, Tukuma, Lielvārdes, Nīcas, Jūrmalas, Bauskas, Pāvilostas, Kuldīgas, Jelgavas, Alsungas, Salaspils un Liepājas puses.

Šāgada pasākumam organizatori bija izvēlējušies profesiju tēmu. Dienas pirmajā pusē jaunieši centās savu organizāciju un arī iepriekš izlozēto profesiju citiem atklāt no labākās puses un piedalīties dažādās aktivitātēs, ko bija sagatavojusi apvienība “TAS.ES”.

Otrajā daļā tika pasniegtas balvas konkursa uzvarētājiem un uzslavēti labākie organizāciju stendi un aktivitātes, ko jauniešu organizācijas bija veidojušas speciāli šai dienai. Konkursā “Labākā jauniešu organizācija” par uzvarētāju atzīts **Valdemārpils jaunatnes iniciatīvu centrs “Sava vieta”**, bet labākā skolēnu pašpārvalde ir **Talsu Kristīgās vidusskolas skolēnu dome**. Par vislabāk izveidoto prezentācijas laukumu un aktivitāti tika daudzināts **Vandzenes jauniešu centrs**. Dienas laikā dalībnieki novērtēja arī citas izdarības jauniešu veidotajos uzdevumos un par aktīvāko atzina **jauniešu biedrību “No idejas līdz attīstībai” no Pāvilostas**.

Tradicionāli Jauniešu dienā norisinājās arī jauno vokālistu konkursa “Nots” fināls, un tajā savu dziedātprasmi rādīja septiņi finālisti. Žūrija, kuras sastāvā bija Latvija zināmi un atzīti mūziķi, par labāko atzina **Kristapu Solovjovu**.

Ventspilī attīsta ūdenssaimniecību

Februārī noslēdzās divi Ventspils pilsētas pašvaldības SIA “ŪDEKA” izsludinātie iepirkumi – par ūdensvada un kanalizācijas tīklu paplašināšanu un būvuzraudzības pakalpojumiem objektos Krievlauku un pilsētas Dienvidrietumu rajonā.

14. martā Ventspils Livonijas ordeņa pilī notika **projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Ventspilī, IV kārtā” atklāšanas pasākums**, kurā tika parakstīts civiltiesiskais līgums ar VARAM par projekta īstenošanu, kā arī noslēgti būvniecības un būvuzraudzības līgumi. Tiesības veikt būvdarbus atklātā iepirkuma konkursā ieguvusi SIA “**Ostas celtnieks**”, bet tiesības sniegt būvuzraudzības pakalpojumus piešķirtas SIA “**Lakalme**”.

Projekta IV kārtas ietvaros paredzēta kanalizācijas un ūdensvada tīklu paplašināšana rajonos, kur pašreiz nav pieejami centralizēti ūdenssaimniecības pakalpojumi – kopā 12 ielu posmos Dienvidrietumu rajonā un Krievlaukos. Pirmie būvdarbi tiks uzsākti aprīlī, bet visu plānoto paredzēts veikt līdz oktobra beigām.

Projekta kopējās izmaksas plānotas 2,3 miljonu eiro apmērā, tajā skaitā ES Kohēzijas fonda finansējums 79% no atbalstāmajām izmaksām, pārējais – **pašvaldības**

SIA "ŪDEKA" līdzfinansējums. Pēc šo darbu veikšanas 2014. gada beigās centralizēti ūdenssaimniecības pakalpojumi būs pieejami 98,3% ventspilnieku.

Kuldīgā veido sadarbību starp māksliniekiem un uzņēmējiem

Februāra beigās Kuldīgas novada pašvaldības Mākslinieku rezidences un Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) pārstāvji projekta "Māksla un tehnoloģijas" ietvaros devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Ulofstremas pilsētu Zviedrijā.

Ūlovstrēmas kolēģi īsteno apjomīgus projektus radošo industriju jomā, lai veicinātu nodarbinātību un reģiona ekonomisko izaugsmi. Izmantojot māksliniecisko potenciālu un radoši iesaistot reģiona darbnīcas, rūpnīcas, aprikojumu un tehnoloģijas, tiek plānota 1000 jaunu darba vietu izveide. "Arī Kuldīgā esam iecerējuši veidot līdzīgu sadarbību ne tikai ar amatniekiem, bet arī ar vietējām ražotnēm," atklāj Kuldīgas Mākslinieku rezidences vadītāja **Ilze Supe**.

27. un 28. martā Mākslinieku rezidence un Latvijas Mākslas akadēmija rīkoja diskusiju par iespējām sasaitīt augstāko mākslas izglītību un kokrūpniecības nozares attīstību. Kuldīgas novada domes priekšsēdētāja **Inga Bērziņa** uzskata, ka Kuldīga varētu kļūt par pilotprojektu – radošo galvaspilsētu Latvijā – un pievērst īpašu uzmanību, lai veicinātu Latvijas māksliniecisko talantu izaugsmi un publiskajā telpā demonstrētu pašmāju mākslinieku un dizaineru darbus, kā arī apņemoties īstenot ideju par radošo industriju klastera izveidi Kuldīgā.

Šogad LMA un Kuldīgas Mākslinieku rezidence īsteno vairākus sadarbības projektus. Jūnijā notiks starptautisks glezniecības studentu plenērs un izstāde, kurā piedalīsies studenti un pasniedzēji no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Somijas un Vācijas. Vasarā darbu Kuldīgā turpinās LMA modes mākslas studenti, lai sadarbībā ar Kuldīgas amatniekiem radītu apģērbus un aksesuārus dizaina izstrādājumu prototipus. Rudenī sadarbībā ar LMA vides un funkcionālā dizaina studentiem Kuldīgā tiks īstenots oriģināls bērnu rotaļlaukuma dizaina projekts. Kuldīgas publiskajā telpā šogad nonāks arī LMA dizaina studentu un doktorantu izstrādāts velosipēdu novietnes risinājums.

Liepājā labiekārto ražotnes un skolas

Februāra pēdējā nedēļā Liepājā ekspluatācijā tika nodota SIA "AE Partner" elektronisko iekārtu ražotne Ganību ielā 1/3, kur veikta pamatīga telpu renovācija, izveidojot elektrotehniskās ražotnes montāžas cehu,

nolikavas, kantora, iekārtu projektēšanas un citas telpas un izbūvējot arī jaunas inženierkomunikācijas. Objektā kopumā investēti gandrīz 1,4 miljoni eiro. Pašlaik SIA "AE Partner" nodarbina 130 cilvēkus. Uzņēmuma pamatprodukcija ir elektrotehniskās sadales skapji jeb vadības ierīces, ko izmanto lidostās, ostās un sauszemes transporta termināļos un automatizētajās ražotnēs. Produkcija galvenokārt tiek eksportēta, un līgumi par ierīču piegādi noslēgti ar ASV, Austrāliju, Sauda Arābiju un daudzām Eiropas valstīm. Savukārt 28. martā Būvvalde pieņēma ekspluatācijā **Liepājas Valsts 1. ģimnāzijas** ēkas renovācijas 1., 2. un 3. kārtā paveiktos darbus. Pavisam projektā paredzētas 32 kārtas. Kopš pagājušās vasaras atjaunota ēkas fasāde pret Ausekļa ielu, arī durvis un logi, ēkas jumts, tā nesošās konstrukcijas, ventilācijas izvadi, uzstādītas jaunas bēniņu grīdas laipas, pārplānotas un renovētas telpas cokolstāvā. Demontētā peldbaseina vietā tagad atrodas vingrošanas zāle, ģērbtuves, dušas un tualetes. Ģimnāzijas iekšpagalma pusē izbūvētas terasveida kāpnēs un panduss, lai nodrošinātu invalīdu iekļaušanu ēkā. Otrajā stāvā renovēta lielā sporta zāle un kāpņu telpa uz to.

Pērn Liepājas Valsts 1. ģimnāzijas ēka iekļauta valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, jo tā ir viens no izcilākajiem Eiropas augstāko standartu jūgendstila arhitektūras paraugiem.

Priekulnieki pievēršas senatnei caur tautas tērpiem

Janvāra beigās Priekules novadā noslēdzās LEADER atbalstītais projekts "Priekules un Virgas tautas tērpu izgatavošana – ieskats Lejaskurzemes etnogrāfijā", un tagad priekulnieki var lepoties ar **Priekules un Virgas tautastērpiem**, kas nonākuši senlietu krātuveju īpašumā. Tautastērpi izgatavoti pilnā komplektā, kurā ietilpst izšūti lina krekli, austie vilnas svārki, izšūtie ņieburī, jakas ar izkaltām pogām, meitu vainagi un sievu aubes, divas baltās svētku sagšas, mazās un lielās austenes, mežģiņu raksta zeķes, kurpes un saktas.

Abu novadu tērpi senatnē Lejaskurzēmē bijuši izteikti bagāti ar rotām, un to nēsāšanai īpaši šūtas speciālas krūtežas, kas spēja noturēt bagātīgo tērpa rotājumu. Priekules tērpiem ir astoņas saktas, ko tautā sauc par burbuļsaktām, – tās izvietotas simetriski, pa vidu spraužot dubultsaktas, bet apakšējā daļā trīs kopā sastiprinātas saktas. Virgas līgavas tērpiem ir 12 saktas, no kurām Virgai raksturīgākā un neatkārtojamā ir spoguļsakta, kas papildināta ar četriem kniepkājiem.

"Lai viss ar Priekules novada tautastērpiem saistītais sniedz gan darījumu par mūsu tikumiem un tradīcijām, un nekad neizmetiet no galvas ieceri izgatavot pašiem savu tautastērpu!" ar pilnu pārliecību to pauž gan Priekules novada domes priekšsēdētāja **Vija Jablonska**, gan šā projekta autore un īstenotāja **Daiga Egle**.

Ķekavas novada vidusskolēniem būs stipendijas

Lai motivētu vidusskolēnus mācīties Ķekavas novada skolās un paaugstināt mācību sasniegumus, sākot ar nākamo mācību gadu, Ķekavas novadā stāsies spēkā nolikums par stipendiju piešķiršanu 10.-12. klašu skolēniem. Ķekavas novadā vidējo izglītību var iegūt divās izglītības iestādēs – Ķekavas un Baložu vidusskolā, kur 10.-12. klasēs mācās 78 bērni.

"Rūpīgi vērtējot un analizējot situāciju mūsu vidusskolās, šis, mūsaprāt, ir viens no veiksmīgākajiem ilgtermiņa risinājumiem, lai palielinātu skolēnu skaitu un celtu mācību kvalitāti," atzīst Ķekavas novada pašvaldības Izglītības daļas vadītājs **Vitolds Krieviņš**.

Vidusskolēniem būs divu veidu stipendijas – ja vidējais vērtējums iepriekšējā semestrī nebūs zemāks par 7,5 ballēm, audzēkņi varēs saņemt ikmēneša stipendiju 30 eiro apmērā, bet, ja vidējais vērtējums nebūs zemāks par 8,5 ballēm, tad 50 eiro mēnesī. Iepriekšējā semestra vērtējums nevienā mācību priekšmetā nedrīkstēs būt zemāks par 6 ballēm.

Uz stipendiju varēs pretendēt tie audzēkņi, kuriem nebūs neattaisnotu stundu kavējumu, kuri ievēros skolas iekšējos kārtības noteikumus, kā arī nebūs administratīvo pārkāpumu ārpus skolas. Viena no prasībām būs obligāta interešu izglītības pulciņu apmeklēšana.

17. maijā – lielie Sama modināšanas svētki Koknesē!

Sams ir noslēpumains un leģendām apvīts radījums – koknesieši zina, ka to vislabāk pamodināt ar dzīvespriecīgu mūziku, košām krāsām un ņipru darbošanos. Lielos Sama modināšanas svētkus 17. maija rītā Koknesē ieskandinās **gadatirgus** rosība, un tiks dots starts lielajai **Sama loterijai** ar galveno balvu – velosipēdu no AS "SEB banka". Loterijā piedalīsies tie, kuri ar sacensību azartu savāks īpašos zīmodziņus pasākumu vietās. Pulksten 11 galvenais svētku varonis Sams iedūcinās **Tvida braucieni** pa Kokneses ielām un, noslēdzot braucieni estrādē, paziņos atraktīvāko Tvida pāri. Turpat arī norisināsies **garāko ūsu un bižu konkurss**. Kā jau svētkos – netrūks ne nūjošanas instruktora

pavadībā, virves vilkšanas, svaru bumbas celšanas, ratu ripināšanas, ne Mūku futbola un vēl citu **sportisku aktivitāšu**, tāpat būs arī izjādes ar zirgiem, braucieni pajūgā un ekskursijas elektromobilī pa Kokneses skaidākajām vietām. Pulksten 15 skatītāji tiks gaidīti **novada deju kolektīvu koncertā**, kurā Kokneses pašdarbnieki parādīs deju repertuāru, ko izdejos starptautiskajā Hanzas dienu pasākumā Vācijas pilsētā Lībekā. Šogad pirmo reizi arī Kokneses Tūrisma centrs piedalīsies starptautiskajā akcijā **"Muzeju nakts"**. Naksnīgās pilsdrupas tiks izgaismotas un apmeklētāju paviljonā varēs apskatīt restaurētus senlietu priekšmetus, izmēģināt metamo cirvju un šķēpa mešanu mērķi, monētu kalšanu, nobaudīt gardo uguns zupu un piedalīties aizraujošā piedzīvojumā – orientēšanās pārgājienā "Misija – Koknese".

Pļaviņu novada Vietalvā tapis kvasa brūzis un jaunlopu novietne

Martā Pļaviņu novada Vietalvas pagasta Odzienā tika pieņemta ekspluatācijā rekonstruētā ēka, kas turpmāk kalpos kā augu izcelsmes lauksaimniecības produktu pārstādes būve jeb **Odzienes muižas kvasa brūzis**. Tā ir otra pilnībā atjaunotā Odzienes muižas kompleksa ēka – pirmo pirms diviem gadiem atjaunoja krogus ēku, kur ierīkots viesu nams, kā arī daļēji atjaunota vēsturiskā mantu klēts un dārznieka māja.

Kvasa brūža pagrabstāvā un pirmajā stāvā izvietotas ražošanas iekārtas, bet otrajā atrodas degustāciju un administrācijas telpas. Šeit tiks gatavots tikai dabīgi raudzēts iesala kvass, un tā ražošanu plānots uzsākt šopavasār. Savukārt Vietalvas pagasta "Ragārēs", kur saimnieko **Jānis Rūtiņš**, noslēgts zemnieku saimniecības "Zvaigznītes" jaunākais projekts, kura rezultātā tapusi jaunlopu novietne ar barības noliktavu, kūtsmēsļu krātuvi un stacionāru ganību žogu. Projekts īstenots viena gada laikā, un tā kopējās izmaksas ir apmēram 1,55 miljoni eiro.

Jaunās būves veiksmīgi iekļaujas ainavā un celtas no ilglaičīgiem materiāliem. Visas ēkas ir plašas un gaišas, apdarē izmantots dabīgais koks un metāls. Jumtos iestrādātas gaisma caurlaidošas seguma loksnes, tādējādi maksimāli izmantojot dienas gaismu. Teljiem paredzēta nepiesietā turēšana uz salmu pakaišiem, veidojot dziļo kūti. Starpsienas ir viegli transformējamas, lai kūtsmēsļu izvākšanai varētu izmantot tehniku. Projekts paredzēts 275 ataudzējamām telēm piena ganāmpulka atražošanai.

Jāņa Stradiņa grāmatas atvēršanas svētki Viesītē

APK foto

Februārī cienījamajam akadēmiķim Jānim Stradiņam veltītās grāmatas **“Jānis Stradiņš. Ceļš cauri laikiem”** atvēršanas svētkus Viesītes Kultūras pilī ar savu vizīti pagodināja gan pats novadnieks **Jānis Stradiņš**, gan grāmatas autore **Līga Blaua** un apgāda “Jumava” vadītājs **Juris Visockis**.

Prezentējot grāmatu viesītiešiem, akadēmiķis Stradiņš lielāko akcentu lika uz zinātnes attīstību Latvijā un jaunizdevumu Latvijas enciklopēdijai “Latvieši un Latvija”: *“Latvijā ir ļoti laba zinātne, ar ko mēs lepojamies, bet, no otras puses, attieksme pret zinātni un atbalsts no valsts ir trešais zemākais Eiropā.”* Savukārt, runājot par jauno grāmatu, akadēmiķis uzsvēra, ka autore izveidojusi labu kolāžu.

Grāmatas autore L. Blaua atzīmēja, ka izdevuma tapšanas laikā informāciju viņa meklējusi rakstu arhīvos un uzklusījusi Stradiņa kunga stāstus: *“Esmu akadēmiķi novilkusi līdz savam līmenim, bet es nespēju pacelties līdz viņa līmenim.”*

Apgāda “Jumava” vadītājs J. Visockis lūdza par grāmatas vērtību priest pašiem lasītājiem, taču, viņaprāt, Līgas Blauas talants atklāt personības esot auglīgs: *“Kā izdevējs varu teikt, ka grāmatai ir ļoti labi pārdošanas rezultāti. Izdevuma tirāža ir divi tūkstoši eksemplāru, taču liekas, ka būs nepieciešams vēl.”*

Tikšanās noslēgumā, sveicot viesus, klātesošie neslēpa emocijas, sakot – lai Dievs dod mums katram to vienkāršību, kas mīt akadēmiķī!

Jēkabpils novadā vecām tradīcijām piešķirs mūsdienīgumu

Jēkabpils novada pašvaldība šāgada garumā īsteno Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas līdzfinansēto projektu “Veco tradīciju ieviešana modernajā dzīvē”.

Projekta vadošais partneris ir Šauļu reģionālās attīstības aģentūra, kas kopā ar Jēkabpils un Jelgavas novada pašvaldību, kā arī nevalstiskajām organizācijām no Loķes un Tītuvēniem organizēs amatnieku apmācību, rīkos starptautiskus festivālus un amatnieku tirdziņus, veidos izstādes un apmaiņas vizītes. Jēkabpils novada organizētie festivāli notiks Daugavas zīmē, jo Latvijas likteņupe pašvaldības teritorijā tek 63 km garumā.

Projekta idejas izstrādājusi **Inta Tomāne**, lai apvienotu kultūras aktivitātes un amatniecību mūsdienīgā un baudāmā veidā. Projektā aktīvi iesaistījusies arī amatniecības centra “Rūme” vadītāja **Daina Alužāne**, kura cer, ka izdosies piesaistīt jauniešus un iedrošināt cilvēkus uzsākt uzņēmējdarbību. Pašvaldība centīsies popularizēt sevi un sava novada amatniecības gala produktus, lai nākotnē tos varētu realizēt.

Jēkabpilī jauna skola – jaunajiem vecākiem

Jēkabpils pilsētas pašvaldības Iekļaujošās izglītības atbalsta centrā katru dienu pēc padoma vēršas vecāki, kas vēlas noskaidrot, kā labāk palīdzēt savam bērnam un kā pašiem tikt galā ar emocijām ikdienā. Tāpēc centra speciālisti nolēma dibināt **noderīgo padomu skolu jaunajiem vecākiem** un 27. martā uz pirmo tikšanos aicināja vecākus, kuriem ir bērniņi vecumā līdz četriem gadiem.

Noderīgo padomu skolā vecāki neatkarīgi no bērnu skaita ģimenē varēs saņemt bezmaksas psihologa, speciālā pedagoga un logopēda ieteikumus, kā arī paši ieteikt speciālistus, kuru viedokli vēlētos uz klausīt. Šī skola atšķirsies ar to, ka tajā vecāki netiks vērtēti un arī atzīmes neizliks. Labākais vērtējums būs noderīgs padoms un savstarpējā domu apmaiņa gan vecākiem, gan speciālistiem.

Līvānos izsludināts skiču konkurss jaunai pilsētas robežzīmei

Līvānu novada dome aicina māksliniekus no visas Latvijas piedāvāt savas idejas skiču konkursam oriģināla lielformāta vides objekta – **mūsdienīgas pilsētas robežzīmes “Līvāni”** izveidei, ko plānots izvietot trīs vietās, iebraucot pilsētā no dažādām pusēm. Lai ieinteresētu māksliniekus, dizainerus, arhitektus un arī šajā jomā studējošos, Līvānu pašvaldība sola labākās skices autoram **balvu 500 eiro** apmērā, kā arī tiesības turpināt darbu pie objekta, izstrādājot tehnisko projektu.

Robežzīmei ar uzrakstu “Līvāni” jābūt vismaz 4 metrus augstai un diennakts tumšajā laikā izgaismotai. Būtiski, lai objekts atspoguļotu Līvānus kā pilsētu ar senām stikla ražošanas tradīcijām, vienlaikus akcentējot moto “Līvāni – atslēga Latgales vārtos!”.

Māksliniekiem skiču projekti jāiesniedz līdz **30. maijam**. Ar konkursa nolikumu un prasībām var iepazīties internetā: www.livani.lv.

Pilsētas vecās robežzīmes nav veidotas vienotā stilā un ir novecojušas – vecākā, kas veidota no sarkaniem ķieģeļiem, uzstādīta pirms vairāk nekā 30 gadiem un ir ļoti sliktā tehniskā un vizuālā kvalitātē. Divām pārējām, kas veidotas šamota tehnikā, ir uz pusi īsāks mūžs.

Preiļos atklāta slēpošanas un nūjošanas trase

7. martā Preiļos pulcējās ģimenes ne tikai no Preiļu, Ludzas, Riebiņu, Ilūkstes, Aglonas un Rēzeknes novada Malts pagasta, bet arī baltkrievu ģimenes no Braslavas, Verhņedvinskas, Novopolockas un Glubokojas, lai piedalītos starptautiskās sacensībās ģimenēm Latvijas–Lietuvas–Baltkrievijas pārrobežu programmas projekta “Veselīga dzīvesveida veicināšana Latvijas un Baltkrievijas pierobežas reģionos”

ietvaros. Preiļu novadu sacensībās godam pārstāvēja divas ģimenes – **Mārcis, Lolita un Aldis Adamoviči un Ilva, Renārs un Leonīds Valdoņi**.

Sporta diena iesākās ar jaunizveidotās slēpošanas un nūjošanas trases svinīgu atklāšanu – lenti pārgrieza Preiļu novada domes priekšsēdētājs **Aldis Adamovičs** un katras projektā iesaistītās pašvaldības pārstāvji. Šā projekta ietvaros Preiļu pilsētas parkā izveidota daļēji apgaismota slēpošanas un nūjošanas trase 2 km garumā, iegādāts nepieciešamais aprīkojums un 50 slēpošanas un 60 nūjošanas nūju komplekti.

Todien tika plānotas slēpošanas sacensības, bet, tā kā ziema ieviesa savas korekcijas, ģimenēm nācās sacensties stafetē ar biatlona elementiem, galda tenisā, šautriņu mešanā un puzzles likšanā. Svinīgajā apbalvošanas pasākumā sportiskākās ģimenes tika suminātas gan atsevišķās disciplīnās, gan arī kopvērtējumā. 19 sportisku ģimeņu konkurencē godalgoto zelta kausu izcīnīja mājinieki – **Valdoņu ģimene**, atstājot otro vietu **Prusaku ģimenei no Aglonas novada** un trešo – **Boguševiču ģimenei no Baltkrievijas**, kura Adamoviču ģimeni apsteidza tikai par vienu punktu.

Madonā atvērta pirmā bērnu istaba novadā

Lai vecākiem atvieglotu ikdienas soli, Madonā darbu uzsākusi pirmā bērnu istaba Madonas novadā – **“Saulstariņš”**. Tā ir vieta, kur bērniem īslaicīgi pavadīt laiku, kamēr vecāki kārto savas darīšanas un nevar mazo paņemt līdzi. Tāpat reizēm vecākiem rodas kāds neplānots pasākums, taču nav sarunāts neviens, kas parūpētos par atvasīti – šādos gadījumos var zvanīt **“Saulstariņa”** auklītei **Inetai Janovičiai**, kura labprāt izpalīdz – pieskata, parotaļājas un pamāca ikvienu bērniņu. Inetas sapnis bija kļūt par bērnu dārza audzinātāju. Kad viņa palika bez darba, nolēmusi uzrakstīt projektu bērnu istabas izveidei Nodarbinātības valsts aģentūras projektu konkursam **“Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības veicināšanai”**. Projekts apstiprināts un iegūts līdzfinansējums 2000 latu apmērā, par ko veikts telpu remonts un iegādātas gan košas un bērniem draudzīgas mēbeles, gan slīdkalniņš, rotaļu tārpiņš, kā arī rotaļlietas un attīstošās spēles. Ineta ar šo ideju pagājušajā gadā piedalījies biznesa ideju konkursā **“Madona var labāk”**. Tā kā līdzfinansējums bērnu istabas izveidei iegūts no NVO, Madonas novada pašvaldība lēmusi atbalstīt Inetu materiāli – ar drēbju skapjiem, krēsliem un galdu.

Inetas sapnis ir izveidot arī bērnu spēļu laukumiņu, lai mazie varētu rotaļāties svaigā gaisā, kā arī mobilo auklīšu dienestu, kura auklītes būtu gatavas pieskatīt mazos jebkurā laikā.

Omuļu bibliotēkai jaunas telpas un pirmais “Kūku konkurss” Valkas novadā – izdevies!

12. martā Valkas novada Ērgemes pagasta Omuļos durvis vēra bibliotēkas jaunās telpas. Atklāšanas pasākumā runas teica Valkas novada domes priekšsēdētājs **Vents Armands Krauklis** un Ērgemes pagasta pārvaldes vadītājs **Jānis Krams**. Klātesošie sirsnīgi sveica bibliotēkas vadītāju **Valvi Āboliņu**, kura bibliotēkā nostrādājusi jau 50 gadus. Pasākuma apmeklētājus priecēja bērnu dziesmas un skolēnu skaitītie dzejoļi.

Pēc svinīgās sarkanās lentes pārgriešanas Ērgemes pagasta bērni jautrā gājienā kopā ar Marta zaķi simboliski pārnesa grāmatas no Omuļu bibliotēkas vecajām telpām uz jaunajām. Tikmēr apmeklētāji varēja apskatīt izremontēto bibliotēku.

15. martā Valkas pilsētas kultūras namā pirmo reizi notika **“Kūku konkurss”**, kas pulcēja negaidīti daudz apmeklētāju – 170. Šeit varēja nogaršot 19 dažādas mājas ceptas tortes, ko bija izcepušas Valkas cepējas un arī viens kungs no Kārķu pagasta. Dalībniekiem bija iespēja apmeklēt meistarklasi pie **“Tallink Hotel Rīga”** restorāna **“Elements”** šefpavāres Svetlanas Riškovas un restorāna konditora Jāņa Kaira. Meistarklases vadītāji pagatavoja trīs saldus ēdienus: dažādas konfektes, smaržīgu ķiršu zupu ar šokolādes saldējumu un pistāciju **“sable”** cepumiem, kā arī saldo ēdienu **“Zemeņu lauks”**. Šo pasākumu nolemts pārvērst par tradīciju, un tā mērķis ir veicināt mājražošanas attīstību Valkas novadā.

Šogad Valkā tiks rīkots arī konkurss gaļas ražotājiem jeb **1. starptautiskais desu festivāls**. Konkurss notiks **Robežtirgus laikā 10. maijā** un norisināsies trīs kategorijās, kur atsevišķi vērtēs uzņēmumus, kas ražo pārtiku, mājražotājus, kā arī amatierus. Desu un žāvējumu kvalitāti noteiks žūrija, un apmeklētājiem būs iespēja nogaršot ražotāju gardos izstrādājumus.

Burtnieku novada Rencēnos skan tautas mūzika

23. martā Rencēnu pagasta kultūras namā tika aizvadīts **desmitais Ziemeļvidzemes tautas muzikantu saiets**,

kurā šogad kopā pulcējās deviņas kapelas no dažādām Latvijas vietām un īpašais viesis no Igaunijas – Heino Tartess. Skatot tautas mūzikai, vecmeistaru senajām ziņģēm un autentiskiem mūzikas instrumentiem, kapelas pierādīja, ka tradicionālā tautas muzicēšana ir dzīva un tiek nodota no paaudzes paaudzē.

Desmito Ziemeļvidzemes tautas muzikantu saietu atklāja pasākuma saimnieki – Rencēnu folkloras kopa “Rota”, kuras vadītāja **Irēna Garā** ir arī saieta idejas autore un organizatore. Ciemos pie rencēniešiem bija ieradusies Rūjienas pilsētas kultūras nama kapela “Rūvenas aure”, Salnavas tautasnama kapela “Sābri”, tautas mūzikas kapela “Abulmalas burlakas” no Beverīnas novada, kā arī Heino Tartess ar kapelu no Igaunijas. Par starptautisku skanējumu rūpējās arī Lietuvišu biedrības kapela no Rīgas, kas sanākušos intriģēja ar mākslu spēlēt uz zāģa. Ar neparastiem mūzikas instrumentiem spēlēja tautas mūzikas kapela “Vecie turnavieši” no Valkas – viņi klausītājus pārsteidza un valdzināja ar havajiešu ģitāras skaņām, bet Andersons un draugi no Salacgrīvas demonstrēja seno leviņa ermoņiku spēli. Ermoņikas spēlēja arī Oskars Patjanko no Rīgas. Savukārt kapela “Hāgenskalna muzikanti” ne tikai priecēja ar skaistām un zināmām melodijām, bet arī ar grezniem 19. gadsimta tērpiem. Jāpiekrīt Rūjienas pilsētas kultūras nama kapelas “Rūvenas aure” dalībniecei **Vitai Melbārdei**: “*Dziesma ir tā, kas dziedina un dod enerģiju. Ne velti vārdiem “dziedāt” un “dziedināt” ir viena sakne.*”

Tautas mūzikas skanējumu Vidzemē turpmāk papildinās arī **starptautiskais kapelu festivāls**, kas norisināsies **12. un 13. jūnijā Rūjienā**.

Godināti Kocēnu novada uzņēmēji, zemnieki un šāgada mazā Zeltene

29. martā Vaidavas kultūras un amatniecības centrā notika Kocēnu novada uzņēmēju un zemnieku saiets,

kurā Kocēnu novada dome un priekšsēdētājs **Jānis Olmanis** godināja novada uzņēmējus un zemniekus, kuriem piešķirtas balvas vairākās nominācijās.

Par “Gada lauksaimnieku” Kocēnu novadā atzīta **zemnieku saimniecība “Krogzemji”** un **Agra Priedīša individuālais uzņēmums**. Nomināciju “Gada amatnieks” ieguvusi **SIA “Liela muiža”**, rosīgākais tūrisma uzņēmējs ir **AS “Dikļu pils”**, bet nominācijas “Tradīcijas iedvesmo” laureāts – **SIA “Rebeka”** – “**Vaidava Ceramics**”. Par prasmīgāko ražotāju novadā atzīts **SIA “Felix Interior”** un par jaudīgāko – **SIA “TT Motorsport”**. Savukārt nominācijas “Ģimene lauku sētā” laureāta gods – **Jēgeru ģimenei** un **z/s “Zīvāni”**, bet “Kocēnu novada “zaļās bļodiņas”” īpašnieks ir **IK “Dabas spēks”**.

Pirms tam 13. martā Vaidavas kultūras un amatniecības centrā norisinājās tradicionālais konkurss “Mazā Zeltene 2014”, kurā piedalījās piecas skolnieces – Santa Ukše no Jaunburtnieku pamatskolas, Elīza Kalniņa no Jura Neikena Dikļu pamatskolas, Rūta Rudīte Rika no Kocēnu pamatskolas un Lāsma Liepiņa no Rubenes pamatskolas, kā arī ilggadējo draugu pārstāve Madara Rakūne no Beverīnas novada J. Endzelīna Kauguru pamatskolas.

Konkursa dalībnieču sniegumu gan teorētiskos, gan praktiskos uzdevumos, piemēram, modes skates sagatavošanā, deju prasmēs, dažādu audumu atpazīšanā un citos, vērtēja žūrijas komisija, kurā bija pa vienam pārstāvim no katras konkursā pārstāvētās izglītības iestādes.

Augstāko žūrijas vērtējumu un titulu “Mazā Zeltene 2014” ieguva Jura Neikena Dikļu pamatskolas skolniece **Elīza Kalniņa**, savukārt skatītāju simpātiju balvu saņēma **Rūta Rudīte Rika**.

Pirmo reizi pasniegts apbalvojums “Alojas novada Goda balva”

29. martā Alojas kultūras namā svinīgā sarīkojumā Alojas novada pašvaldības vārdā apbalvojumu “Alojas novada Goda balva” 16 novada iedzīvotājiem pasniedza domes priekšsēdētājs **Valdis Bārda**. Kopš novada izveidošanas pašvaldība pirmo reizi godināja rosīgus un pašizliedzīgus ļaudis par īpašiem nopelniem politikā, tautsaimniecībā, izglītībā, kultūrā, sportā, valsts pārvaldes un aizsardzības jomā. V. Bārda katram nominētajam pasniedza Atzinības rakstu un īpašu monētu, kas marķēta ar Alojas novada ģerboni.

Par ilgstošu un priekšzīmīgu pedagoģisko darbu Goda balvu saņēma puikuliete **Aina Tomsons**, kura, būda-

ma cienījamās gados, tomēr ir aktīva lauku sieviešu kluba "Naktsvijoles" valdes locekle, darbojas Latvijas Sarkanā Krusta Puikules nodaļā, piedalās pagasta sabiedriskajās aktivitātēs, joprojām uzspēlē akordeonu un klavieres, ir liela dziedātāja, organizē radu saietus un veido dzimtas koku. Par izcilu, priekšzīmīgu un panākumiem bagātu pedagoģisko darbu tika sumināta Staiceles vidusskolas ģeogrāfijas skolotāja un direktora vietniece mācību jomā **Alda Grāvere**, par nopelniem tautsaimniecībā, izglītībā, kultūrā, sportā un ieguldījumu Alojās novada attīstībā – uzņēmējs **Māris Miezītis**, par īpašiem nopelniem sabiedrības labā un novada nozīmības palielināšanu – alojiete **Inga Mauriņa-Kaļva** un par lieliskiem sasniegumiem sportā novada, valsts un starptautiskajās sacensībās un galda tenisa popularizēšanu – Brīvēznieku pagasta iedzīvotāja **Laura Meinarda**. Par pašizlīdzību un drosmi, glābjot cilvēkus, balvu saņēma arī II Alojās novadā dzīvojošie Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ugunsdzēsēji, kuri pērn brīvprātīgi piedalījās glābšanas darbos sabrukušajā veikalā "Maxima" Zolitūdē.

Ar Masku tradīciju festivālu noslēdzies projekts "Culture Arts"

Februārī Salacgrīvā ar projekta noslēguma semināru un Masku festivālu finišam pietuvojās Limbažu, Salacgrīvas un Volhovas (Krievijā) pašvaldību īstenotais Igaunijas-Latvijas-Krievijas sadarbības projekts "Sadarbība teātra un mūzikas mākslu attīstībā".

Šogad Masku festivāls pieskandināja Salacgrīvas novadu jau piekto reizi, daudznot senos latviešu pavasara gaidīšanas svētkus – Meteņus. Masku grupas kopā ar vietējiem gāja rotaļās, dziedāja, dejoja un veica dažādus pavasara gaidīšanas rituālus Salacgrīvā, Svētcimē un Ainažos. Ikviens interesents varēja iesaistīties arī masku darināšanas meistarklasē.

Seminārā projekta dalībnieki atskatījās uz divos gados paveikto un izvērtēja ieguvumus – noorganizēti vairāki starptautiski teātra un mūzikas festivāli – akordeona un diksilenda mūzikas, kā arī teātra festivāls "Spēlesprieks" Limbažu novadā, Latvijas kultūras dienu festivāli Volhovā un Masku festivāls Salacgrīvā, kuru ietvaros gan latviešu kolektīviem tika dota iespēja ciemoties Krievijā, gan volhoviešiem mūsu valstī. Kolektīvi iestudējuši un savās pašvaldībās izrādījuši vairākas teātra izrādes, noorganizēti mūzikas skolu un orķestru koncerti. Teātra un mūzikas kolektīvu dalībnieki savas zināšanas un prasmes uzlabojuši lekcijās, mūzikas meistarklasēs un teātra radošajās darbnīcās. Papildināts arī tehniskais nodrošinājums – iegādāti mūzikas instrumenti, teātra podesti, krēsli, dekorācijas, uzšūti tērpi, kas lieti noderējuši gan projekta īstenošanas laikā, gan kalpos arī turpmāk.

Projekta aktivitāšu rezultātā izveidota sadraudzība starp 16 partneru kultūras kolektīviem, un aktivitātēs iesaistījušies ap 200 kolektīvu dalībnieku. Limbažu novada un Volhovas pašvaldība noslēgusi sadraudzības līgumu, ar kuru apņemas turpināt uzsāktu sadarbību arī citās – sociālajā, izglītības, sporta un uzņēmējdarbības jomā.

16 Stopiņu novada viensētas pievienotas Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma kolekcijai

Pagājušā gada aprīlī Bibliotēku nedēļā "Mantojuma sardzē" Ulbrokas bibliotēka ar brīvprātīgo interesentu fotoakciju "Atrodi un nofotografē senās mājvietas Stopiņos" uzsāka mājvietu un senās apbūves fotofiksāciju un kultūrvēsturiskā mantojuma kolekcijas veidošanu, kas pārtapa projektā "Senās mājvietas Stopiņu novadā". Pētniecības projekts iekļāva seno mājvietu un dažādu priekšmetu apzināšanu, ēku fotofiksāciju, kā arī vietējo iedzīvotāju atmiņu stāstu pierakstus, izjūtot vidi, kur un kāpēc mēs dzīvojam.

Ulbrokas bibliotēka uzrunāja māju saimniekus, kuri vēlējās atbalstīt kultūrvēsturiskā mantojuma kolekcijas veidošanu kopā ar LNB Digitālās bibliotēkas portāla "Zudusi Latvija" veidotājiem. Kolekcijai pievienotie objekti skatāmi tīmekļa vietnē: <http://www.zudusilatvija.lv>, savukārt darba grupas pētniecības projekta "Senās mājvietas Stopiņu novadā" veidots resurss pilntekstā lasāms un vērojams Stopiņu novada mājaslapā. Projekta darba grupā strādāja piecas profesionāles – Ulbrokas bibliotēkas vadītāja **Daiga Brigmane**, mākslas vēsturniece un neskaitāmu publikāciju un grāmatu autore un līdzautore **Vita Banga**, Stopiņu novada vēstures muzeja krājuma glabātāja **Renāte Priede**, Sauriešu bibliotēkas vadītāja **Kristīne Cimdiņa** un Ulbrokas bibliotēkas bibliotekāre **Ieva Nagle**.

Tika apzinātas 16 viensētas Stopiņu novadā. Fotogrāfijas, priekšmetiskās liecības, atmiņu stāsti nedrīkst pilnīgi izzust. Tiem lemts pārtapt jaunā kvalitātē, kas dokumentēts un veidots kā videostāsts kopā ar LU profesori folkloristikā **Janīnu Kursīti** un LTV1 komandu. Materiāls par Stopiņu novada viensētām sagatavots vizuālā formātā – videostāstā "No sētas uz sētu", kas pirmizrādi piedzīvoja 18. februārī.

Ziņas sagatavojuši **Agnese Lūse, Jūrmalas pilsētas domes Sabiedrisko attiecību nodaļa, Ojārs Martinsons, Baiba Rasa, Dagnija Gudriķe, Liene Niedola, Artūrs Reinholds, Egita Pētersone, Signeta Reimane, Aigars Štāls, Daiga Egle, Vineta Bērziņa, Anita Šmite, Jānis Peņģerots, Laura Liepiņa, Gunta Dimitrijeva, Jēkabpils pilsētas pašvaldības Iekļaujošās izglītības atbalsta centrs, Līvānu novada domes Sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļa, Jolanta Rubīne, Gunārs Vilcāns, Dzintra Stradiņa, Edīte Miķelsone, Zane Brūvere, Edīte Stērste, Eva Eglīte, Elīna Upīte, Liāna Lilēnblate-Sipko, Liene Preimane, Ilga Tiesnese, Daiga Brigmane un Inese Skrastiņa**

ATPŪTĀI, ATELPĀI, SMAIDAM

Vīrs sievai:

– Sievietes vieta ir virtuvē!

Sieva:

– Vai tad guļamistabā pats tiksi galā?

☺ ☺ ☺

Jo sievai skapī vairāk kleitu un kažoku, jo mazāk tur paliek vietas mīļākajam...

☺ ☺ ☺

Kādam tēvam bija trīs dēli. Bet zināja viņš tikai par vienu...

☺ ☺ ☺

Piezīme Jānīša dienasgrāmatā ar sarkanu tinti:

“Nav līdzī dienasgrāmatas!”

☺ ☺ ☺

Puisis, kurš bija apmeklējis vienu karatē nodarbību, paspēja tikai paklanīties huligāniem.

☺ ☺ ☺

Mēs lielveikalā izveidojām 30 kases, lai 28 no tām ne-strādātu!

☺ ☺ ☺

Darbdienās tu cel bērnu uz bērnudārzu, bet brīvdienās viņš tev par to atriebjas.

☺ ☺ ☺

Atstājot bērnus vienus mājās, iemāciet viņus uz vi-
siem zvaniem atbildēt: “Mamma un tētis ir aizņemti,
viņi izjauc un eļļo ieročus.”

☺ ☺ ☺

Nauda bojā cilvēku, tā ka pie mums lielākoties dzīvo
labi cilvēki.

☺ ☺ ☺

Nekad neatriebies sliktiem cilvēkiem! Vienkārši kļūsti
laimīgs! Viņi to nespēs pārdzīvot.

☺ ☺ ☺

Tie, kas brīdina, ka naktīs ēst nedrīkst, lai paskaidro,
kāpēc ledusskapjos ir ierīkota gaisma.

☺ ☺ ☺

Cilvēki iedalās divās grupās: tādos, kuriem nepatīk
Saeimas deputāti, un Saeimas deputātos.

☺ ☺ ☺

Bērnudārza audzinātāja saprata, ka šokolādes kon-
fektes bija ar liķieri, tikai tad, kad bērni sāka rupji izru-
nāties un lamāt valdību.

☺ ☺ ☺

– Pārlicināt man jūs neizdosies, tāpēc uzreiz pāriešu
pie apvainojumiem.

☺ ☺ ☺

Saeimas deputāta miegs plenārsēdē ir vienāds ar 42
skolotāju summāro algu.

☺ ☺ ☺

– Kāpēc vēlaties šķirties no vīra?

– Atšķirīgi reliģiskie uzskati.

– Paskaidrojiet sīkāk, lūdzu!

– Viņš negrib atzīt, ka esmu dieviete!

☺ ☺ ☺

Neviens nebrauc tik uzmanīgi kā cilvēks, kurš mājās ir
aizmirsis tiesības un tehnisko pasi.

☺ ☺ ☺

Pie ārsta:

– Par ausīm ir kādas sūdzības?

– Ir. Traucē džemperu uzvilkt.

☺ ☺ ☺

Blondīne zvana vīram pa mobilo telefonu, viņš tai at-
bild, ka atrodas tālu un runāt viņam izmaksā ļoti dārgi.

Blondīne saka:

– Žēl gan, ka tu nevari runāt... Nu, tad klausies, bet
runāšu es!

☺ ☺ ☺

Ceļu policists aptur autovadītāju blondīni.

– Cienītā, vai tiešām jūs neredzējāt zīmi, kas norāda,
ka šī ir vienvirziena iela?

– Vai tad es braucu divos virzienos?

☺ ☺ ☺

Programmētājs pirms gulētiešanas noliek pie gultas
divas glāzes. Vienu pilnu ar ūdeni – gadījumam, ja
naktī gribēsies dzert. Otru tukšu – gadījumam, ja ne-
gribēsies.

☺ ☺ ☺

Jānis bija ļoti dīvains puisis. Par viņa jautājumiem rei-
zēm brīnījās pat “Google”.

☺ ☺ ☺

– Andris teica, ka es neesmu resna. Man esot ideāla
figūra!

– Andris ir matemātiķis. Viņam ideāla figūra ir lode!

☺ ☺ ☺

– Tev patīk ūdens?

– Jā.

– Lieliski! Tātad 70% manis tev jau patīk...

☺ ☺ ☺

– Nu, kā tagad ar ēstgribu?

– Slikti, ārsta kungs. Man pat vairs negaršo tie ēdieni,
kurus jūs man aizliedzāt.

☺ ☺ ☺

Tēvs dēlam:

– Nu, kādi panākumi skolā?

– Viss kārtībā! Līgums ar 5. klasi pagarināts vēl uz gadu!

☺ ☺ ☺

Viena no bīstamākajām imunitātes slimībām ir depu-
tāta imunitātes zaudēšana.

IZSLUDINĀTA PIETEIKŠANĀS KONKURSAM “EIROPAS GADA PAŠVALDĪBA 2014”

14. martā Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) devusi pieteikšanās startu pašvaldībām konkursam “Eiropas Gada pašvaldība 2014”.

Eiropas 2014
Gada pašvaldība

Konkurss tiek organizēts, lai veicinātu pašvaldību atbalstu iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā, nodrošinot saviem cilvēkiem daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības, atpūtas un iesaistīšanās iespējas. Šogad noteiks gan uzvarētājus – **Eiropas Gada pašvaldības**, gan laureātus divās nominācijās – **“Pašvaldība izglītotam, radošam un aktīvam iedzīvotājam”** ar apakšnomināciju **“Pašvaldība veselam iedzīvotājam”** un nominācijā **“Pašvaldība iedzīvotāju iesaistīšanai”** ar apakšnomināciju **“Pašvaldība ES vērtību un iespēju popularizēšanai”**.

Konkursā vērtēs iedzīvotāju dzīves kvalitātes aspektus, kuru īstenošanā īpašu ieguldījumu var sniegt pašvaldības, piemēram, personības attīstības veicināšanā, kas ietver izglītību, fizisko labsajūtu, mobilitāti, sociālo iekļaušanu un citus kritērijus. Tāpat arī otrās kārtas vērtēšanas laikā pašvaldībās tiks meklēti **Eiropas Gada cilvēki**, kuri daudz darba, pūļu un brīvā laika ieguldījuši izglītības, veselīga dzīvesveida, kultūras un iedzīvotāju iesaistīšanas jomā. Konkursā var piedalīties visas pilsētu un novadu pašvaldības, izņemot iepriekšējā gada uzvarētājas – Liepājas pilsētu un Iecavas novadu.

Konkursu Latvijas Pašvaldību savienība rīko sadarbībā ar Kultūras, Labklājības, Veselības, Izglītības un zinātnes un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā, Eiropas Parlamenta Informācijas biroju Latvijā un plānošanas reģioniem.

Konkursa “Eiropas Gada pašvaldība 2014” ģenerālsponsors ir AS “Swedbank”. Konkursa sadarbības partneri ir **Latvenergo koncerns**, SIA “Lattelecom” un VAS “Latvijas Dzelzceļš”.

Konkursu atbalsta AS “Grindeks”, **Taipejas misija Latvijas Republikā**, AS “Valters un Rapa”, AS “Latvijas valsts meži” un SIA “Tirdzniecības nams Kurši”. Konkursa informatīvie atbalstītāji ir “Latvijas Avīze”, Latvijas Radio 1, portāls DELFI, Latvijas Televīzija un žurnāls “Logs”.

Konkurss noritēs divās kārtās. Pirmā tiek organizēta sadarbībā ar Kurzemes, Zemgales, Rīgas, Latgales un Vidzemes plānošanas reģionu. Pirmajai kārtai pašvaldības var pieteikties līdz **7. maijam**, aizpildot un iesniedzot pieteikumu, kurā ir informācija par aktivitātēm. Katrā plānošanas reģionā īpaši izveidota vērtēšanas komisija vērtēs katru pašvaldību pēc iesniegtās pieteikuma anketas un citiem kritērijiem. Trīs labākās pašvaldības no katra reģiona izvirzīs otrajai kārtai valsts mēroga konkursā. Kopā tiks izvirzītas 15 pašvaldības, kas sacentīsies otrajā kārtā, un **26. septembrī** svinīgā apbalvošanas ceremonijā sumināti visi uzvarētāji. Šogad pašvaldības vērtēs trīs kategorijās: **lielās pilsētas**, **novadu pašvaldības ar iedzīvotāju skaitu līdz 7000** un **pašvaldības ar iedzīvotāju skaitu virs 7000**.

Šogad konkurss notiek jau trešo reizi. Katru gadu tā tēma tiek noteikta atbilstoši Eiropas Gada tēmai. 2012. gads bija veltīts aktīvām un veselīgām vecumdienām un paaudžu sadarbībai, 2013. gads bija pasludināts par Eiropas Pilsoņa gadu, savukārt šogad Eiropā turpinās Eiropas Pilsoņa gadā aizsāktais, īpašu uzmanību pievēršot iedzīvotāju tiesībām, iespējām un dzīves kvalitātei.

Vairāk informācijas atradīsiet LPS mājaslapā: www.lps.lv.

“Lodziņi” Ķeguma bērnudārzā “Gaisma”.
Dainas Oliņas foto

“LOGS”

Mazajā Pils ielā 1, Rīgā, LV 1050, tālr. 6732 6634, 6750 8530